

Kisapáti község

Településfejlesztési koncepció

Elfogadott tervdokumentáció

Megrendelő:

Kisapáti Község Önkormányzata

8284 Kisapáti, Kossuth u. 77.

Tel.: +36 87 433 124

Email: muszak@nemesgulacs.hu

Tervező:

AKCIÓTERV

Mérnöki Iroda Kft.

9730 Kőszeg, Bechtold István utca 7.

Tel.: +36 70/41 30 431

E-mail: modulor.gergye@t-online.hu

2020. június 16.

Felelős tervező:

Gergye Péter
TT/1 18-0204/2021

Közlekedéstervező:

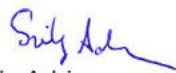

Tóth Attila Gábor
TP-Terv Kft
TRk-T 01-10559
KÉ-T 01-10559
K1d1 01-10559

Energiagazd. tervező:

Tel.rend. vízi közmű
Tel. rend. energia közmű:

Lőrincz Imre
IMPI KFT
TV-T 180031
TE-T 180031

Környezetvédelem,
tájrendezés tervező:

Szily Adrien
magántervező
okl. táj- és kertépítész
TK/1 18-0055

Ügyvezető igazgató:

Gergye Péter
AKCIÓTERV KFT

**KISAPÁTI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

Ügyiratszám: NG/182/2020.

HATÁROZAT KIVONAT

Kisapáti Község Önkormányzata Képviselő-testületének **2020. január 16.** napján megtartott
rendkívüli nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből

1/2020. (I. 16.)

KÉPVISELŐ-TESTÜLETI HATÁROZAT

- 1.) Képviselő-testülete a településfejlesztési koncepció helyzetfeltáró, helyzetértékelő és jövőképre vonatkozó megállapításait megismerte és megállapítja, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel a tervezés alapjának.

A Képviselő-testület a koncepció által megfogalmazott fejlesztési irányt elfogadja.

- 2.) Kisapáti Község Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri a polgármestert a településfejlesztési koncepció tervezetét és az örökségvédelmi hatástanulmányt a jogszabály szerinti véleményeztetési eljárásra készítsse elő és az eljárást ezt követően folytassa le.

Határidő: folyamatos

Felelős: polgármester

Kiss Imre sk.
polgármester

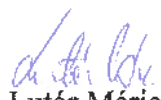
Lutár Mária sk.
jegyző

A kivonat hiteles!

Kiadva:

Kisapáti, 2020. január 23.

Lutár Mária
jegyző

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ - 1/2020. (I.16.) számú határozattal jóváhagyva

- 1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok
- 1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Koncepcióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata
- 1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata
- 1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai
- 1.5. Hatályos településfejlesztési döntések bemutatása
- 1.5.1. A hatályos fejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai
- 1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések
- 1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata
- 1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök
- 1.6.2. A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek
- 1.7. A település társadalma
- 1.7.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség
- 1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok
- 1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)
- 1.8. A település humán infrastruktúrája
- 1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)
- 1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása
- 1.9. A település gazdasága
- 1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre
- 1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői
- 1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése
- 1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F stb.)
- 1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)
- 1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások
- 1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata
- 1.12.1. Természeti adottságok
- 1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet
- 1.12.2.1. tájtörténeti vizsgálat
- 1.12.2.2. tájhasználat értékelése
- 1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek
- 1.12.3.1. tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek
- 1.12.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék
- 1.12.3.3. ökológiai hálózat
- 1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése
- 1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata
- 1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei
- 1.13.1.1. szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek
- 1.13.1.2. zöldfelületi ellátottság értékelése
- 1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái
- 1.14. Az épített környezet vizsgálata
- 1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata
- 1.14.1.1. a település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata
- 1.14.1.2. az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok
- 1.14.1.3. beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek
- 1.14.1.4. funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)
- 1.14.1.5. alulhasznosított barnamezős területek

- 1.14.1.6. konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület
- 1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata
 - 1.14.2.1. telekmorfológia és telekméret vizsgálat
 - 1.14.2.2. tulajdonjogi vizsgálat
- 1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter
- 1.14.4. Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése
- 1.14.5. Az építmények vizsgálata
 - 1.14.5.1. funkció, kapacitás
 - 1.14.5.2. beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)
 - 1.14.5.3. magasság, szintszám, tetőidom
 - 1.14.5.4. településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok
- 1.14.6. Az épített környezet értékei
 - 1.14.6.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag
 - 1.14.6.2. régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület
 - 1.14.6.3. védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők
 - 1.14.6.4. világörökségi és világörökségi várományos terület
 - 1.14.6.5. műemlék, műemlékegyüttes
 - 1.14.6.6. műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely
 - 1.14.6.7. műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet
 - 1.14.6.8. nemzeti emlékhely
 - 1.14.6.9. helyi védelem
- 1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái
- 1.15. Közlekedés
 - 1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok
 - 1.15.2. Közúti közlekedés
 - 1.15.3. Közösségi közlekedés
 - 1.15.3.1. közúti
 - 1.15.3.2. kötöttpályás
 - 1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés
 - 1.15.5. Parkolás
- 1.16. Közművesítés
 - 1.16.1. Víziközművek
 - 1.16.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)
 - 1.16.1.2. szennyvízelvezetés
 - 1.16.1.3. csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés
 - 1.16.2. Energia
 - 1.16.2.1. energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)
 - 1.16.2.2. megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei
 - 1.16.2.3. az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése
 - 1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezetékek nélküli hírközlési építmények)
- 1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)
 - 1.17.1. talaj
 - 1.17.2. felszíni és a felszín alatti vizek
 - 1.17.3. levegőtisztaság és védelme
 - 1.17.4. zaj- és rezgésterhelés
 - 1.17.5. sugárzás védelem
 - 1.17.6. hulladékkezelés
 - 1.17.7. vizuális környezetterhelés
 - 1.17.8. árvízvédelem
 - 1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák
- 1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)
 - 1.18.1. építésföldtani korlátok
 - 1.18.1.1. alábányászott területek, barlangok és pincék területei
 - 1.18.1.2. csúszás-, süllyedésveszélyes területek
 - 1.18.1.3. földrengés veszélyeztetett területei

- 1.18.2. vízrajzi veszélyeztetettség
 - 1.18.2.1. árvízveszélyes területek
 - 1.18.2.2. belvízveszélyes területek
 - 1.18.2.3. mély fekvésű területek
 - 1.18.2.4. árvíz és belvízvédelem
- 1.18.3. egyéb
 - 1.18.3.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)
 - 1.18.3.2. mélységi, magassági korlátozások
 - 1.18.3.3. tevékenységből adódó korlátozások
- 1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

II. Fejezet

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

- 2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése
A vizsgálatok alapján a tényleges állapotok elemzése, egymásra hatásuk összevetése, folyamataik elemzése

III. Fejezet

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

- 3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis
A tényleges állapot értékelése, továbbá a szélsőséges, a települési környezettel szemben támasztott általános követelményeknek ellentmondó, problematikus témakörök kiemelése. A település adottságainak, lehetőségeinek és a fejlesztés korlátainak összefoglalása, a település-veszélyeztető hatások alapján készített kockázatértékelés figyelembevételével.
 - 3.1.1. A folyamatok értékelése
 - 3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése
 - 3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata
- 3.2. Problématérkép/értéktérkép
A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása
- 3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek
 - 3.3.1. településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása
 - 3.3.2. egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

Településfejlesztési koncepció 29/2020.(VI. 16.) számú polgármesteri határozattal elfogadva

I. A településfejlesztési koncepció jövőképe

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan

1.3. A településfejlesztési elvek rögzítése

2. Célok

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

3. Kiinduló adatok a továbbtervezéshez

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

4. A megvalósítás eszközei és azok nyomonkövetése

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

A településfejlesztési koncepció kiegészítést megalapozó vizsgálat

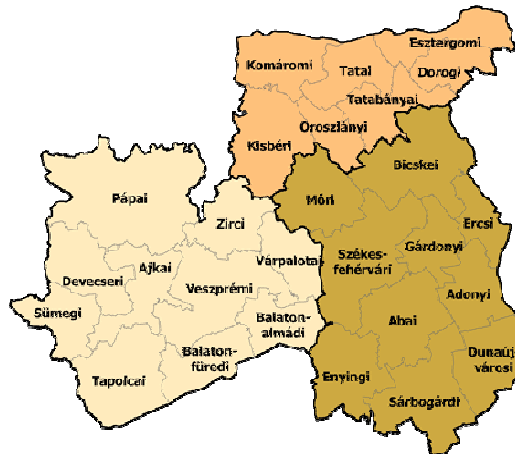
1. HELYZETFELTÁRÓ MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Kisapáti község Magyarországon, Veszprém megye délnyugati részén, a Tapolcai járásban fekszik. Természeti környezete nagyon sokszínű. Földrajzilag már a Dunántúli-dombság nagytáj, a déli, DK-i oldala pedig a Dunántúli-középhegység nagytáj részét képezi.

Tájföldrajzi szempontból a település igazgatási területe a Dunántúli-dombság nagytájban, azon belül a Balaton-medence középtájban, illetve a Tapolcai-medence kistájban helyezkedik el. Kisapáti Tapolcával déli irányban közvetlenül határos, a Balatontól északra mintegy 5 km-re található.

A települést változatos felszínformák jellemzik. Meghatározó domborzati és egyben tájképi elemként magasodik Kisapáti Ny-i határában a 415 m magas Szent György-hegy, amelynek a településre eső legmagasabb pontja 370 m körüli. A tanúhegy vulkanikus eredetű, bazaltból felépülő tömege a Tapolcai-medence déli határában kb. 4,5-3,5 millió éve, a Pannon-tenger visszahúzódása, beltóvá alakulása (Balaton) után, a bazaltvulkanizmus időszakában lejátszódott földmozgások eredménye a térségben megtalálható más tanúhegyekkel - köztük a közeli Badacsonnyal, Guláccsal - együtt. A tanúhegyek elnevezésüket az egykori felszínformák rétegeit, magasságát megőrző jellegükről kapták. Kialakulásukban nagy szerepet játszottak az eróziós, deflációs folyamatok is, amelyek eredményeként csuszamlások, kőfolyások, vízmosások alakította hegyoldalak jöttek létre. A Szent György-hegy Szomszédos települései Tapolca város, Gyulakeszi, Nemesgulács, Szigliget, Hegymagas, Raposka.

Közép-Dunántúli Régió

Veszprém megye és járásai

A községnek közúti és vasúti kapcsolata van a környező településekkel. A 29. sz. Székesfehérvár-Tapolca vasútvonal mentén fekszik a Nemesgulács-Kisapáti megállóhely. Közúti kapcsolata van a községnek Tapolca, Hegymagas/Szigliget felé, Nemesgulács felé.

1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal (Országos Területfejlesztési Konceptióval és a területileg releváns megyei, valamint térségi területfejlesztési koncepciókkal és programokkal) való összefüggések vizsgálata

Az Országgyűlés 1/2014.(I.3.) határozatával elfogadta a **Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót**.

Az országos fejlesztési koncepció és az országos területfejlesztési koncepció Veszprém megyére vonatkozó pozícionálása (273. oldal):

„4.19 Veszprém megye

Pozícionálás

A Dunántúl közepén elhelyezkedő megye társadalmi-gazdasági „magterülete” a K-Ny irányú 8. sz. főút menti térség Veszprém megyeszékhely központtal; az átlagosnál fejlettebb a Balaton part és háttérterülete; problémákkal leginkább terhelt a Bakony és a Marcal-medence, illetve a 8-as számú főúttól északra fekvő terület. Lakosságának 62%-a városlakó, de jellemzően aprófalvas településszerkezetű. Jelentős német nemzetiségű népcsoport él a megyében. Termőhelyi adottságai gyengék, erdősültsége az országos átlagot jóval meghaladó. A veszprémi Pannon Egyetem felsőoktatási potenciálja egyes szakterületeken dunántúli szinten jelentős. A nehézipar helyét a

feldolgozóipar vette át, versenyképes a jármű- és gépipar, de a vegyipar is korszerűsödött. Kereskedelme, logisztikai, turisztikai szolgáltatásai folyamatosan fejlődnek, mégis egy főre jutó GDP-je tartósan a magyarországi átlag alatti.

FEJLESZTÉSI IRÁNYOK

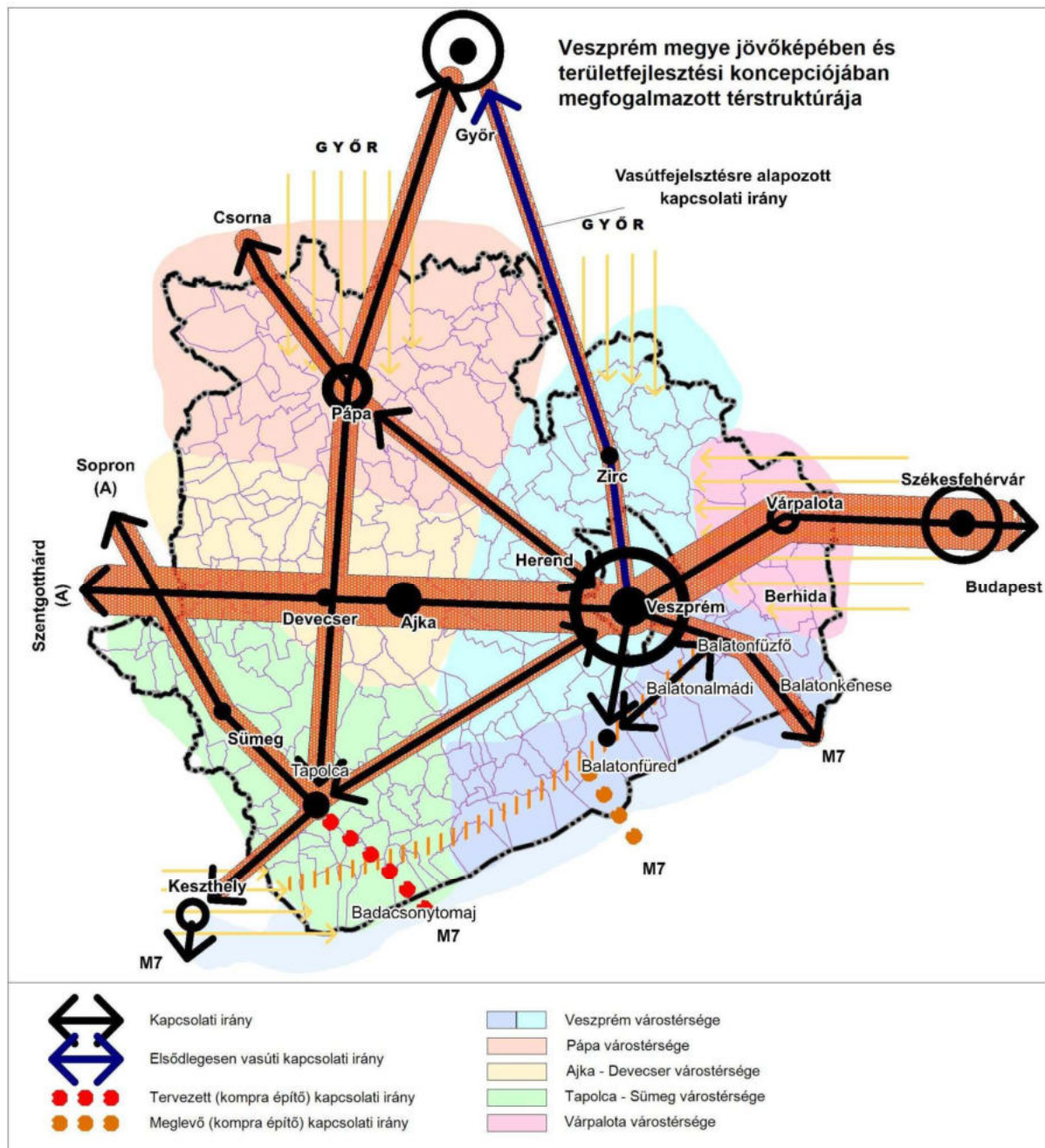
- A közösségi közlekedést segítő kelet-nyugati irányú közlekedési infrastruktúra (8-as főút és vasútvonalak) hálózati fejlesztése, a városok közötti kapcsolat javítása.
- A helyi gazdaság jelenlegi teljesítő képességének, hozzáadott értékének emelése, új perspektivikus ágazatok és a „tudásalapú ipar” megerősödése.
- A megyében élők szaktudásának, képzettségi színvonalának növelése, a tudományos kutatás és fejlesztés feltételeinek, intézményeinek fejlesztése.
- Az ipari zónák rehabilitációjának folytatása, a turizmus és a koncentrált ipari tevékenységek környezetterhelésének minimalizálása.
- A megye határain túlnyúló egészségügyi szolgáltatások fejlesztése.
- A megye táji, természeti és műemléki értékeinek megőrzése, tematikus összekapcsolása, fenntartható hasznosítása, megismertetése.
- A karsztvíz ivóvízforrás védelmének fejlesztésével a környezet minőségének javítása és a Balaton táji, természeti védelmének növelése.
- A balatoni turisztikai körzet, mint rekreációs térség szolgáltatás- és minőségi kínálatának a szezonaritást oldó fejlesztése, koordinálása.
- A városok térszervező szerepköreinek élénkítése, kooperálás; az aprófalvas és perifériális térségek komplex fejlesztése a népességmegtartás érdekében.
- A megyeszékhely és a városok a kultúra és az innovatív tudás központjai.

Veszprém Megyei Területfejlesztési stratégia és operatív programja /részletek/

1. A megye jövőképe

A megye jövőképe olyan távlatot rajzol fel, amelyben - a Nemzeti Fejlesztési Konceptióban kitűzött országos szintű stratégiai célkitűzések megvalósulásától is függő ütemben és mértékben - Veszprém megyében: a helyi erőforrások széleskörű kihasználásával erősödik a gazdaság úgy az ipari ágazatok, mint a mezőgazdaság, illetve a szolgáltatások vonatkozásában, erősödik a gazdaság térségi beágyazottsága, nő a versenyképessége, javulnak a lakosság életkörülményei, a gazdaság minden versenyképes szektorában javulnak a fejlődési lehetőségek, nő a foglalkoztatás, az aktív korú lakosság minden rétege és a tenni kívánók számára esély lesz a munkavállalásra, illetve a megélhetést biztosító önfoglalkoztatásra, a XXI. századi innovatív, tudás alapú gazdasági ágak, szolgáltatások és intézmények megyei jelenléte megerősödik; a helyi szereplők együttműködése révén a megtermelt jövedelmek lehető legnagyobb része a megyén belül marad, a térség gazdasági szereplőit és polgárait gazdagítja; fejlődnek a települések, javul a környezet állapota és a lakosság életminősége, nő a megye népességmegtartó és népességvonzó képessége, amelynek eredményeként csökkennek a megyén belül jelentős területi társadalmi-gazdasági különbségek, a multikulturális és érdektagolt helyi társadalom konfliktusai jól kezeltek. javulnak a gazdaságfejlesztés infrastrukturális feltételei úgy a K-Ny irányú közúti és vasúti, mint az É-D-i irányú közúti és vasúti (Veszprém - Győr) kapcsolatok vonatkozásában, a belső közlekedési hálózat javításával valamint a közösségi közlekedés feltételei javításával javul a munkahelyek és az ellátást biztosító központok elérhetősége, az információs társadalom legújabb vívmányai elterjedtek, és alkalmazásuk megjelenik a gazdasági és társadalmi életben, megvalósulnak klímavédelmet és az energiahatékonyságot szolgáló fejlesztések, nő a megújuló energia termelésének és felhasználásának súlya és aránya úgy a megye gazdaságában, mint településeiben és a háztartásokban, a (Székesfehérvár) Várpalota - Veszprém - Ajka gazdasági és innovációs tengely a térségi gazdaságfejlesztés és a tudásipar meghatározó célterületévé válik, bővül Pápa gazdasága és Győr gazdaságával való együttműködése, erősödik a táji-, természeti erőforrások fenntartható használata és a helyi potenciálokra és termelési hagyományokra, valamint a bővülő értékesítési lehetőségekre alapozva nő a helyben termelt és felhasznált egészséges élelmiszer mennyisége és aránya, kialakulnak a térségi sajátosságokat figyelembevevő tájgazdálkodás feltételei, a táji, természeti adottságokra és kultúrtörténeti hagyományokra épülve, a helyi környezeti feltételekhez igazodva javul a vidéki térségek értékteremtő képessége, szerepe az e térségekben való megélhetésben, a vidék népesség- és képességmegtartásában, kiteljesedik a térségi sajátosságokkal bíró szőlőtermesztés és borászat, a helyi karaktert adó egyedi termékek termesztése és feldolgozása, a települések megőrzik és gazdagítják természeti- és épített értékeiket, ápolják helyi hagyományait, amelyek így a fejlesztés erőforrásaivá válnak, javul a megye térszerkezete, azon belül javul az egyes települések szerkezete is, a társadalmilag indokolt és a gazdasági fejlődéssel összehangolt ütemben folytatódik a városközpontok funkcióbővítő megújítása és megkezdődik a vidéki településeken a helyi értéket és karaktert hordozó településközpontok és településrészek revitalizálása, bővülnek a zöldfelületek, egyaránt növekszik azok használati értéke és biológiai aktivitása, fokozatosan kialakulnak a települések zöldfelületi rendszerei (hálózatai), tovább nő a megye erdőszültsége, javul az erdők állapota és ez egyaránt hozzájárul a térségi gazdaság erősödéséhez, az ökológiai-, a turisztikai- és rekreációs potenciál növekedéséhez, bővül a turizmus, javulnak a vendégül látás feltételei, a Balaton-felvidék kihasználja a kiemelkedő turisztikai potenciáljában rejlő lehetőségeket, kialakul a Balaton-felvidék és a Bakony turisztikai és fejlesztési együttműködése, Veszprém megyei jogú város integrálódik a Balaton Kiemelt üdülőkörzetbe, a Bakonyalja térségében bővülnek a falusi vendéglátás, a rekreáció lehetőségei, javulnak annak feltételei, térségi együttműködései, biztosítottak és elérhetők az alap-, a közép-, valamint a felsőfokú minőségi oktatás és a képzés, valamint a munkaerő-piaci igények változásához való alkalmazkodást biztosító élethosszig való tanulás feltételei, kialakul a lakosság sokoldalú ellátásának hatékony rendszere, biztosított az intézményhálózat elérhetősége, Veszprém erősödik, mint a felsőfokú képzés és a térségi gazdasággal együttműködő innováció regionális központja (Székesfehérvárral való együttműködésben), tovább nő a születéskor várható élettartam, a megye településeiben biztosítottak az egészséges élet megőrzésének, illetve a gyógyulás feltételei, megőrződnek a gazdag hagyományok és tradíciók, nő a kultúra szerepe a térségi és a helyi identitás erősödésében, nő a kultúra szerepe a térség és a települések fejlődésében (fejlesztésében), Veszprém megye jövőképe egy dinamikusan megújuló harmóniát tükröz, annak megteremtését vetíti előre. Harmóniát, amelyet ez a táj - a Balaton-part, a Balaton-felvidék, a Bakonyalja, a Bakony, a Somló - is tükröz, harmóniát a rendelkezésre álló sokszínű potenciálok és azok kihasználása között, harmóniát az itt élő emberek képességei, elvárásai és a térség és települései fejlődése között, harmóniát települési környezetben és harmóniát a társadalomban. A megyei területfejlesztési koncepció átfogó célja tehát ennek a harmóniának a megteremtése, olyan vonzó, élhető és

versenyképes térség kialakítása, amely az itt élők, és az ide látogatók szélesen értelmezett „jól lét”-ének is feltétele. A megyei területfejlesztési stratégiai program a jövőkép elérését előmozdító hosszú távú célokhoz kapcsolódó prioritásokat és a középtávú, 2014-20 közötti időszakra szóló programokat határozza meg.

3.2. A területfejlesztési koncepcióban rögzített célrendszer

Átfogó cél 1. Gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés: Az átfogó célként megjelölt életminőség emeléséhez nélkülözhetetlen a gazdasági alapok megerősítése, a megye gazdaságának fejlesztése (a különböző térségi potenciálok és sajátosságok figyelembevételével), a gazdasági növekedés támogatása, versenyképes, innovatív, a kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés, a megye és települései fejlesztésének gazdasági alapjainak megteremtése, a foglalkoztatás és a jövedelmek bővítésével a lakosság megélhetésének javítása, közvetve a megye térségei és települései népességmegtartó és népességvonzó képességének erősítése.

Átfogó cél 2. A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a társadalom fejlesztése: Veszprém megye területfejlesztése csak akkor lehet eredményes és sikeres, ha az hozzájárul a

megye településein élők életminősége javulásával, „jól létének” biztosításával. Az életminőség javításának célkitűzése ezért átfogja a koncepció egészét, az egészséges társadalom megteremtésétől a megélhetés feltételeinek javítását szolgáló gazdaságfejlesztésen, a szolgáltatások elérhetőségének javításán át a települési terek környezetminőségének javításáig

Átfogó cél 3. A térszerkezet tudatos alakítása, versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, a várostérségek összehangolt fejlesztése: Veszprém megye fejlesztésének fontos feltétele az összehangoltan, harmonikusan és fenntarthatóan működő, a meglévő térszerkezet rendszerét építő módon hasznosító és a környező makroregionális kapcsolatokban aktívan részt vevő gazdasági, társadalmi és területi térszerkezet megteremtése, amelyben együttműködő, értékeket teremtő és védő partnerként vehet részt a megye minden térsége és települése. Ennek megteremtése átfogó fejlesztéspolitikai célkitűzés.

Tapolcai Járás

Tapolcai Járás települései: Tapolca (járasközpont), Ábrahámhegy, Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Balatonederics, Balatonhenye, Balatonrendes, Gyulakeszi, Hegyesd, Hegymagas, Kapolcs, Káptalantóti, Kékkút, Kisapáti, Köveskál, Kővágóörs, Lesencefalva, Lesenceivánd, Lesencetomaj, Mindszentkál, Monostorapáti, Nemesgulács, Nemesvita, Raposka, Révfölöp, Salföld, Sáska, Szentbékáll, Szigliget, Taliándörögd, Uzsa, Vigántpetend, Zalahaláp

TAPOLCAI JÁRÁS FEJLESZTÉSÉNEK CÉLKITŰZÉSEI A MEGYEI STRATÉGIAI PROGRAM FIGYELEMBEVÉTELÉVEL

A járás fejlesztésének célja kettős: egyrészt a népességvesztés mérséklése, illetve megállítása, másrészt, de ezzel összefüggésben a munkahelyteremtést elősegítő és a térség specifikumaira építő gazdaságfejlesztés. A járás fő fejlesztési célkitűzése elérését az alábbi - a megyei stratégiai programmal is összhangban lévő - stratégiai célok segítik. A járás stratégiai céljai indikatív forrásfinanszírozása az ágazati operatív programok és a megyei TOP források terhére történik. A térségi és a helyi gazdaság fejlesztése, foglalkoztatás bővítése Tapolcán illetve a térségi településeken

- A meglévő, belterületen fekvő barnamezős ipari- gazdasági területek fejlesztése és bővítése (a foglalkoztatottságot javító, magasabb hozzáadott értéket eredményező) vállalkozások letelepítése érdekében
- Versenyképes jövedelmet nyújtó vállalkozások letelepedésének támogatása, a működő vállalkozások bővítése
- Együttműködésekre épülő, különféle turisztikai vonzerőket és szolgáltatásokat érintő, összehangolt turisztikai fejlesztések támogatása, a rendszerszemlélet érvényesítése a térség turisztikai fejlesztéseiben
- Magas hozzáadott értéket előállító gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások támogatása - Tematikus utak kialakításának támogatása, pl. borutak, egyházi utak és a szükséges infrastruktúra megteremtése
- A gyógy-barlang adta lehetőségek kihasználása a gyógyászatban és a rehabilitációban
- A vallási turizmushoz, a lovas és a vadász turizmushoz kapcsolódó vállalkozások támogatása, a turisztikai szolgáltatások színvonalának emelése
- Helyi termékek előállításának és piacteremtésének ösztönzése a vállalkozások online megjelenésének támogatása, piacfejlesztés ösztönzése - A helyi foglalkoztatási szint javítása helyi alternatív foglalkoztatás bővítést célzó beavatkozások támogatásával
- A háttértelepülések gazdaságában a helyi gazdálkodás súlyának növelése, a mezőgazdasági termékek helyben történő feldolgozásának támogatása.
- Önfenntartó gazdaságok segítése a vidékfejlesztés eszközrendszerével A sajátos területi - természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai - potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás

Beavatkozási területek:

- A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás - Tapolca és a városkörnyéki települések turisztikai potenciáljának hasznosítása
- A terület agroökológiai potenciáljának hasznosítása, az erdőtelepítés támogatása, a borászatok fejlesztésének támogatása
- Térségi energiapotenciál kiaknázására épülő komplex fejlesztési programok megvalósítása
- Megújuló energiával kombinált országos jelentőségű habüveg gyártás infrastruktúrájának megteremtése
- Az energiahatékonyságot segítő beavatkozások támogatása, az energiafüggetlenség csökkentése, alternatív lehetőségek támogatása elsősorban a települések kommunális energia ellátására

- Alacsony szén-dioxid kibocsátást célzó támogatás valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, pl. megújuló energetikai térségi kutatási programok lebonyolítása
- Települési környezet javítása, a helyi és térségi jelentőségű természeti és kulturális értékek védelme
- Turisztikai fogadóképesség fejlesztése, vendégváros településkép javítása, megőrzése a helyi turisztikai értékekhez kapcsolódóan pl. helyi termékek, gasztronómia A mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a helyi és térségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Beavatkozási területek:

- Térségi mobilitás biztosítása
- A térség és a város elérhetőségét, a központi szerep erősítését, a foglalkoztatás bővítését valamint a munkahelyek és a szolgáltatások elérhetőségét segítő közlekedési hálózat fejlesztés
- A 4-5 számjegyű közutak, önkormányzati utak és az üzleti infrastruktúrához kapcsolódó kerítésen kívüli utak fejlesztése
- Üzleti infrastruktúrához kötődő kerítésen kívüli iparvágány-fejlesztés
- Kisléptékű közösségi és alternatív közlekedésfejlesztés és közlekedésszervezés
- Környezetbarát közlekedési eszközök használata, a kerékpárút hálózat és létesítményeinek fejlesztése, a kerékpárutak hálózattá szervezése
- Nem kötőtpályás városi és elővárosi közlekedésfejlesztések, közúti közösségi közlekedési járműbeszerzés - Intelligens közlekedési rendszerek támogatása
- Forgalmbiztonság növelése
- Intermodális közlekedés kialakításának támogatása
- Devecser-Tapolca közötti út fejlesztése - Devecser-Tapolca közötti út Zalahalápi elkerülőjének megépítése
- Zalahaláp-Hegyesd közötti út aszfaltozása

A lakosság életminőségének javítása, a helyi közösségek fejlesztése

Beavatkozási területek:

- Tapolca térségközpont szerepének erősítése Sümeggel való együttműködésben és funkciómegosztásban,
- A térségi és városi vonzerő fenntartása és bővítése érdekében a funkcióbővítő és a közterületek minőségét fejlesztő beavatkozások támogatása
- A városkörnyéki települések fejlesztésének támogatása
- A lakosság egészségének megőrzése, egészségi állapotának javítása
- A gyógy és egészségturizmushoz kapcsolódó fejlesztések és beavatkozások támogatása - Az oktatás, a képzés és a továbbképzés fejlesztése minden szinten
- A szociális alapszolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.), valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének fejlesztése.
- Komplex térségi pszicho-szociális alapú felkészítő és mentor programok, modell értékű helyi kezdeményezések támogatása
- A tapolcai szennyvíztisztító korszerűsítésének támogatása
- A szociális alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés javításával a kirekesztődés mérséklése, a települési és kistérségi szintű szolgáltatások kialakítása, az időskorúakról, szenvedélybetegekről és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális nappali ellátások feltételeinek fejlesztése - Demográfiai változások, illetve a társadalmi esélyegyenlőség miatt indokolt szociális szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
- A szegénység által sújtott városrészek szegregált területeinek rehabilitációja, a leromlott területek komplex megújítása.”

1.3. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

A 2018. évi CXXXIX. törvény - Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről - tartalmazza a községre vonatkozó övezeti rendszereket és infrastrukturális rendszereket:

Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló tv. 2. sz. melléklet -
Az Ország Szerkezeti terve

Az adatokat a teir .hu adatbázisból

Térségi területfelhasználás neve	Kisapáti község hatályos településszerkezeti terve	BKÜTrT szerkezeti terv
		ha
Települési térség	n.a	43,88
Erdőgazdálkodási térség	n.a	47,30
Mezőgazdasági térség	n.a	595,88
Vízgazdálkodási térség	n.a	2,17 ha
Teir adat:		689,24

A településszerkezeti terv változása települési térségként kijelölt ingatlanokat érint. A település a MaTrT előírásainak megfelel.

A hatályos Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési terve és a Veszprém megyei területrendezési terv előírásai és övezeti rendszerének rendezési tervhez való igazolását alább bemutatjuk:

2018. évi CXXXIX. törvény 3/1 melléklete -Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete

A község közigazgatási területét érinti az ökológiai hálózat övezete.

Ökológiai hálózat magterületének övezete 183,773 ha

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete 6,95 ha

Ökológiai hálózat pufferterületének övezete 474,62 ha

2018. évi CXXXIX. törvény 3/1 melléklete -Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

A község közigazgatási területét nem érinti a kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete.

2018. évi CXXXIX. tv. „16. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete

28. § (1) Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új beépítésre szánt terület - kivéve, ahol az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve vagy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve települési térséget határoz meg - csak az állami főépítész hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalnak a területrendezési hatósági eljárása során kiadott területfelhasználási engedélye alapján jelölhető ki.

(2) A kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek megállapítása és bányászati tevékenység folytatása a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető.”

2018. évi CXXXIX. törvény-3/3. sz. melléklete - Erdők övezete

A község területét érinti az erdők övezete 33,34 ha nagyságban.

Erdőtervezett területek Kisapátka községben:

Kisapáti község erdőtervezett területei

17. Erdők övezete

2018. évi CXXXIX. tv. 29. § Az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia. Az e törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek, valamint az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott területek, továbbá az Ország Szerkezeti Terve, a Budapesti Agglomeráció Szerkezeti Terve, valamint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területein lévő erdők övezetének területét a számításnál figyelmen kívül kell hagyni.

30. § Az erdők övezetében külfejtési művelésű bányatelket megállapítani és bányászati tevékenységet engedélyezni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet.

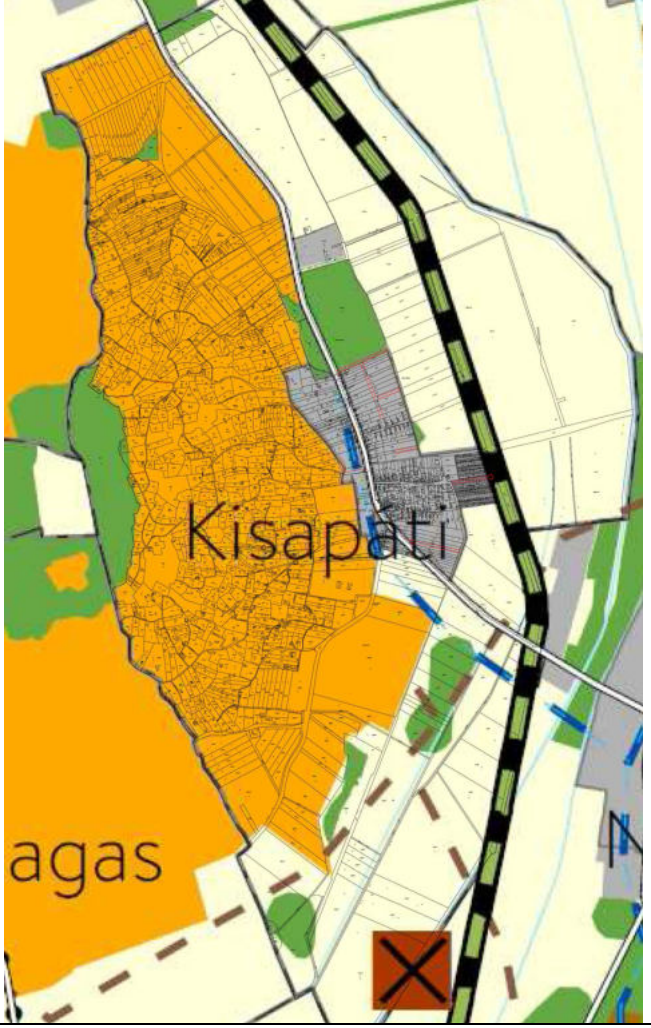
2018. évi CXXXIX. törvény-3/4. sz. melléklete - Világörökség és világörökség várományos területek övezet által érintett települések

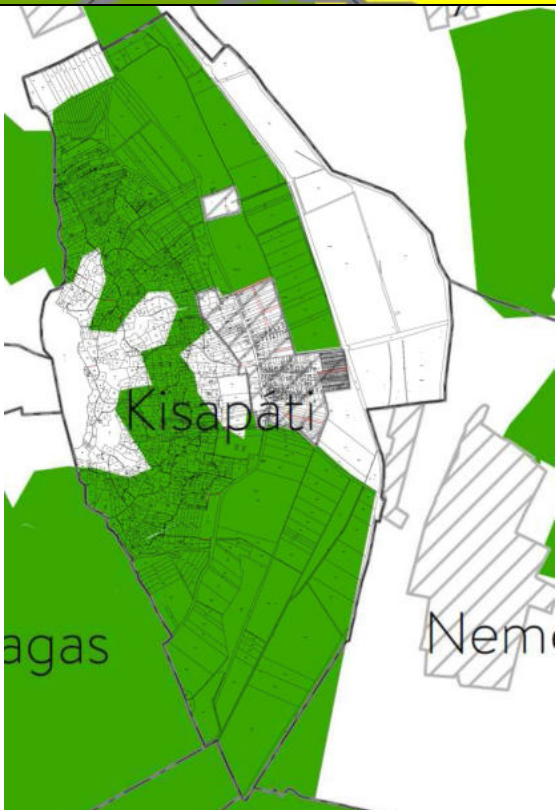
A község területét érinti a világörökség és világörökség várományos területek övezete.

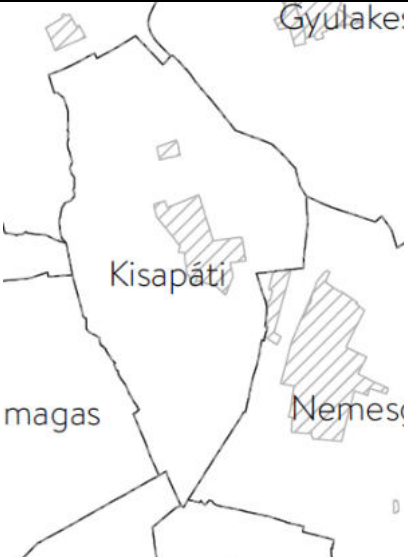

2018. évi CXXXIX. törvény-3/5. sz. melléklete - Honvédelmi és katonai célú terület övezet által érintett települések

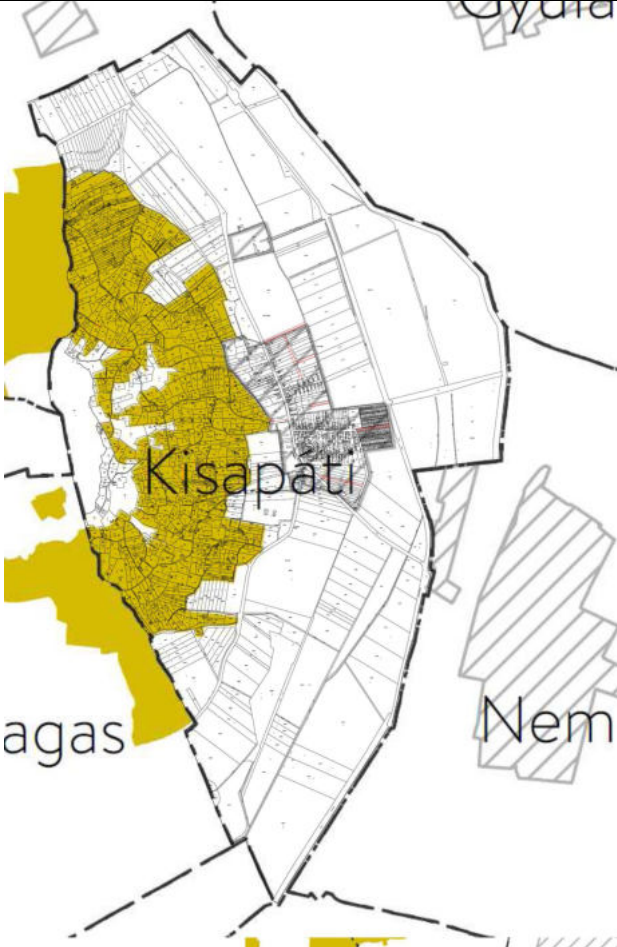
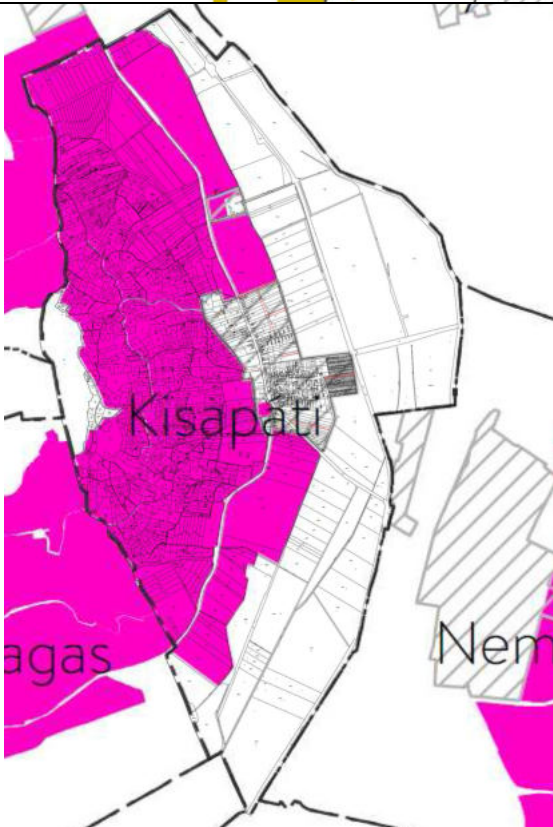
A község területét nem érinti a honvédelmi és katonai célú terület övezete.

BKÜTrT	Érintettség, hatályosság a tervezési terület vonatkozásában	Területe (ha)	Térségi övezet
BKÜTrT szerkezeti terve 10. melléklet	Érinti	Erdőgazdálkodási térség: 47,30 Mezőgazdasági térség: 595,88 Szőlő, gyümölcs és kertművelésű térség: 282,1545 ha Vízgazdálkodási térség: 2,17 Sajátos területfelhasználású térség: -ha Települési térség: 43,88 ha	

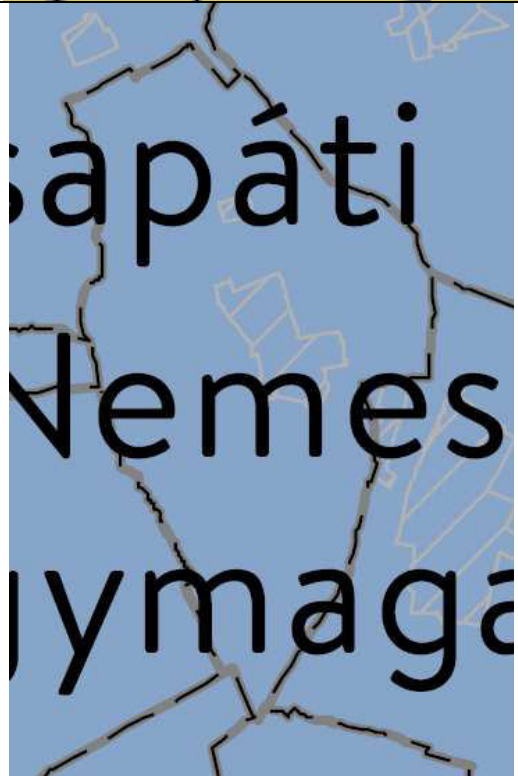
az ökológiai hálózat magterületének övezetét, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezetét, valamint az ökológiai hálózat puffterületének övezete 3/1 melléklet	Érinti	Ökológiai hálózat magterületének övezete 183,77 ha Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete 6,95 ha Ökológiai hálózat puffterületének övezete 474,62 ha	
Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete	Érinti	432,3317	

Világörökségi és világörökségi várományos területek övezete által érintett települések 3/4. melléklet	Érinti	689,24 ha	
Tómeder övezete	Nem érinti	-	
kiváló termőhelyi adottságú szántók övezetét 3/2. melléklet	Nem érinti	-	

erdők övezete	Érinti	33,34	
Országos Erdőállomány Adattár szerinti erdők	Érinti	35,89 ha	

Kertes mezőgazdasági övezete	Érinti	282,1545 ha	
Borszőlő termőhelyi kataszteri terület övezete	Érinti	327,44 ha	

Térségi övezet megnevezése 9/2019.(VI.14.) MvM rendelet alapján	Érintettség, hatályosság a tervezési terület vonatkozásában	Területe (ha)	Térségi övezet
Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	Nem érinti	-	
Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	Érinti	12,95 ha	

Tájképvédelmi terület övezete	Érinti	689,24 ha		 sápáti Nemess gyrma
Vízminőség-védelmi terület övezete	Érinti	689,24 ha		 sápáti Nemess gyrma

Nagyvízi meder övezete	Nem érinti	-	
VTT-tározók övezete	Nem érinti	-	

Veszprém megyei területrendezési terv által érintett, egyedileg meghatározott térségek érintettségének vizsgálata

Térségi övezet megnevezése 15/2019. (XII. 13.) megyei önkormányzati rendelet alapján	Érintettség, hatályosság a tervezési terület vonatkozásában	Területe (ha)	Térségi övezet
Ásványi nyersanyagvagyon övezete	Nem érinti	-	
Rendszeresen belvízjárta terület övezete	Nem érinti	-	
Földtani veszélyforrás terület övezete	Nem érinti	-	
Gazdaságfejlesztés kiemelten támogatott célterületeinek övezete	Nem érinti	-	

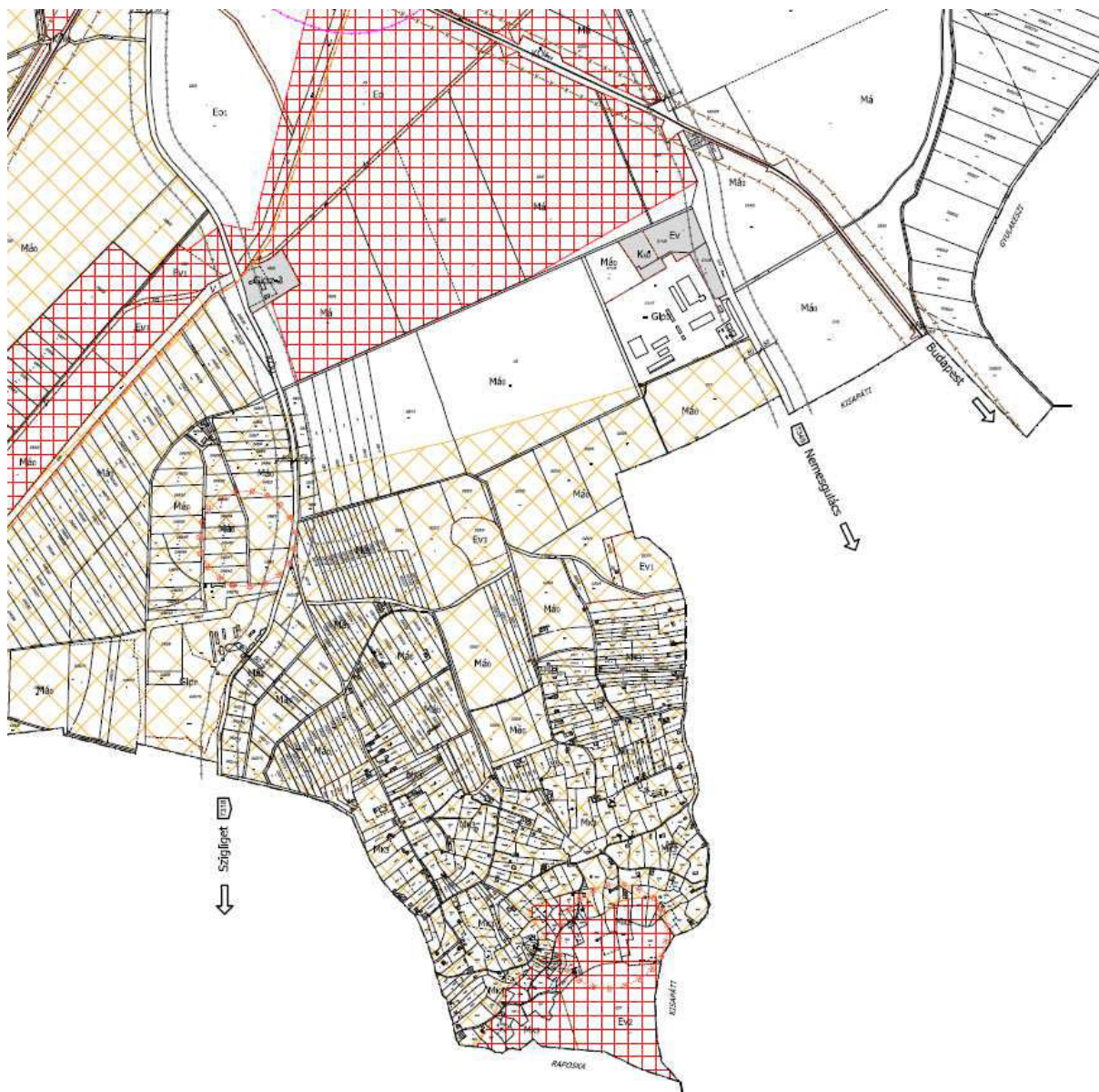
Innovációs- technológiai fejlesztés kiemelten támogatott célterületének övezete	Nem érinti	-	
Karsztvíz emelkedéssel veszélyeztetett települések övezete	Nem érinti	-	
Turisztikai fejlesztések kiemelten támogatott célterületének övezete	Érinti	-	
Együtt tervezendő térségek övezet - Veszprém megye várostérségeinek övezete	Érinti	-	

Együtt tervezendő térségek övezet - Az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő térség településeinek övezete	Érinti	-	
--	--------	---	--

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek - az adott település fejlesztését befolyásoló - vonatkozó megállapításai

Tapolca városközpontja a községtől északra fekszik. Tapolca város településrendezési eszközeit 2008-ban fogadták el és több alkalommal módosították. A települések közös fejlesztési célja a 26. számú vasútvonal villamosítása, kerékpárút kiépítése Nemesgulács felé a 7345 jelű összekötő út nyomvonala mentén. A települések általános mezőgazdasági területekkel határosak, illetve a Szent György-hegy északi lejtőjén a kertes mezőgazdasági területek össze nőttek.

A Szent György hegyet megkerülő kedvelt túraútvonal egyik kiinduló helye Kisapáti turistaház, amely érinti Tapolcán kívül Raposkát, Hegymagast és Badacsonytomajt is.

Tapolca külterület szabályozási terv részlete

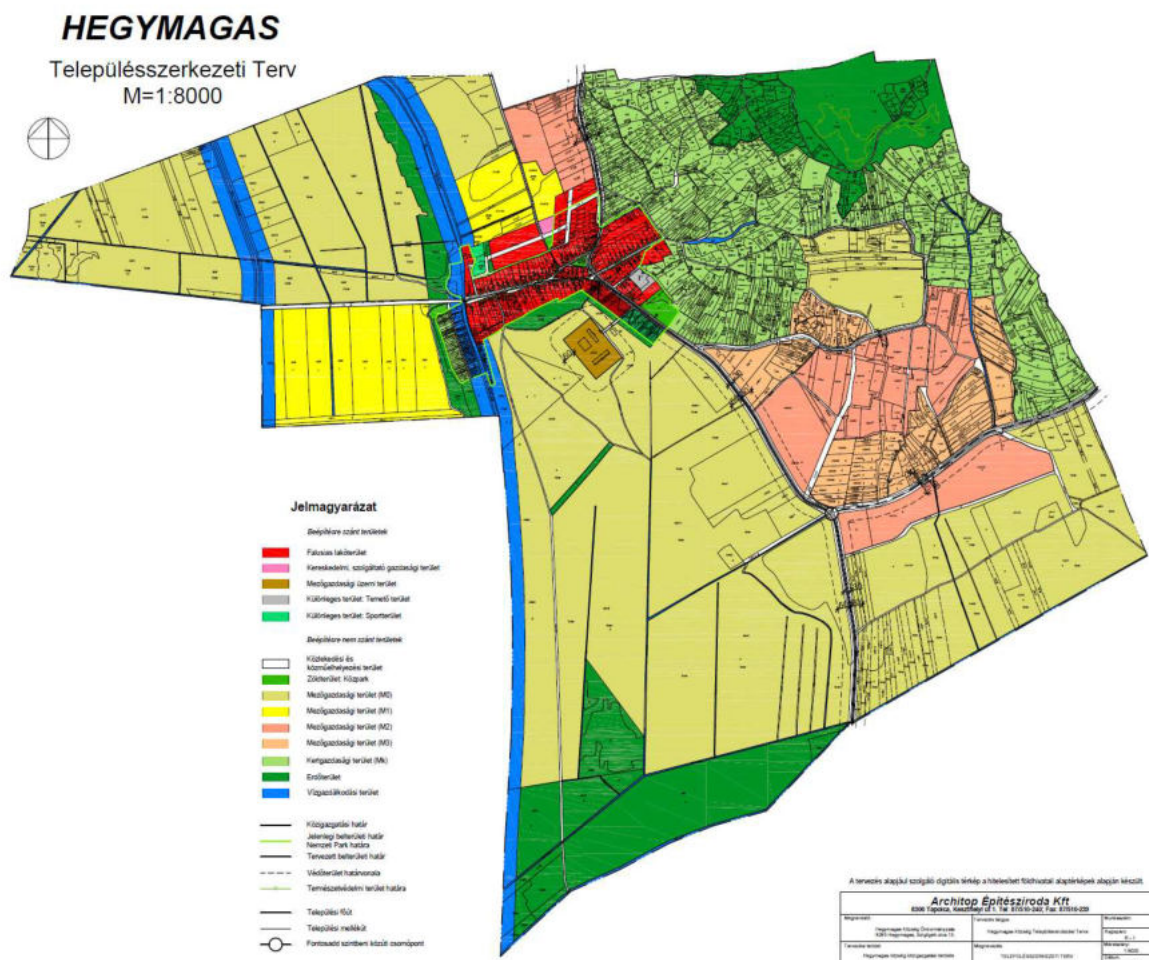
Raposka község településrendezési eszközeit 2005-ben fogadták el. Kisapáti községgel a Szent György hegyen határos a két település. A településeket a domborzati adottságok alapján hegyvidéki terület és erdőterület választotta el.

Hegymagas község településrendezési eszközeit 2002-ben fogadták el. A Szent György-hegy révén a hegytető erdősége és a déli hegyláb mentén kiterjedt szőlő és borgazdaság jellemzi a két település határát. A kertes mezőgazdasági területek összeépültek. A két település között szilárd burkolatú településközi út szolgál a hegy lábánál.

Kilátás Kisapáti kertes területéről Hegymagas felé, háttérben a Balatonnal

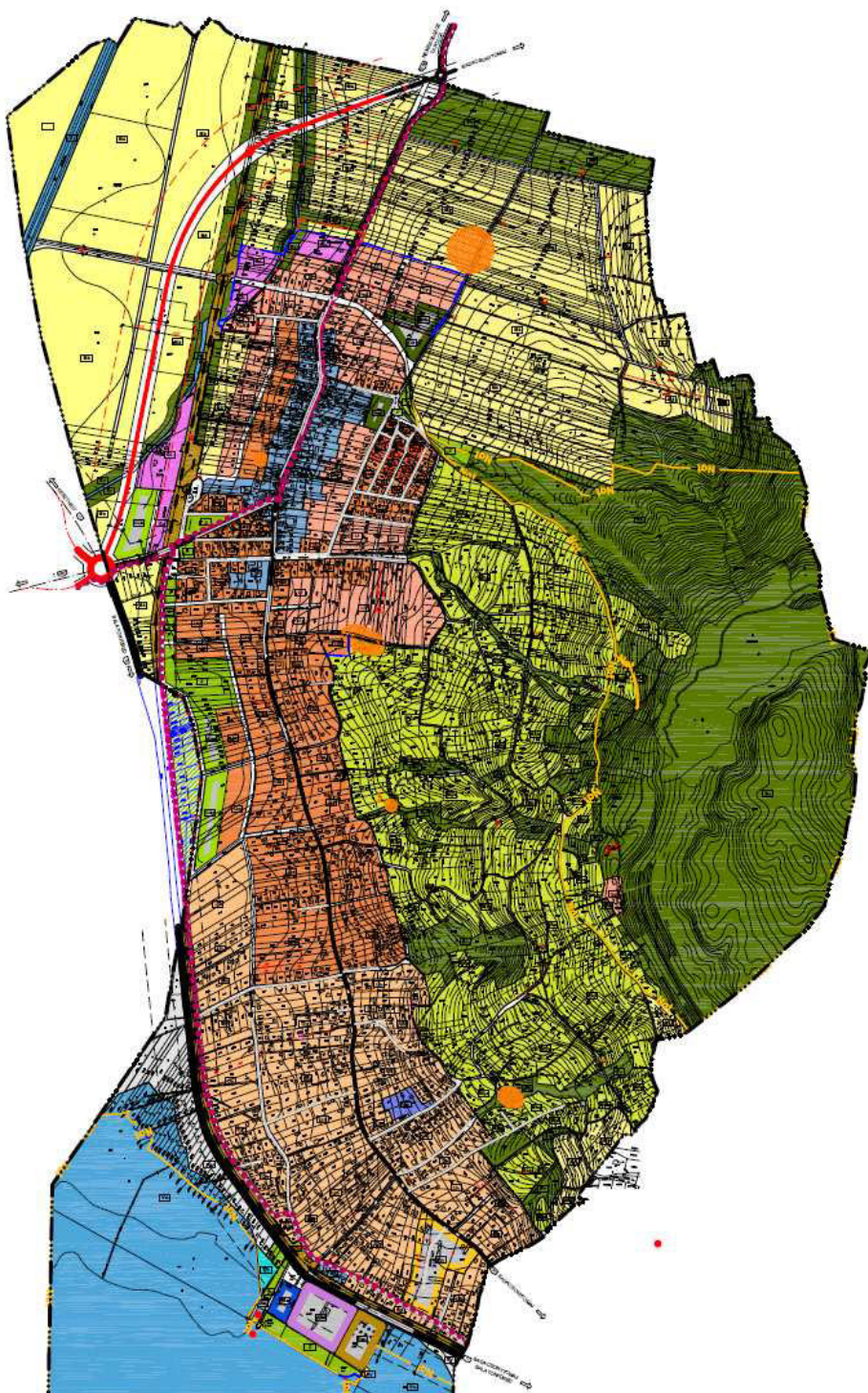
Hegymagas településszerkezeti terve

Szigliget községgel kis szakaszon határos a két település közigazgatási területe. Szigliget településrendezési eszközeit 2010-ben fogadták el és azóta többször módosították. A legutóbbi módosítást 2018-ban fogadták el. A két település általános mezőgazdasági területekkel határos Szigliget északkeleti csúcsában. A két település között közúti kapcsolat nincs, Szigliget Hegymagason vagy Nemesgulácson át közelíthető meg.

Szigliget településszerkezeti terve

Badacsonytördemic község településrendezési terveit 2015-ben fogadták el. A településszerkezeti tervben 71-es számú főút - Badacsonyt elkerülő - új nyomvonalának kiépítése a még hiányzó és Badacsonytördemic területére eső szakasszal. Ennek megvalósítását a BKÜTrT is tartalmazza. A települések általános mezőgazdasági és erdős területek révén csatlakoznak egymáshoz. Közös fejlesztési cél a Tapolcáról induló kerékpárút elvezetése Kisapáti-Nemesgulácson át Badacsonytördemicig.

Badacsonytördemic településszerkezeti terve (részlet)

Gyulakeszi község hatályos településrendezési eszközeit 2005-ben fogadták el.

Kisapáti felé általános mezőgazdasági és erdős területekkel találkozik a két község. A két község közötti műszaki infrastruktúra kiépítése a meglévő úthálózat fejlesztésében kimerül.

5. A fejlesztés javasolt fő irányai

A település fejlesztésének meglévő adottságai hatékony kihasználásán kell alapulnia oly módon, hogy annak eredményeként mind a település lakosságának, mind pedig önkormányzatának bevételei, fejlesztésre fordítható forrásai minél gyorsabb ütemben és minél nagyobb mértékben növekedjenek.

Kisapáti község területére korábban készített település menedzsment terve alapján a szükséges fejlesztési irányokat az alábbiak köré csoportosították:

- a gazdasági élet,
- a lakókörnyezet,
- települési és térségi összefogás.

Ezen területek olyan mértékben fejleszthetők, hogy ezek hozadéka az élet minőségének lényeges javulását eredményezze. E körülmény pedig gyakoroljon pozitív hatást arra, hogy a Kisapáti lakosságának minél nagyobb hányada találja meg biztos megélhetésének és megfelelő anyagi boldogulásának feltételeit a településen.

Kisapáti község fejlesztését és fejlődésének irányát meghatározza a település földrajzi elhelyezkedése. A Balaton közelsége, a Szent György-hegy panorámája és tüzesei alapját képezhetik az idegenforgalom fejlesztésének.

Az idegenforgalomhoz szervesen kapcsolódik annak ellátó hálózatának erősítése, amely a kereskedelem, a vendéglátás és a szolgáltatási szféra – tehát a gazdasági élet – fejlesztését kívánja.

A helyi gazdaság fejlesztése érdekében szükség van megfelelő nagyságú és telepítésű gazdasági területek kijelölésére, ahol a kisvállalkozások számára is biztosítva lennének a gazdasági feltételek.

A mezőgazdasági termelésnek a települések fejlődésében az elmúlt évtizedekben betöltött szerepe általában nem a lehetséges mértékben segítette a települések fejlődését. A településen élő emberek a növény és állattenyésztésből nem képesek magukat eltartani, azonban a mezőgazdasági tevékenység minőségi fejlesztése (szőlőművelés) feltétele a gazdasági fejlődés előmozdításának.

A lakókörnyezet fejlesztése a meglévő lakóterületek közterületi fejlesztését, új rendezett lakóterületek kijelölését, valamint a teljes települési infrastruktúra kiépítését igényli.

A település kis mérete szükségessé teszi, hogy egyes feladatait a környező településekkel közösen társulásban hajtsa végre. A fejlesztési célok megvalósítása során is térségi szinten kell gondolkodni, hiszen nagyon sok, a település területén túlélő feladat megvalósítását kell megkezdeni, illetve végrehajtani.

A felsorolt tevékenységek magas hatékonyságú és jövedelmező végzése megköveteli, hogy a település továbbra is kiemelt figyelmet fordítson

- az országos viszonylatban is figyelemre méltó értékeket képviselő természeti környezet védelmére (Balaton-felvidéki Nemzeti Park);
- a települést a távolabbi településekkel összekötő közlekedés és hírközlés feltételeinek javítására (összekötő út Hegymagas irányába, kerékpárút hálózat, mobil telekommunikáció);
- a települési közműellátottság színvonalának gazdaságos fejlesztésére (gázellátás, szennyvízcsatorna-hálózat);
- meglévő területek optimális hasznosítására, közművekkel ellátandó lakókörzetek kialakítására, külső befektetők fogadási feltételeinek javítására.

Az ezekkel kapcsolatos célok helyes megfogalmazása teremtheti meg az alapot a végrehajtás - azaz a célok megvalósítása - optimális tervezési, szervezési és érdekelt-ségi rendszerének kialakítására és ellenőrzésére, valamint az elért eredmények számbavételére, elemzésére, minősítésére.

1.5.2. Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések

Nem releváns.

1.6. A település településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

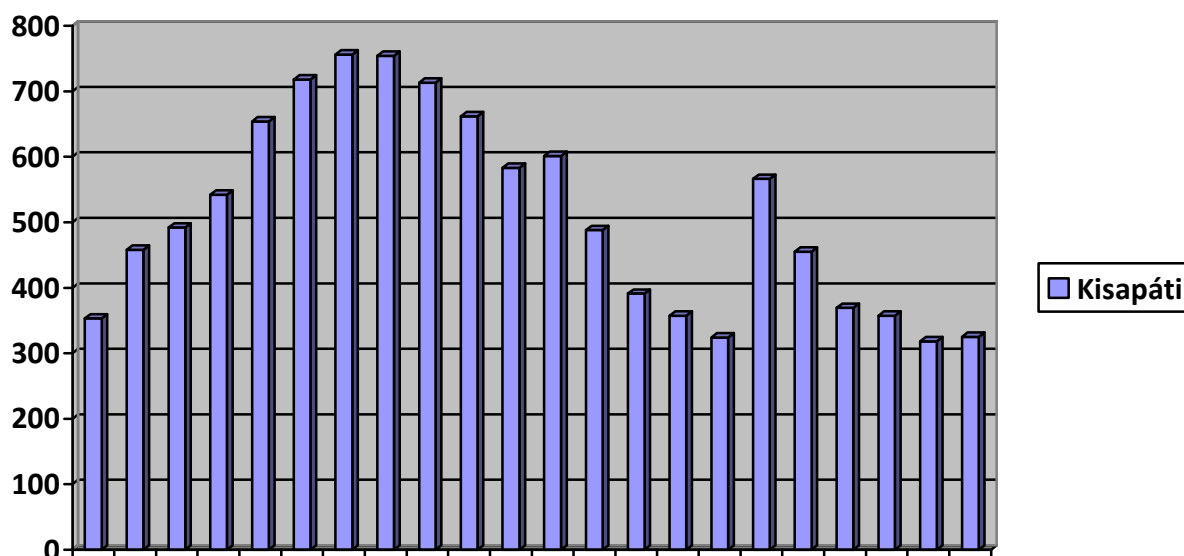
Településszerkezeti tervet, amelyet a 31/2006.(IV.13.) sz. határozat fogadták el.

A helyi építési szabályzatot a 7/2006. (IV. 20.) önkormányzati rendelettel hagyták jóvá. Módosítására és egységes szerkezetbe foglalására 2014-ben (hatályos 2014. október 1-től) és a 10/2018.(XII.3). önkormányzati rendelettel került sor.

1.7. A település társadalma

1.7.1. Demográfia, népesség, foglalkoztatottság

Kisapáti népességének alakulása 1870-2019 között

Állandó népesség				Lakónépesség				
1980	1990	2001	2011	1980	1990	2001	2011	2019
488	391	357	324	455	369	357	318	325

(Forrás: KSH)

A népesség nemzetiségi összetétele alapján a lakosság döntő hányada magyar (89 %), csekély részben német (0,4 %) volt. Nem válaszolt 10,9 %.

NEMZETISÉGI ÉS VALLÁSI MEGOSZTLÁS

A helység lakóinak nemzetiségi kötődése 2011-ben	
magyar	97,5%
bolgár	0,0%
cigány (roma)	0,9%
görög	0,0%
horvát	0,0%
lengyel	0,0%
német	3,5%
örmény	0,0%
román	0,3%
ruszin	0,0%
szerb	0,0%
szlovák	0,3%
szlovén	0,0%
ukrán	0,0%
egyéb, nem hazai nemzetiség	1,3%
nem kívánt válaszolni, nincs válasz	2,5%

(Forrás: KSH)

A felekezetek szerinti összetétel:

A helység lakóinak vallási összetétele 2011-ben	
római katolikus	69,2%
református	2,2%
görög katolikus	0,6%
egyéb vallási közösséghez, felekezethez tartozik	1,6%
vallási közösséghez, felekezethez nem tartozik	10,7%
nem kívánt válaszolni, nincs válasz	15,7%

(Forrás: KSH)

A népesség nagyobb része: 69,2 %-a katolikus,

RÉSZEK, TELEPÜLÉSRÉSZEK

A helység városrészei, a helységhez tartozó településrészek jellege és megnevezése	A népszámlálási lakónépesség	A lakások	A lakott egyéb lakóegységek	Postai irányítószám	A külterület települési jellege	A településrész távolsága a központi belterület centrumától (km)
	száma 2011. október 1-jén, a 2019. január 1-jei közigazgatási állapot szerint					
Központi belterület	299	141	1	8284	–	–
Külterület						
Diskahegy	–	–	–	8284	Kt.	4,0
Kisapátihegy	19	9	2	8284	Mgl.	1,0

Kt. = külterület összeírt lakóegység és népesség nélkül

Mgl. mezőgazdasági jellegű (készenléti, szolgálati) lakótelep, illetve lakóhely, mezőgazdasági jellegű tanyák

=

(Forrás: KSH)

A külterületi lakónépesség száma 21 volt, amely az egykori zártkertben bejelentett lakónépességet jelenti.

A népesség számának alakulása 1991-2019. (forrás: KSH)

Időpont	Lakónépesség
2019.01.01.	325
2018.01.01.	328
2017.01.01.	324
2016.01.01.	331
2015.01.01.	327
2014.01.01.	331
2013.01.01.	326
2012.01.01.	331
2011.10.01. (a népszámlálás időpontjában)	326
2010.01.01.	364
2009.01.01.	372
2008.01.01.	381
2007.01.01.	388
2006.01.01.	385
2005.01.01.	393
2004.01.01.	391
2003.01.01.	379
2002.01.01.	372
2001.02.01. (a népszámlálás időpontjában)	375
2000.01.01.	357
1999.01.01.	361
1998.01.01.	358
1997.01.01.	373
1996.01.01.	385
1995.01.01.	386
1994.01.01.	377

Időpont	Lakónépesség
1993.01.01.	369
1992.01.01.	359
1991.01.01.	363
1990.01.01. (a népszámlálás időpontjában)	369

(Forrás: KSH)

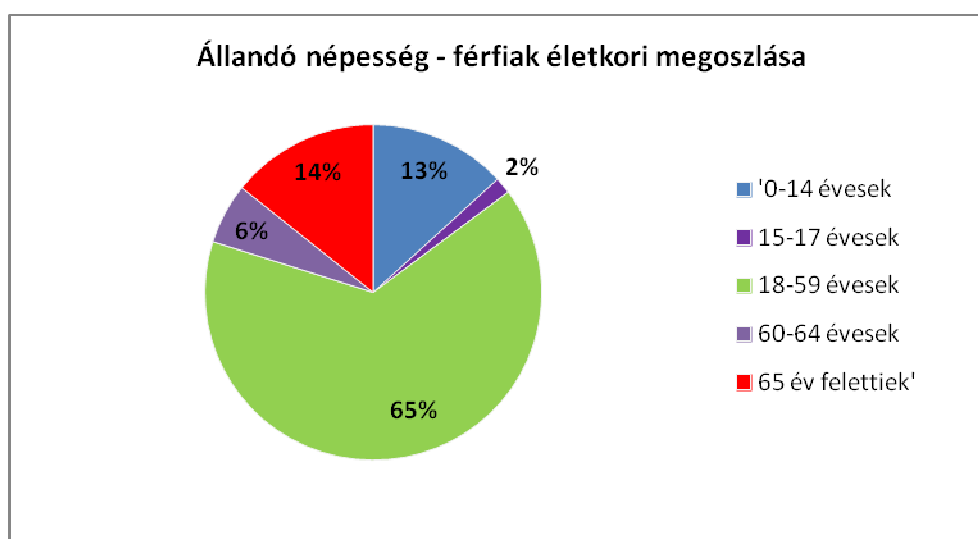
A lakónépesség csökkenése volt az 1990-től kezdődő időszakban megállapítható, amely 1994–1998. között ismét növekedést mutatott, majd kisebb hullámvölgyet követően 2001-2008. időszakban ismét növekedési pályára állt. Az elmúlt 10 évben a népesség kismértékben csökkent és 2011-től egy szűk sávban mozog és csak kismértékben változik.

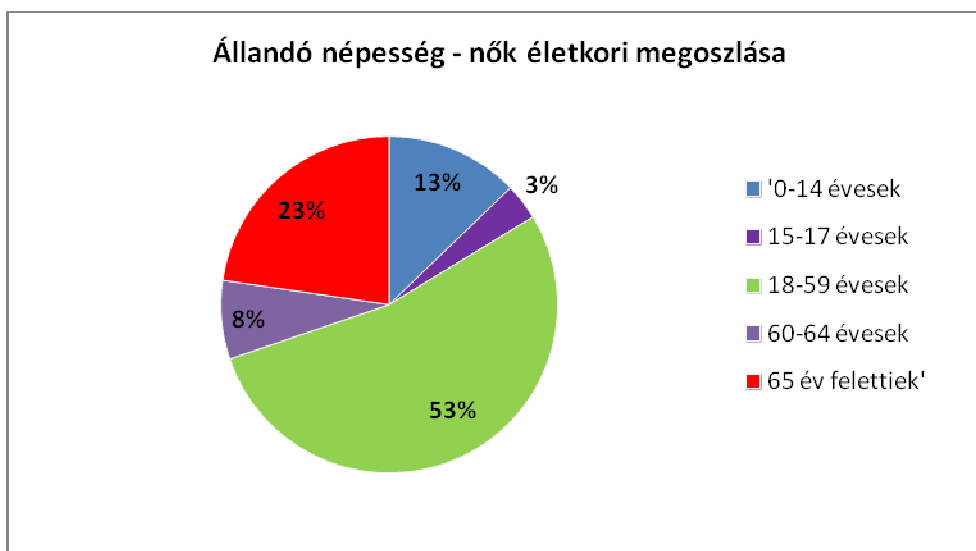
A lakónépesség számának vizsgálata során megállapítható, hogy a település népességének száma hullámzó tendenciát mutat a 2017-es évben kiugróan megnő.

2.1. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (a 2016-os év adatai)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 0301)	Férfiak (TS 0303)	Nők (TS 0304)
Állandó népesség száma (férfiak TS 0300, nők TS 0302)	489	172	661	52,35%	47,65%
0-2 évesek (összes száma TS 0305, aránya TS 0316)					
0-14 éves (férfiak TS 0306, nők TS 0307)	25	22	47	3,78%	3,33%
15-17 éves (férfiak TS 0308, nők TS 0309)	3	6	9	0,45%	0,91%
18-59 éves (férfiak TS 0310, nők TS 0311)	123	92	215	18,61%	13,92%
60-64 éves (férfiak TS 0312, nők TS 0313)	11	13	24	1,66%	1,97%
65 év feletti (férfiak TS 0314, nők TS 0315)	27	39	66	4,08%	5,90%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

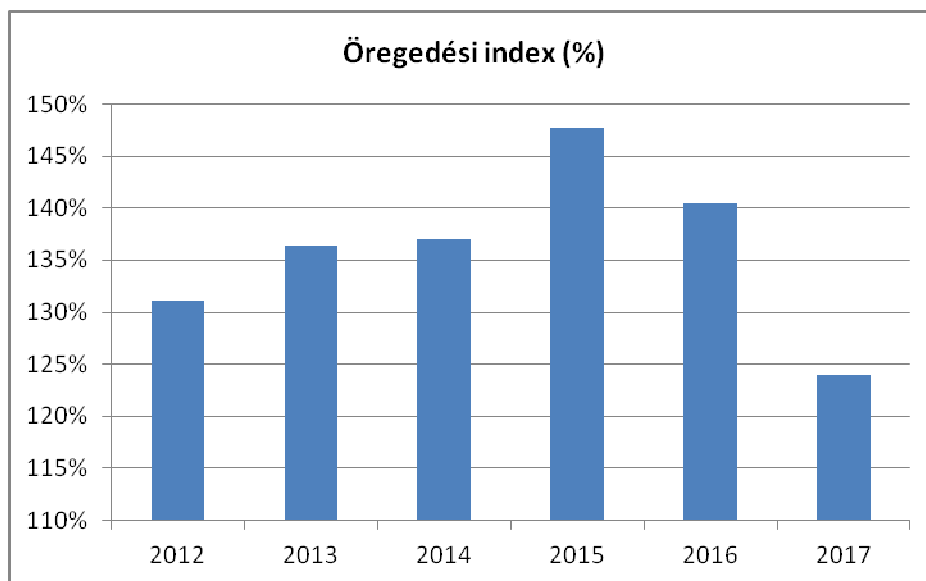

A népesség megoszlásának vizsgálata során kiderült, hogy összességében a férfi lakosság van többségben, különös tekintettel a 0-59 éves korig vizsgált lakosság esetében. Ez az arányszám a 60. életévet betöltöttek esetén fordul meg. A 65 év felettiek esetében pedig a nők már 9%-al többen vannak, mint a férfiak.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 0328)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 0327)	Öregedési index (%) (TS 0401)
2012	59	45	131,11%
2013	60	44	136,36%
2014	63	46	136,96%
2015	65	44	147,73%
2016	66	47	140,43%
2017	62	50	124,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

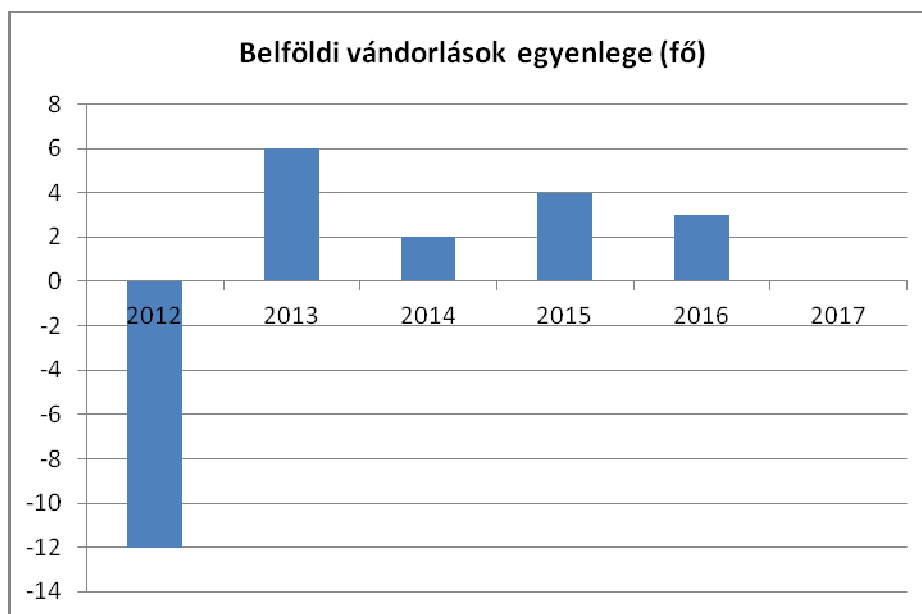

Az öregedési indexet vizsgálva kimutatható, hogy Kispáti község kis mértékben előregedő település. A 0-14 éves korú lakosok száma a vizsgált időtartományban folyamatosan a 65 év felettiek alatt van. A fenti táblázatból viszont az is kiderül, hogy a 0-14 éves korúak száma növekedést mutat.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás (TS 0601)	Elvándorlás (TS 0600)	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (TS 0602)
2012	11	23	-12	-33,7
2013	15	9	6	16,8
2014	11	9	2	5,6
2015	10	6	4	11,14
2016	15	12	3	8,31
2017			0	

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

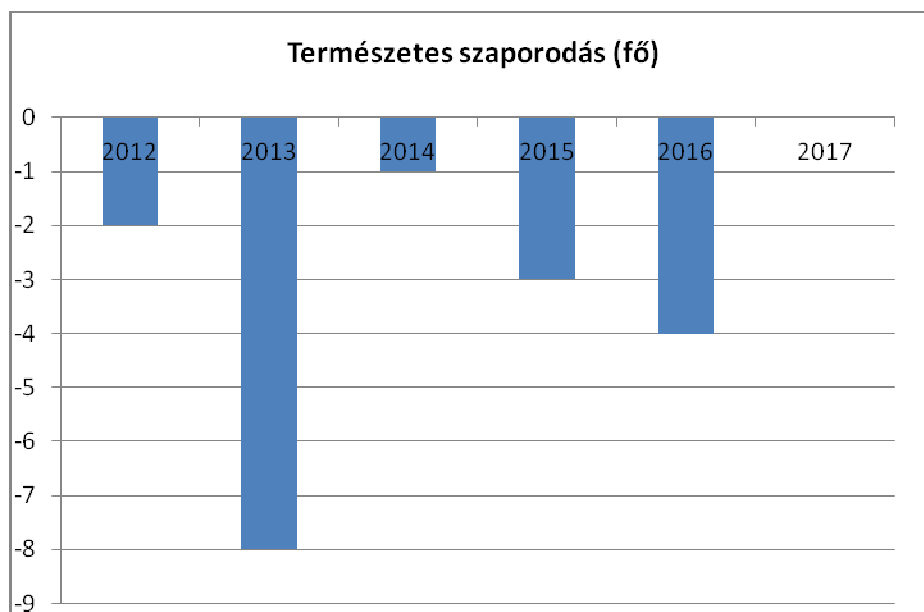

A vizsgálatok kimutatták, hogy Kisapáti község esetében 2012 év kivételével az utóbbi években főleg a bevándorlás a jellemző.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

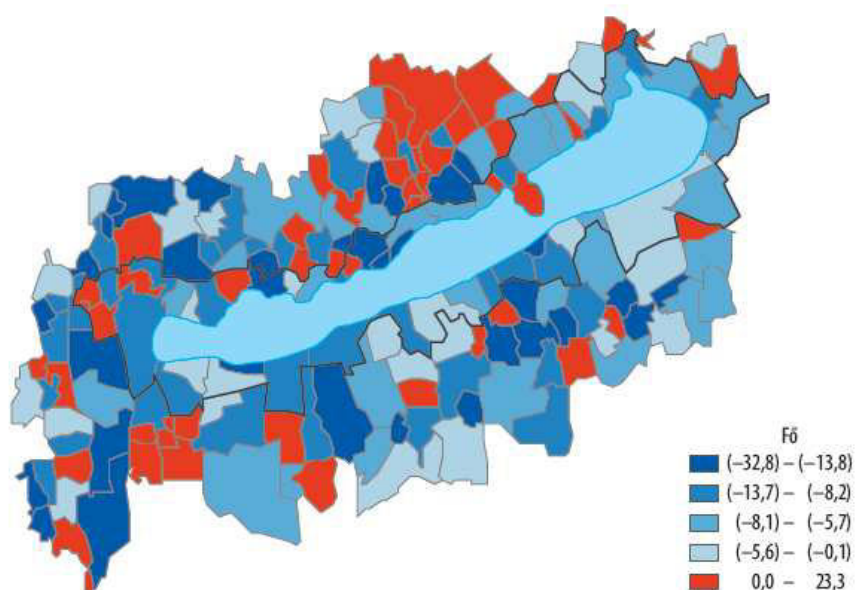
Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	1	3	-2
2013		8	-8
2014	3	4	-1
2015	2	5	-3
2016	2	6	-4
2017			0

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

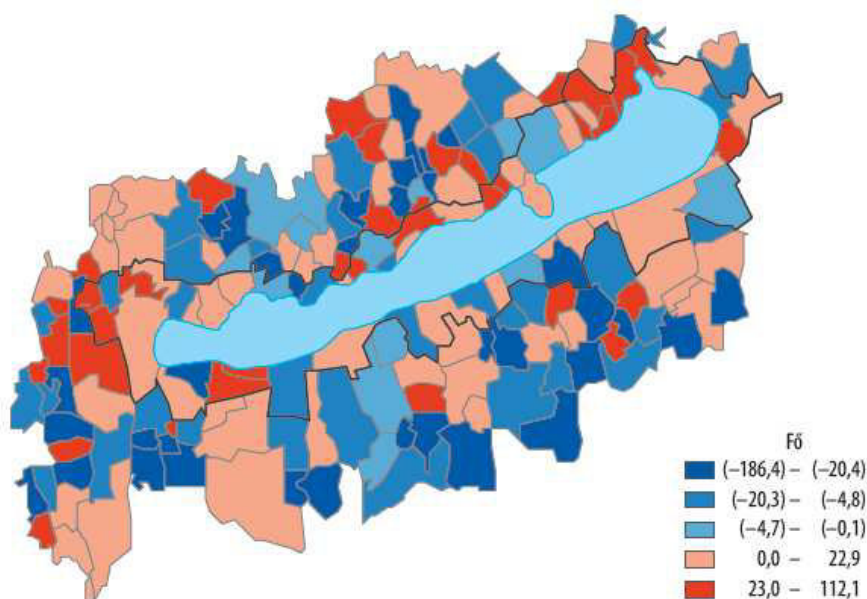

Kispáti községben 2012 és 2016 között az élve születések száma stagnál, míg az elhalálozások száma folyamatosan nő. A természetes szaporodás értékei is azt mutatják, hogy az elhalálozások magas száma miatt a természetes szaporodás indexe negatív értéket mutat.

3.4. Ezer lakosra jutó természetes szaporodás, fogyás (-), 2018

3.5. Ezer lakosra jutó belföldi vándorlási egyenleg, 2018

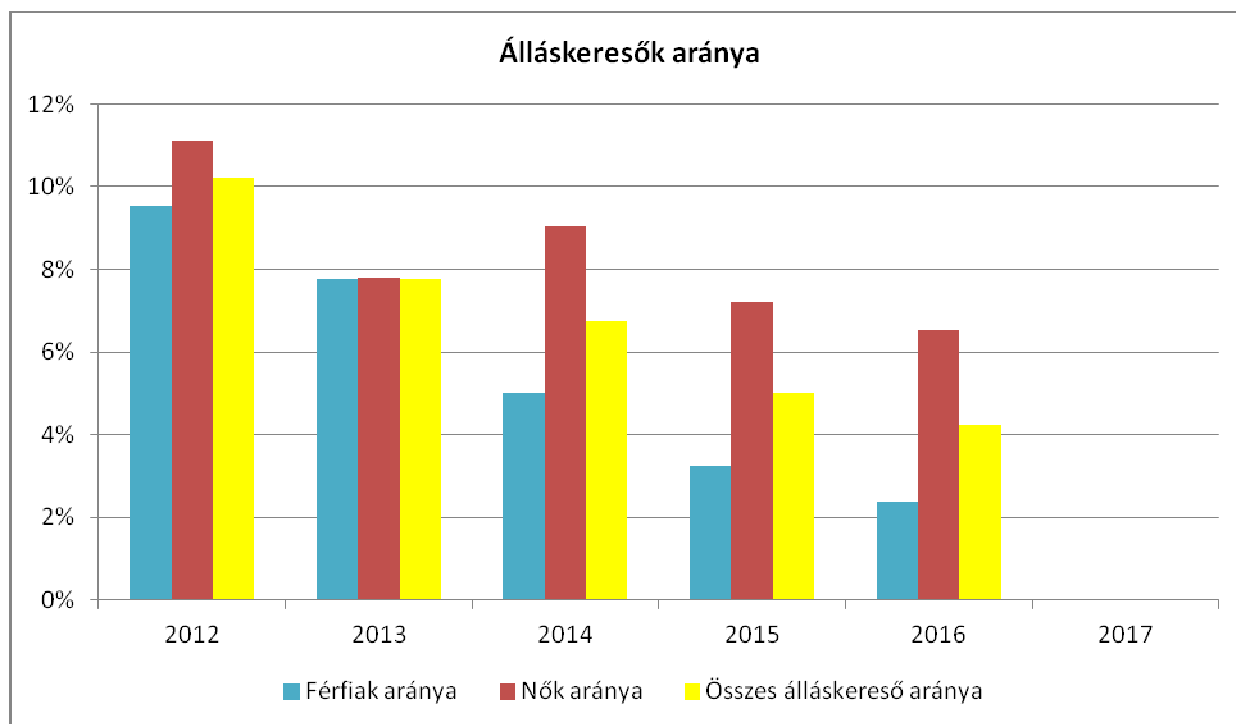

A Balaton kiemelt üdülőkörzet népességi folyamatai (Forrás: KSH 2019)

3.2.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi (TS 0803)	Nő (TS 0804)	Összesen	Férfi (TS 0801)		Nő (TS 0802)		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	144	108	252	13,75	9,5%	12	11,1%	26	10,2%
2013	145	109	254	11,25	7,8%	8,5	7,8%	20	7,8%
2014	140	108	248	7	5,0%	9,75	9,0%	17	6,8%
2015	139	111	250	4,5	3,2%	8	7,2%	13	5,0%
2016	137	111	248	3,25	2,4%	7,25	6,5%	11	4,2%
2017			0	3,75	#####	4,5	#####	8	#####

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

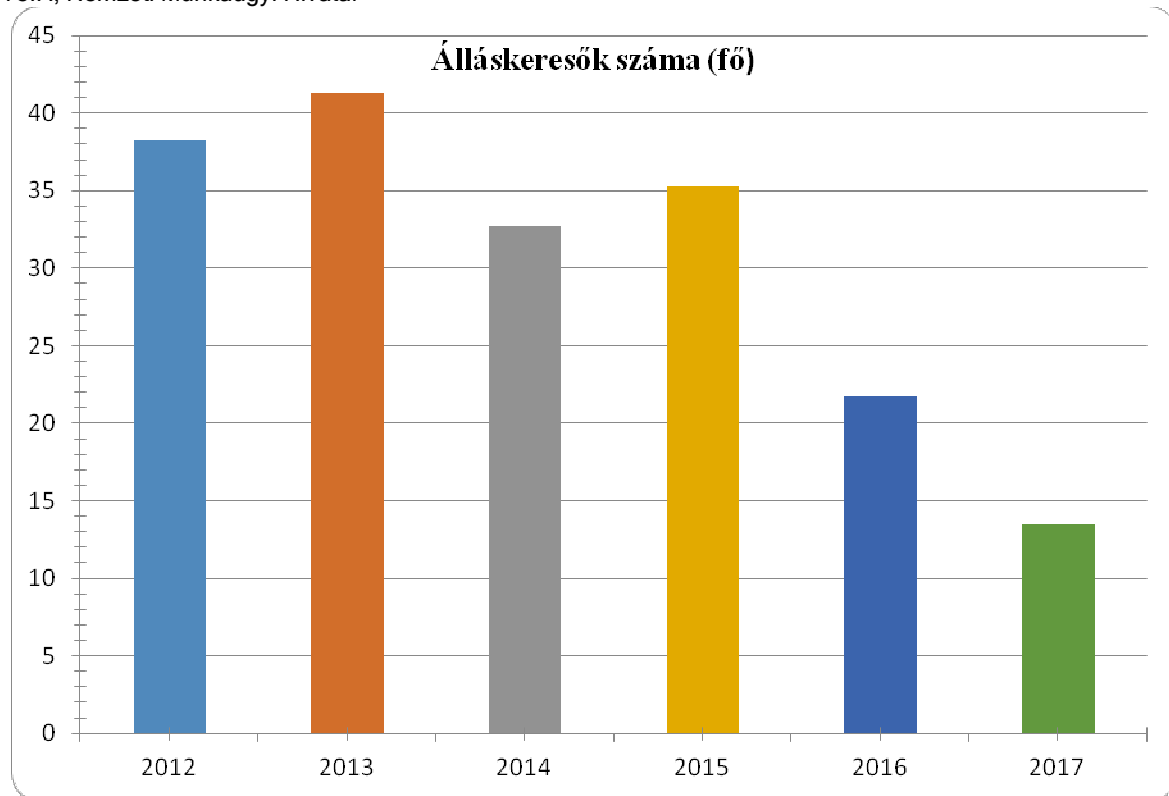
A számadatok és táblázatok alapján a 2012. és 2016. közötti időszakban a nyilvántartott álláskeresők számaránya folyamatosan csökkent. A vizsgált időszakban a munkanélküli nők aránya a 2013 -es évet kivéve végig magasabb, mint a férfiak aránya.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		38	41	33	35	22	14
20 év alatti (TS 1002)	Fő	0,75	0,5				
	%	2,0%	1,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
20-24 év (TS 1003)	Fő	4,5	4,25	2,25	3,75	1,25	0,75
	%	11,8%	10,3%	6,9%	10,6%	5,7%	5,6%
25-29 év (TS 1004)	Fő	3,5	2,27	2	3,25	1,75	
	%	9,2%	5,5%	6,1%	9,2%	8,0%	0,0%
30-34 év (TS 1005)	Fő	2,5	5,25	5,5	2	2,25	
	%	6,5%	12,7%	16,8%	5,7%	10,3%	0,0%
35-39 év (TS 1006)	Fő	1,25	2,25	1,25	1	1,5	0,5
	%	3,3%	5,5%	3,8%	2,8%	6,9%	3,7%
40-44 év (TS 1007)	Fő	6,75	5	3,75	2	2	0,25
	%	17,6%	12,1%	11,5%	5,7%	9,2%	1,9%
45-49 év (TS 1008)	Fő	7,25	11	9,25	9,75	4,25	1
	%	19,0%	26,7%	28,2%	27,7%	19,5%	7,4%
50-54 év (TS 1009)	Fő	4,5	3	2,75	3,75	2,75	2,25
	%	11,8%	7,3%	8,4%	10,6%	12,6%	16,7%

55-59 év (TS 1010)	Fő	6	6,5	5	6,5	2,5	1,75
	%	15,7%	15,7%	15,3%	18,4%	11,5%	13,0%
59 év feletti (TS 1011)	Fő	1,25	1,25	1	3,25	3,5	7
	%	3,3%	3,0%	3,1%	9,2%	16,1%	51,9%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

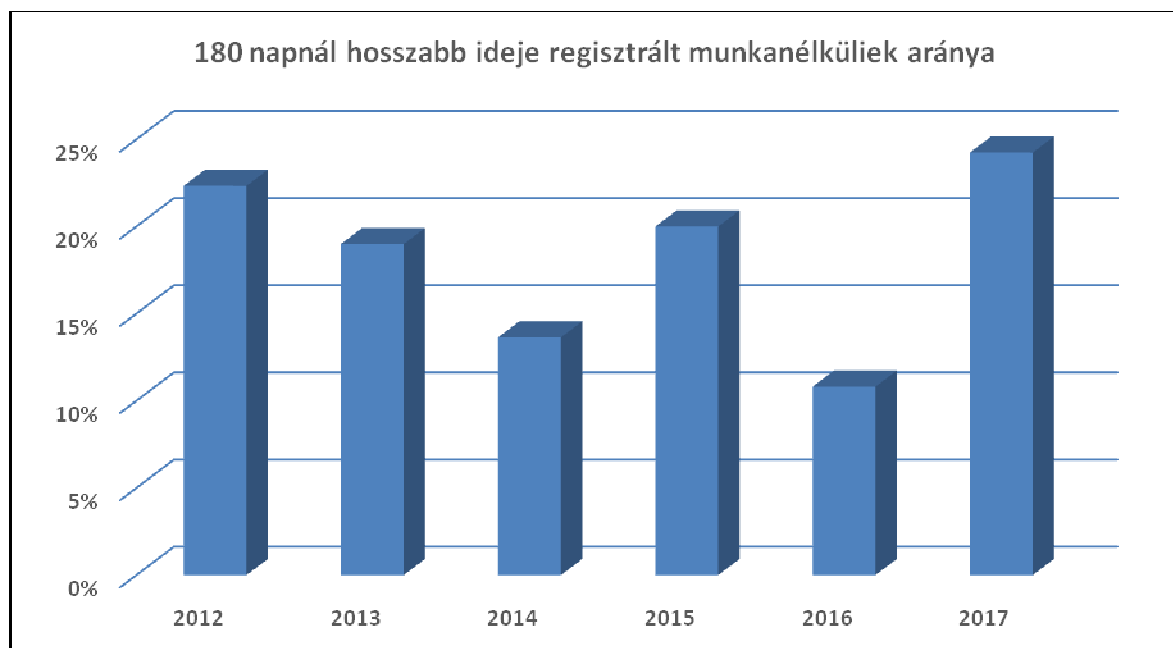

A számadatok és táblázatok alapján a 2012. és 2017. közötti időszakban a regisztrált munkanélküliek számaránya hullámzó képet mutat. Összességében azonban az álláskeresők száma az öt év alatt jelentősen csökkent.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma és aránya nemek szerint

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 1501)	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	22,33				#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2013	18,99			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2014	13,64			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2015	20			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2016	10,81			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!
2017	24,24			0	#ZÉRÓOSZTÓ!	#ZÉRÓOSZTÓ!

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

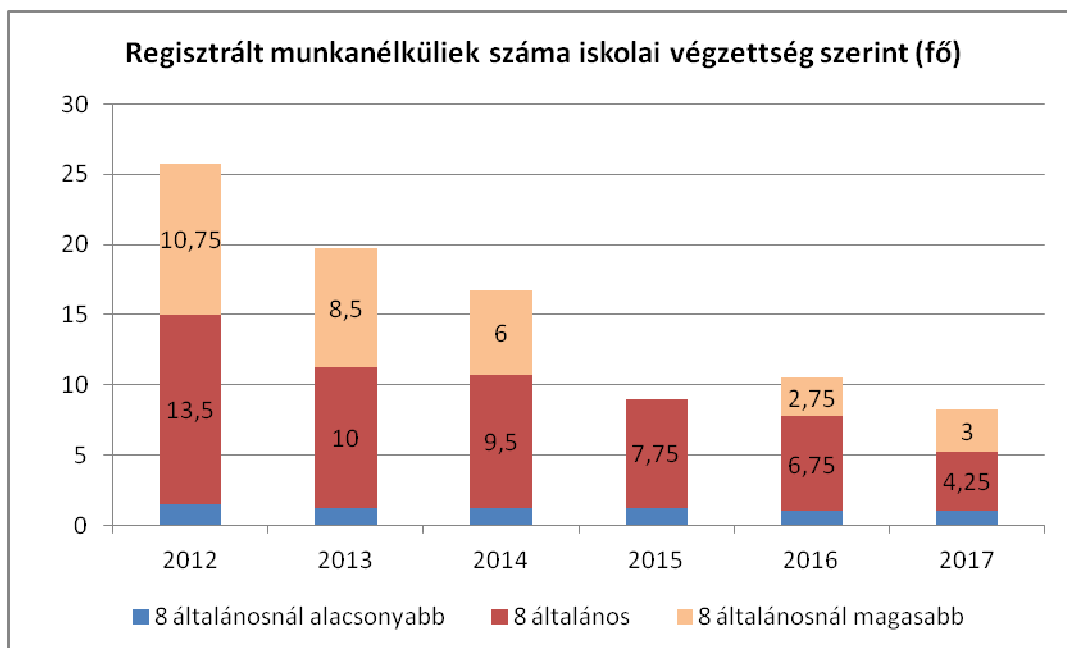
A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya a vizsgált időszakban hullámzó képet mutat. A nők és a férfiak arányáról nincs adatunk.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 0901)		Általános iskolai végzettség (TS 0902)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség (TS 0903)	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	26	1,5	5,8%	13,5	52,4%	10,75	41,7%
2013	20	1,25	6,3%	10	50,6%	8,5	43,0%
2014	17	1,25	7,5%	9,5	56,7%	6	35,8%
2015	13	1,25	10,0%	7,75	62,0%		
2016	11	1	9,5%	6,75	64,3%	2,75	26,2%
2017	8	1	12,1%	4,25	51,5%	3	36,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek között nyolc általánosanál alacsonyabb végzettségűek száma a vizsgált időszakban csökkent. Az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a regisztrált álláskeresők között növekedést mutat, majd 2017 évben jelentősen csökkent, a magasabb végzettségűek aránya folyamatosan csökkent.

A vállalkozások száma 2019:

Regisztrált vállalkozások száma: 37

- Települési székhelyű: 13
- Nem települési székhelyű, de itt (is) folytatja a vállalkozását: 24
- Egyéni vállalkozó: 14
- Kft.: 13
- Bt.: -

A vállalkozások száma évente általában +/- 1 egyéni vállalkozással ingadozni szokott.

A vállalkozások tevékenységi köre mezőgazdálkodás, a szolgáltatás, a kereskedelem, vendéglátás (borház), stb, szolgáltatás területeket fedik le.

Nevezetességek, idegenforgalom **Volt Diska major - Agrosz Rendezvényközpont**

A Hit Gyülekezete 2016-ban vásárolta meg a Diska Majort - amivel a 11 hektáros akácerdővel együtt - közel 30 hektáros gyönyörű, természetközeli területhez jutott a Szent György hegy oldalában. A Hit Park építése óta ez a legnagyobb beruházás, amit a budapesti gyülekezet elindított, és az országos összefogás eredménye az Agrosz Rendezvényközpont. A terület 18 hektáros volt - ez az, amit klasszikusan majornak hívunk. Az a terület, ahol jelenlegi építkezés lezajlott ebből három hektárt vesz el. A többi tizenöt hektáron legelők, szántók terülnek el, amelyeket marhák, bivalyok, lovak

népesítenek be. Ezen kívül egy tizenegy hektáros akácerdő is a park birtokába került. Ezt a helyet amúgy már az 1700-as évektől Diska majornak hívták, és már évszázadok óta a legfontosabb funkciója az állattenyésztés és az uradalmi gazdaság működtetése volt.

Az Agrosz Rendezvényközpont legfontosabb funkcióját a nyári táborok, továbbképzések helyszínéül tölti majd be.

Természet nyújtotta látnivalók:

Szent György-hegy

“Ott áll Szent György hegye. Néma méltósággal, fenséges nyugalommal. Ez is kúp. Ez is tűzhányó volt millió év előtt. Hatalmas vállain duzzadnak az izmok. Minden izomduzzadás óriási sziklagombolyag. Az egész hegy mégis kerek, valami csodálatos szerszámmal simára, gömbölyűre faragta az alkotás. Nem is hegy ez, hanem dombormű. Két élő testvére van. Az egyik itt előtttem, a Badacsony, a másik fönt Veszprém megye nyugati síkján a Somlyó. A három testvér közül melyik a legszebb, ki tudná azt megmondani ?”

Eötvös Károly

Kaán Károly nevét viselő turistaház, ami egész év folyamán üzemel, és 1934. óta a turisták szolgálatában áll. A Szent György-hegy a Badacsony mellett a Balaton-felvidék másik legjelentősebb tanúhegye. Oldalán hatalmas bazaltoszlopok találhatók.

A balatoni táj látványos része a bazalthegyekkel ékesített Tapolcai-medence, melynek egyik legszebb példája az oszlopos elválású bazalttornyokkal szegélyezett Szent György-hegy. A terület a Pannon-tenger elvonulása idején, körülbelül 3-4 millió évvel ezelőtt jelentős vulkáni tevékenység színhelye volt. A felszínre törő láva kisebb-nagyobb „lepények” formájában terült szét a homokból és agyagból álló vastag tengeri üledéken, melyet később megóvott a lepusztulástól. Azokon a területeken, ahol bazalttakaró nem borította az egykori tengeraljazatot, a felszíni üledék nagymértékben lepusztult, s így hozzájuk képest a bazalttakarós részek 200-300 méterrel magasabbak lettek.

Ezért is hívják ezeket a hegyeket tanúhegyeknek, mert ma is híven mutatják az egykori tengeraljazat szintjét, hiszen azon szétterülve alakultak ki, s ehhez képest a környezet változását (lepusztulását) jól megfigyelhetjük.

A forró láva a gyors kihűlés hatására főleg a peremén vált szét sokszögletű oszlopokra. Ezeket az időjárás tovább formálta, és napjainkra alakultak ki a nép által kőzsákoknak, vagy gyapjúzsákoknak is nevezett látványos bazaltalakzatok. A legszebb ilyen képződmények a Szent György-hegyen találhatók, ahol a helyenként 30-40 méter magasba emelkedő bazaltoszlopok orgonasípkhoz hasonlóan sorakoznak egymás mellett.

Szent György-hegy hajnalig

2 éve megrendezett éjszakai program, amelynek keretében évente június elején kerül a program megrendezésre. A 2019-es év a „A tűz éve” keresztséget kapta. A hivatalos program délután 4-től indul, de már előtte is találunk kiegészítő programokat: lehet bruncholni a kisapáti hegyoldalon, aztán megnézni a sárkány tematikájú tárlatot, mielőtt nekivágunk a hegynek. „Van itt valami varázslat, ami nem enged továbbmenni. Mesék borokról, messziről jött, itt otthont találó vándorokról, a szőlőről, ami a mindennapokat meghatározza. Mindez a leggyönyörűbb, tanúhegyek ölelte díszletben, amelyet festeni sem lehetne” - áll a rendezvény mottójában, amiért érdemes is elindulni egy egész éjszakai felfedezőútra. A felfedezésben 20-24 helyszínen zajlanak események, gasztroélmény és bor kostolás keretében.

Bor

A tanúhegyek közül mindegyiknek megvan a saját rajongótábora, a legnagyobb talán pont a Szent György-hegynek. Az biztos, hogy aki egyszer járt itt, esetleg feltúrázott a legmagasabb pontra megcsodálni a panorámát, nehezen felejtí. Valahogy így vannak ezzel a borkedvelők is. Az itteni borokhoz kapcsolódóan szinte mindenkinek van egy sztorija, személyes kedvence. Akár az olaszrizling érdekel, akár a rajnai vagy a hárslevelű, jó helyen jársz. De ezek mellett olyan egyedi fajtákat is kóstolhatunk itt, mint a Toszkánában népszerű sangiovese vagy az országban egyedülálló kék bakator. A Szent György-hegyen még a pársoros kisbirtokokon is születnek parádés olaszrizlingek. Olaszrizling nélkül el sem tudnánk képzelni a hegyet, szerencsére nem is kell. A bor pedig olyan, amilyennek meg van írva: finom virágosság és fehér húsú gyümölcsök illatában, remek savak, őszibarack és alma a kortyban, a végén pedig mandulás fanyarságban leledzik.

A Szent György-hegy szubmediterrán mikroklímájának köszönhetően a Toszkánában honos sangiovese grosso szőlőfajtából is bor készül itt.

Pincészetek:

- Bajnóczy Pince
- Fischer Borászat és Borbirtok
- BioVitis Pincésze
- Killer Pincészet.

A településen az alábbi szálláshelyek működnek:

- 4K Vendégház
- Chill'Inn Country Home in the Balaton Uplands
- DOKA HÁZ
- Pirosház
- Vulcano Vendégház
- Rózsaszín Ház.

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők (történeti és kulturális adottságok, társadalmi élet, szokások, hagyományok, nemzetiségi kötődés, civil szerveződések, vallási közösségek stb.)

A településen bejegyzett és működő egyesület nem található.

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.)

Bölcsőde, óvoda és iskola nem található a községben. Bölcsőde legközelebb Tapolcán érhető el. Óvodába Nemesgulácsra és Tapolcára járnak a gyerekek.

Általános iskolába a szomszédos Nemesgulácsra és szintén szomszédos Tapolcára járatják a gyerekeket.

Önkormányzati intézmények:

- Önkormányzati Hivatal
- Orvosi rendelő
- Művelődési ház

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nincs. Támogató szolgáltatást az ÉFOÉSZ, valamint családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás szintén a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat nyújt.

Pedagógiai szakszolgálati feladatok: Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézménye végzi.

Központi háziorvosi felügyelet: Balaton-felvidéki Szociális és Gyermejjóléti Szolgálat keretében működik.

A szociális étkeztetést a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermejjóléti Szolgálat végzi.

1.8.2. Esélyegyenlőség biztosítása

A Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 2019-ben készült el, amelyet folyamatosan aktualizáltak. Megvalósítása folyamatban.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisapáti település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket - az óvoda kivételével - érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési terv (HEP IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Regisztrált vállalkozások száma: 37

- Települési székhelyű: 13
- Nem települési székhelyű, de itt (is) folytatja a vállalkozását: 24
- Egyéni vállalkozó: 14
- Kft.: 13
- Bt.: -

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

A községben nem jellemzőek a jelentősebb, több munkahelyet biztosító vállalkozások.

A vállalkozások terén jellemző a kis- és közepes, kevés főt foglalkoztató egyéni vagy családi vállalkozás. A tevékenységi kör a szolgáltatás, a kereskedelem, vendéglátás, mezőgazdaság, egyéni vállalkozások tere.

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Lakások és lakott üdülők szobaszám, tulajdonos és használati cím alapján 2011.

	Lakás			Lakott üdülő	Lakás és lakott üdülő együtt	Lakott egyéb lakásegység	Összesen	100 lakott lakásra és üdülőre jutó lakó
	lakott	nem lakott	együtt					
Kisapáti	124	22	146	4	150	3	153	246

(Forrás: KSH)

A lakások közül 6,2 %-a volt lakatlan az elmúlt időszakban.

	Szobaszám				Tulajdonjelleg			Használati cím			Lakás és lakott üdülő együtt
	1	2	3	4-	magán	önk.	más. int.	tulajdonosi	bérlet	más jogcímű	
					tulajdona						
Kisapáti	24	72	37	17	148	-	2	124	1	3	150

(Forrás: KSH)

A településen a népszámlálási adatok szerint 5 önkormányzati lakás, 2 lakott üdülő épület található.
A lakások és üdülők túlnyomó többségben magántulajdonban vannak.

	1946 előtt	1946- 1960	1961- 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2001	2001- 2005	2006- 2011	2011- 2019
Kisapáti	58	15	19	5	25	14	10	4	3

(Forrás: KSH)

A lakások 37,9 %-a épült 1946. előtt a 62,1 %-a háborút követően. A rendszerváltás után épült a lakások 20,2 %-a épült.

A lakások számának növekedése 1990-2019. között

Időpont	Lakások száma
2019.01.01.	153
2018.01.01.	153
2017.01.01.	153
2016.01.01.	153
2015.01.01.	152
2014.01.01.	151
2013.01.01.	151
2012.01.01.	150
2011.10.01. (a népszámlálás időpontjában)	150
2010.01.01.	138
2009.01.01.	139
2008.01.01.	139
2007.01.01.	137
2006.01.01.	137
2005.01.01.	136
2004.01.01.	136
2003.01.01.	135
2002.01.01.	135
2001.02.01. (a népszámlálás időpontjában)	135
2000.01.01.	184
1999.01.01.	184
1998.01.01.	183
1997.01.01.	183
1996.01.01.	183
1995.01.01.	183
1994.01.01.	183
1993.01.01.	183
1992.01.01.	180
1991.01.01.	179
1990.01.01. (a népszámlálás időpontjában)	178

(Forrás: KSH)

A település lakásállománya fiatalnak mondható, mivel 62,1 %-uk a második világháborút követően létesült. A rendszerváltást követően épült az otthonok 20,2 %-a ami azt jelenti, hogy 1/5-a lakásoknak az utolsó évtizedekben létesült korszerű otthonként.

A lakások alapterületük szerint (Forrás: KSH)

	-29	30-39	40-49	50-59	60-79	80-99	100-	Összes	1 lakásra jutó alapterület m2
	m2								
Kisapáti	1	2	23	19	54	32	19	150	73

A lakások alapterületük szerint jellemzően közepes alapterületűek, 36 %-ban 60-79 m²-esek, 21,33 %-ban 80-99 m²-esek, míg 12,6 %-ban 100 m²-nél nagyobb lakásokat találunk.

A lakások és lakott üdülők felszereltség szerint (Forrás: KSH)

	Hálózati	Házi	Melege folyóvízzel	Vízöblítéses WC	Köz-	Házi
	vízvezeték				Csatorna	
Kisapáti	141	-	133	134	131	10

A lakások 94 %-ban voltak ellátva vízvezetékkel, 88,65 %-al melegvízzel és 89,3 %-ban vízöblítéses WC-vel 2011-ben.

A lakások és lakott üdülők komfort szerint (Forrás: KSH)

	Össz-komfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükség és egyéb lakás
Kisapáti	77	54	3	16	-

A lakások 51,3 %-a összkomfortos, 36 %-a komfortos, 2 %-a félkomfortos, 10,67 %-a komfort nélküli volt. A félkomfortos és komfort nélküli, valamint a szükség lakások esetében szükséges az épületek korszerűsítései, vagy amennyiben nem védettek akkor új építés helyettük.

A lakások és lakott üdülők magasság szerint (Forrás: KSH)

	Földszintes	Emeletes	1	2-3	4-10	11-
			lakásos			
Kisapáti	147	-	146	1	-	-

A statisztika szerint emeletes lakóépület nem található a községben. A helyszíni bejárások során 12-15 lakóépületet azonosítottunk egy szintes beépítéssel. A lakóépületek jellemzően egy lakásosak.

1.10.6. Intézményfenntartás

Bölcsőde, óvoda és iskola nem található a községben. Bölcsőde legközelebb Tapolcán érhető el. Óvodába Nemesgulácsra és Tapolcára járnak a gyerekek.

Általános iskolába a szomszédos Nemesgulácsra és szintén szomszédos Tapolcára járatják a gyerekeket.

Önkormányzati intézmények:

- Önkormányzati Hivatal
- Orvosi rendelő
- Művelődési ház

A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nincs. Támogató szolgáltatást az ÉFOÉSZ, valamint családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás szintén a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat nyújt.

Pedagógiai szakszolgálati feladatok: Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézménye végzi.

Központi háziorvosi felügyelet: Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat keretében működik.

A szociális étkeztetést a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat végzi.

Hivatalosan bejegyzett egyesület nincsen. Egyesületi jelleggel működik a Nyugdíjas egyesület.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások

A települési önkormányzat tulajdonában álló csatornahálózat üzemeltetésére az önkormányzat az DRV Zrt.-vel kötött szerződést.

A településen a kommunális hulladékok elszállítása biztosított: NHSZ Tapolca végzi heti rendszerességgel.

A település határában alkalmi jelleggel megjelenő, pontszerű illegális szemétkerakást meg kell akadályozni. A szelektív hulladékelszállítás biztosított a kihelyezett gyűjtőedények révén.

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Földrajzi elhelyezkedés

Tájföldrajzi szempontból a település igazgatási területe a Dunántúli-dombság nagytájban, azon belül a Balaton-medence középtájban, illetve a Tapolcai-medence kistájban helyezkedik el. Kisapáti Tapolcával déli irányban közvetlenül határos, a Balatontól északra mintegy 5 km-re található.

Domborzat

A települést változatos felszínformák jellemzik. Meghatározó domborzati és egyben tájképi elemként magasodik Kisapáti Ny-i határában a 415 m magas Szent György-hegy, amelynek a településre eső legmagasabb pontja 370 m körüli. A tanúhegy vulkanikus eredetű, bazaltból felépülő tömege a Tapolcai-medence déli határában kb. 4,5-3,5 millió éve, a Pannon-tenger visszahúzódása, beltóvá alakulása (Balaton) után, a bazaltvulkanizmus időszakában lejátszódott földmozgások eredménye a térségben megtalálható más tanúhegyekkel - köztük a közeli Badacsonnyal, Guláccsal - együtt. A tanúhegyek elnevezésüket az egykori felszínformák rétegeit, magasságát megőrző jellegükről kapták. Kialakulásukban nagy szerepet játszottak az eróziós, deflációs folyamatok is, amelyek eredményeként csuszamlások, kőfolyások, vízmosságok alakította hegyoldalak jöttek létre. A Szent György-hegy nyugati, déli oldalán ezen pusztulás következtében alakult ki a bazalt jellegzetes, harántsíkú oszlopos, lemezes elválása, azaz a bazaltorgonák jelensége (egy-egy bazaltoszlop elérheti akár a 30 m-es magasságot és 1,5 m-es átmérőt), amely a hegy egykori vulkanikus működését is szimbolizálja. A

természetes erodálódás folyamata napjainkban is tapasztalható a hegy déli, nyugati oldalában kőomlások, törmelékletők formájában.

A Balaton északi partján fekvő tanúhegyek csonkakúp vagy kúp formájúak, alkotó kőzetük, a bazalt a felső részeken jelenik meg a felszínen.

A Szent György-hegy lejtői a legmeredekebb, bazaltorgonás területeken szinte teljesen függőlegesek, 90°-osak. A hegylábaktól enyhébb lejtés jellemző: 40-50°-os, majd a település bel- és keleti területei már sík felszínhez közelítőek (20-30°-osak).

A kistájra jellemző relatív relief (felszínformák közti magasságkülönbség) a domborzat jellegéből adódóan változó. Míg a magasabb, hegylábi, hegyi területeken a 300m/km²-t is elérheti ennek értéke, addig a mélyebben fekvő, medencejellegű területeken maximum 5m/km²-es értékek mérhetőek.

Földtani adottságok

A terület földtani jellemzőit a domborzathoz hasonlóan a 4,5-3,5 millió évvel ezelőtt lezajlott vulkáni tevékenység határozza meg. A legvastagabb pannóniai összletek a tanúhegyeken, így köztük a Szent György-hegyen maradtak fenn, ahol a vulkanikus kőzetek - bazalt, bazalttufa és ezek aprózódott anyagai - megvédték a lepusztulástól. A Szent György-hegy oldalain, különösen a déli, nyugati hegyoldalakon jelentkező eróziós, deflációs, deráziós folyamatok következtében a hegylábban kavicsos, bazalttörmelékes, majd a medence felé haladva egyre elaprózottabb frakciók, homokos, löszös lejtőüledékek halmozódtak fel, amelyek a hegyoldali, hegylábi szőlőműveléshez megfelelő alapkőzetet biztosítanak.

A bazalt értékes építőanyag, az elsősorban út- és vasútépítésekhez használt kemény kőzetet a Tapolcai-medence bazalt-hegyeiből is bányászták. Az összefoglaló néven Balaton-parti bazaltbányászatként emlegetett kitermelés a XX. század közepére tehető. Kisapáti (és a szomszédos települések, Hegymagas, Raposka és Tapolca területét is érintő) hegye, a Szent György-hegy mentesült a jelentős bányászati tevékenységek alól. Így meg tudta őrizni a kialakulásához hasonlós formavilágát, geológiai, földtani adottságait. A domborzati fejezet részben is említett eróziós kőzetaprózódás napjainkban is megfigyelhető a hegyoldalakon, elsősorban a hegy nyugati, déli oldalán erőteljesebb.

Az alacsonyabban fekvő medencékben a Pannon-tenger üledékei halmozódtak fel. Kavicsos, mésztörmelékes abrúziós teraszok adják a sík területek réti lápos talajának alapját. A Szent György-hegy Kisapátihoz tartozó részén számottevő mennyiségű vizet adó forrás nem fakad. A hegymagasi részen korábban 5 forrás is volt, amelyek jórésze kiapadt, csupán egy, az Oroszlánszáj-kút biztosít iható vizet a helyiek és a turisták számára.

Éghajlat

A kistérség éghajlata viszonylag kiegyensúlyozott, szélsőségektől mentes: mérsékelt hűvös-mérsékelt nedves, de már a mérsékelt száraz éghajlati öv határán helyezkedik el. Napfénytartama nyáron 800 óra, télen 190 óra körüli. Az évi középhőmérséklet az országos átlaggal megegyező, 10 °C körül van. A hegycsúcsokon az alacsonyabban fekvő területekhez képest kissé eltérő értékek mutakozhatnak (néhány tized fokkal hűvösebb). Az évi csapadékösszeg mennyisége is az országos átlaghoz hasonló, 650-670 mm között mozog. A hegyek környezetében ennél magasabb

értékek is mérhetőek, ott átlagban 700 mm körüli a lehullott csapadék mennyisége. Mindezen értékek több évtizedes átlagok alapján jellemzik a térséget, a napjainkban tapasztalható klímaváltozás hatásai, köztük a szélsőséges csapadékeloszlás, hőmérsékleti eltolódás lokálisan is módosítja az értékeket, így kitolva a korábban jellemző tenyészidőszak hosszát. A leggyakoribb szélirány az északi, az átlagos szélsébség 3 m/s körüli, a hegycsúcsokon ennél magasabb, 3,5-4 m/s is lehet.

Az éghajlat - különösen a déli területeken - a hosszú tenyészidejű növények termesztésének (nyáron hőigényes - szőlő, gyümölcs) kedvező.

Vízrajz

A térséget nem hálózta be sűrű felszíni vízhálózat. Kisapáti keleti részén, a település közigazgatási határával szinte megegyezően halad az Eger-víz patak, amely a kistáj 5 patakja közül a legnagyobb vízhozamú, 1,2 m³/s átlagos közepes vízhozammal rendelkezik. A Dunántúli-középhegység belső területén, Kapolcs környékén ered. A terület a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság hatásköre alá tartozik. Minden kisvízfolyás a Balaton felé folyik. A terület erősen karsztos jellege mérsékli a vízgyűjtő felszíni vizeinek vízszintjét, a vízutánpótlást és a vízszint-ingadozásokat. Kisapáti esetében az Eger-víz patakkal párhuzamosan, a sík, szántó- és gyepterületeken húzódik egy kisebb vízfolyás, az Ávorsapatak, amely a településen ered, majd Balatonederics-Szigliget határánál torkollik a Tapolca-patakba. A felszíni vízfolyások közepes vízminőségűek, a beépített területek közelében a leginkább veszélyeztetettek szennyezéssel. Kisvízfolyások esetében az árvizek tavasszal, kisvizek pedig jellemzően ősszel vannak.

Jelentős állóvíz nem található a településen. A Balaton közeli területek erősen nitrátérzékenyek, ami a talajvíz esetében is fokozottan jelentkezik, különösen a tanúhegyek közelében. A talajvíz mértéke csekély, a medence jellegű területeken átlagban 2-4 m mélységben jelenik meg, a hegyek környezetében ennél mélyebben, 4-6 m mélységben található. A talajvízszint süllyedése a térség XX. század közepi bányászati tevékenységének következménye. Vízkéménység szempontjából magas értékekkel jellemezhetőek, a karsztos alapkőzet következtében átlagban 35 nk°-os, a bazaltkúpoknál pedig akár 45 nk°-os keménységi fok mérhető.

Talajok

A kistáj és azon belül a település talajviszonyai is változóak. A domborzati, földtani adottságok meghatározzák a rajtuk kialakult jellemző talajtípusokat. A magasabb térszíneken főként a homokos, vályogos összetételű barnaföld dominál, a Szent György-hegy hegytetői közelében a vörös vulkáni salakon kőzethatású erubáz talajok, míg a köves, bazaltos lejtőin gyengén savanyú erdőtalajok jellemzőek. A hegy lejtőin, illetve a hegylábakon kialakult talajok változó vízgazdálkodással bírnak, döntően mezőgazdasági (szántó) és szőlő-, valamint gyümölcsstermesztési művelésre alkalmasak. A hegytetőkön a fás vegetáció megtelepedéséhez biztosítanak megfelelő alapot ott, ahol az eróziós folyamatok ellenére megmarad a talaj az alapkőzeten.

Az alacsonyabb térszíneken, medencékben lápos réti talajok meghatározóak, amelyek mezőgazdasági értéke, termékenysége gyenge. Az Eger-víz patak völgyében savanyú, vályogos összetételű talajok vannak, szántóföldi művelésre, rétgazdálkodásra alkalmasak.

Növényzet

A terület a Pannon flóratartomány (Pannonicum) Dunántúli-középhegység flóraidék (Bakonyicum) Balaton-vidék flórajárásába (Balatonicum) tartozik. A medencékben potenciálisan sűrű lápvegetáció volt jelen (a Pannon-tenger visszahúzódása után fennmaradt nedves talajokon), amely azonban napjainkra erősen visszaszorult részben a bányászati tevékenység (amely a Szent György-hegyet közvetlenül nem érintette, de a térség több tanúhegye esetében meghatározó volt) következtében csökkenő talajvízszint hatására, részben a mesterséges átalakítás következtében. Az alacsonyabban fekvő területeken kékperjés és kaszálórétek, valamint gyomos gyepek, legelők jellemzőek, illetve agrárgazdálkodási tevékenység - szőlő- és gyümölcstermesztés, szántóföldi művelés - dominál. A lágyszárúak között *Festuca sp.*, *Stipa sp.*, *Sedum sp.*, *Artemisia sp.* fajokkal találkozhatunk leginkább. A fás vegetáció esetében a természetes társulások között cseres-tölgyesek (jellemzően *Quercus cerris*, *Quercus petraea*, *Tilia cordata* fajokkal), a vízfolyások, így az Eger-víz patak mentén keményfaligetek (jellemzően *Fraxinus sp.*, *Ulmus sp.*, *Alnus sp.* fajokkal) voltak.

A bazalthegyek növényzeti borítottsága zonációt mutat. A hegyoldalban a gyertyános-tölgyesek (*Quercus petraea*, *Carpinus betulus*) dominálnak, a törmelékletőkön sziklás gyepek, cserjések, bokorfüzesek (gyakran látott képviselőik a cserszömörccék (*Cotinus coggygria*)) a meghatározóak, de sok foltban megfigyelhetők törmeléklető erdők is (jellegzetes képviselőik a *Tilia platyphyllos*, *Fraxinus ornus*). A Szent György-hegy bazaltsapkái alatt molyhos-tölgyes intrazonális bokorerdők alakultak ki szárazságtűrő és melegkedvelő fajokkal (*Quercus sp.*, *Fraxinus sp.*) A hegyek legfelső szintjén bükkösök találhatók. A sziklafalakon, kőfalakon pionír, a szélsőségeket jól tűrő, zömében lágyszárúakból álló társulások a meghatározóak zuzmó- és mohafajok széles skálájával, valamint ritka páfrányokkal, köztük a cselling páfránnyal (*Notholaena marantae*), amely a Badacsony mellett a Szent György-hegyen található meg az országban.

Az eredeti vegetáció helyét a melegebb déli, nyugati hegyoldalakban a szőlőművelés vette át már egészen a római kortól kezdve. Számos, a területen nem őshonos faj is megjelent, köztük az akác, illetve fenyők (feketefenyők és lucok többségében), amelyek egyre nagyobb területet borítanak el. A lágyszárúak sem mentesek invazív fajoktól, gyakoriak az aranyvessző egyedei (*Solidago sp.*). Több mediterrán növény is megjelent a kertekben, amelyek sok esetben kivadulnak és a természetes társulásokba vegyülnek. Ilyen többek között a császárfű (*Paulownia tomentosa*).

Az erőteljes antropogén behatások ellenére a terület magasabban fekvő részei, a hegyoldalak, hegytetők megközelítőleg 50-70%-os természetességi értékkel jellemezhetőek. Hazánkban jellemzően a középhegységeken maradtak fenn az eredeti, honos vegetáció társulásai, amelyek közé a Balaton-felvidék hegyei is beletartoznak. Mindezt bizonyítja, hogy számos, ritka és védett faj él a bazalthegyeken. A kőomlásokon gyakran találkozhatunk például erdei ciklámmennel, májvirággal.

Állatvilág

A térségben a hazai középhegységeken megjelenő állatvilág jellemző. A nagy- és kisvadak jelentős számban találhatók meg az erdőkben. A növényvilághoz hasonlóan a terület ritka fajokban is gazdag, amelyek nagy része védelem alatt áll a Balaton-felvidéki Nemzeti Park gondozásában. Jellegzetesek a különféle madárfajok, mint például gémek, cigányréce, kék vércse, holló, kövirigó, amelyek nem

csupán élőhelyet, hanem táplálkozó és búvóhelyet is találnak a Tapolcai-medence lankái között. Az erdők, hegyoldalak változatos rovarpopulációval bírnak, köztük a szarvasbogár, cincérfajok nagy számú képviselőivel. A Szent György-hegy különösen gazdag lepkefaunával rendelkezik, jellegzetes faja továbbá a fűrészlábú szöcske (*Saga pedo*), a szalmacincér. Mind az erdőkben, mind a patakok, vízfolyások mentén találkozhatunk hüllőkkel és kételtűekkel, többek között siklókcal, zöld gyíkkal, pannon gyíkkal (*Ablepharus kitaibelii fitzingeri*). A sekély, változó vízhozammal rendelkező patakok halfaunája csekély, nem jellemző.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Tájégtörténeti vizsgálat

Hazánk más területeihez hasonlóan a térség már az ősidők óta lakott volt, amelyet a római korban is virágzó szőlőtermesztés nyomai is bizonyítanak. Kisapáti területén az első nagyobb számú megtelepedés az Árpád-korhoz köthető. Az első írásos források szerint már az 1100-as években olvasható feljegyzés a településről, de neve hivatalosan az 1200-as évek közepén jelent meg először írott dokumentumban. Neve Káptalantótihoz hasonlóan vallásos eredetű. A középkorban a Pannonhalmi Bencés Apátság birtoka volt, innen származik az eredetileg „Apaty”, vagyis Apáti elnevezés. A Szent György-hegyen található Szent Kereszt kápolnát is a pannonhalmi apát építtette 1244-ben. A „Kis” előtagot valószínűsíthetően a közeli Monostorapáti nevétől való megkülönböztetés miatt kapta. A településen élő jobbágyok számára a szőlőtermesztés és a mezőgazdasági tevékenység volt a meghatározó gazdasági ágazat. Ahogyan az ország minden területét, úgy ezt a községet is súlyos veszteségek érték a török hódítások idején. A gazdaság erősen visszaesett, a lakosságának száma súlyosan megfogyatkozott. A visszatelepedések után, a XVIII. századtól kezdve indult meg a község újbóli fejlődése. Bár jelentős, külön kiemelendő történelmi esemény nem történt a községben, többször is visszaesett a gazdaság, és részben ennek betudhatóan a lakosság száma, amely a XX. század első felében érte el legmagasabb értékét, mintegy 800-an éltek ekkor a faluban. A filoxéra-járvány országszerte pusztította a szőlőket, így a kisapáti parcellákat sem kímélte. A súlyos veszteségek után ismét fejlődésnek indult a település, de népességét nem tudta az 1900-as évek eleji értékre megközelíteni.

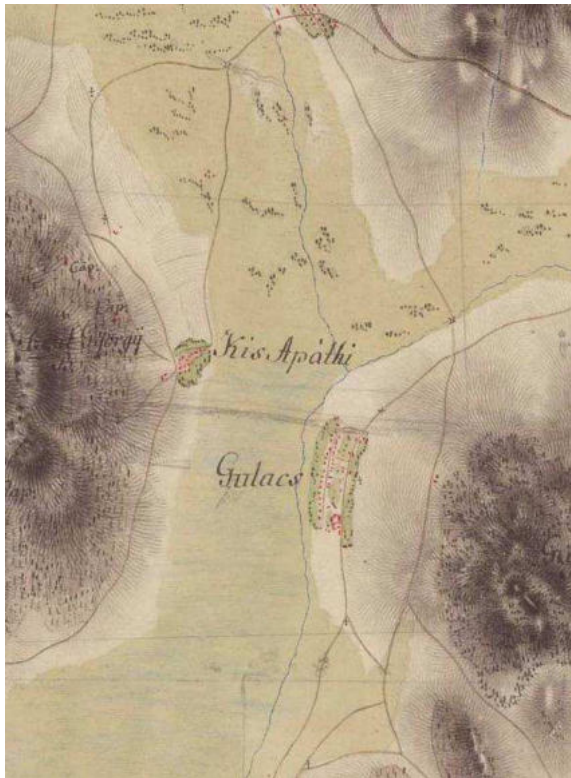
Az **I. katonai felmérés** (1784) már ábrázolja a község településmagját Kis Apáthi néven, amely a környező települések közül a leginkább tömbszerű formát mutatta ekkor. Főként a mai Kossuth utca és Petőfi utca vonalára csoportosultak az épületek. A beépítésekhez jelentős zöldfelület tartozott, kertek vették körül a településmagot. Viszonylag fejlett úthálózat volt jellemző a községre a XVIII. század végén. Több úton is el lehetett jutni a tőle északi irányban elhelyezkedő, az akkori írásmód szerinti Gyulakezire.

A domborzati adottságokhoz igazodva, a Szent György-hegyet is körülvette egy út. Ekkor még leginkább a hegylábi részekben épült ki a kapcsolat a hegy túloldalán fekvő Raposkával és Hegymagassal. Ez utóbbi településeken át vezetett a térség egyik főbb útja, amely Tapolczától

haladt Szigliget felé, ebbe közvetlenül Kis Apáthi is be tudott kapcsolódni. Érdekesség viszont, hogy a szomszédos Guláccsal ekkor még nem épült ki közvetlen kapcsolat.

A Szent György-hegy keleti lejtőin is megindult az építkezés, de főként szakrális értelemben. Csupán

néhány kisebb pince nyomai láthatóak a térképen ábrázoltak szerint, keresztek, templom és egyéb vallási jellegű építkezés jelei ellenben annál nagyobb számban voltak jelen a területen. Közéjük tartozott a Szent Kereszt kápolna, valamint „Diskakápolna”, amely veszprémi érseki levéltár bejegyzései szerint 1756-os keletkezésű. A Szent Kereszt kápolna Árpád-kori eredetű, a XIII. században, 1244-ben emelték, majd 1414-ben átépítésre került.

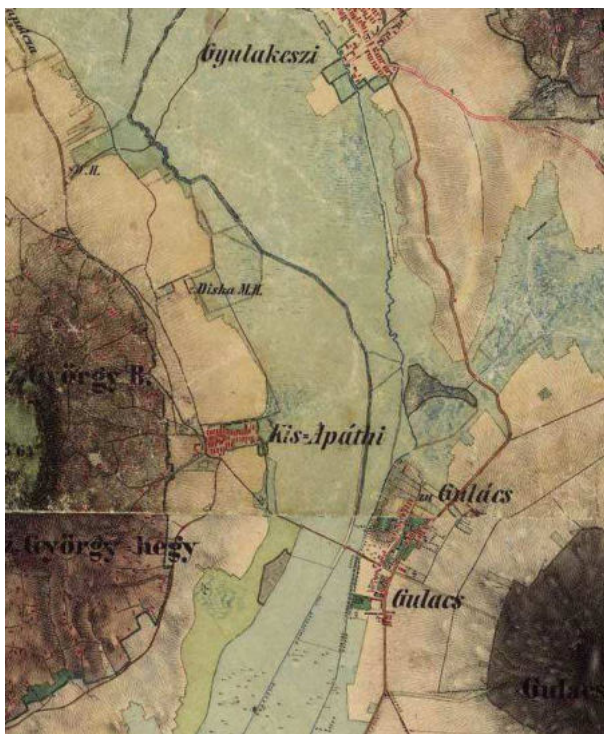
A település területhasználatait tekintve alapvetően háromféle típus különböztethető meg. A legmélyebben fekvő területrészekben, a vízfolyások völgyében gyepek domináltak, néhol kisebb foltokban cserjés sávokkal kiegészülve, míg a hegylábi területeken szántóföldi művelés volt jellemző. A Szent György-hegy keleti lejtőit már ez

időkben is szőlőtermesztésre használták, amely azonban nem alkotott homogén, egységes szerkezetet, a lugasok keveredtek a korábbi erdőkkel, ligetekkel. A Szent György-hegy legmagasabb területeit erdők borították.

A térség jellegéhez igazodóan Kisapáti esetében is nagyszámú szakrális emlék figyelhető meg az I. katonai felmérésen az előbbieken említett Szent György-hegyi emlékhelyeken, templomon és kereszteken kívül. Elsősorban Gyulakezi irányába haladó út mentén látható több fészület, valamint kisebb számban a déli településrészen is látható néhány. A gyepeket feltehetően legeltetésre is hasznosították, de ehhez kapcsolódóan gémeskutakat nem ábrázoltak a térképen.

A település temetője nem vehető ki egyértelműen a korabeli ábrázolásokból. Vízhálózatát tekintve napjainkhoz hasonló állapotot láthatunk az 1700-as évek végén. A térség legjelentősebb vízfolyása, az Eger-víz patak jelenlegi nyomvonalához képest kissé kanyargósabban folyt a település keleti, északkeleti határában. Az akkori Gulács és Tótj községekkel szomszédos határán torkollott be az Eger-víz patakba egy másik, kisebb vízfolyása - valószínűleg a Tekeres-patak korábbi medre -, ami Káptalanfői felől haladt.

A II. katonai felmérés (1855-1856) cizelláltabb képet fest a beépített területről. A belterület nem túl dinamikus, de némiképp terjeszkedett nyugati irányban. A beépítettségben igazán látványos változás a Szent György-hegy keleti oldalában tapasztalható Kis-Apáthi esetében. A hegy legmagasabban fekvő részei kivételével szinte mindenütt megjelentek pincék, prэшázak, kisebb lakóházak a hegyoldalban.

Közöttük sűrűsödött a feltáró utak rendszere, amelyek a terület domborzati adottságait követték, a legtöbb esetben a szintvonalakhoz igazodva hálózta be a területet. Egyéb jelentős külterületi beépítés a belterületről északra megjelent Diska-major volt, amely a jelenlegi Agrosz Rendezvényközpontnak ad helyet. A belterülethez kapcsolódóan is megjelenik egy nagyobb gazdasági jellegű beépítés. A térkép sajátos ábrázolásában elkülöníti az épületeket funkcionális szerepük alapján: az utakra fűződve lakóépületek, míg a telkek hátsó része felé gazdasági épületek találhatóak főként. Mindez Kis-Apáthi esetében kevésbé szembetűnő, de például a majornál és a településközpontban megfigyelhető. A beépítésekhez tartozó, korábban említett kis kertek megmaradtak, de méretük jelentősen lecsökkent a telkek intenzív beépítése következtében.

Az úthálózatban a Szent György-hegyen kijelölt új útvonalakon kívül jelentősebb változás volt a Gulács felé kialakított közvetlen összeköttetés. Parcellázás ezekben az években még nem jellemző, így kisebb mezőgazdasági utak sem nagyon tagolták a tájat.

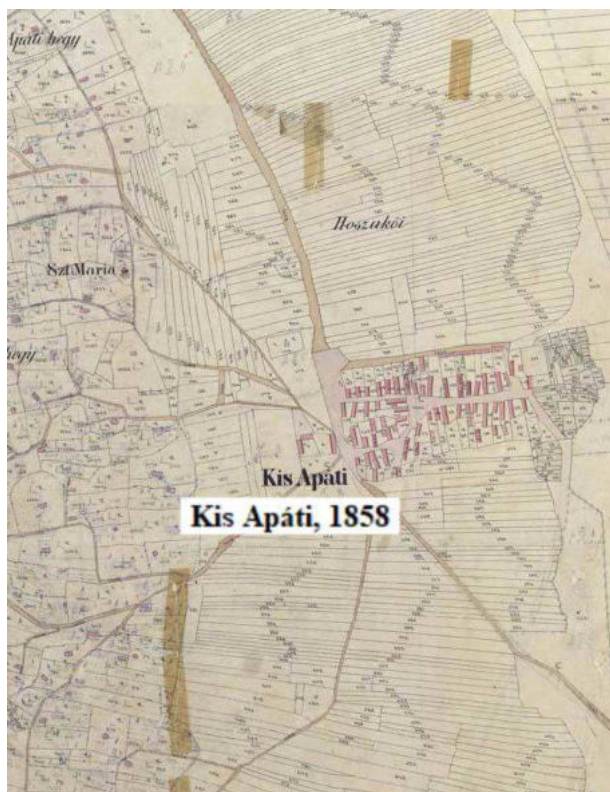
Területhasználatok tekintetében az 1700-as évek végi „háromosztatúság” megmaradt továbbra is. A település középső, illetve keleti, északkeleti területeit gyepek borították, amelyeket jellegük szerint nedves, valamint száraz gyepekre tagoltak. Nemesgulács határában húzódott az „Avorsoi-rét”, amely az Eger-víz patak menti vizenyős területeket foglalta magában. A Szent György-hegy felé a felszíni magasságok emelkedésével együtt a terület is a szárazabb jellegű területhasználatoknak kedvezett. Így a hegylábi részeken jellemzően legeltetésre hasznosított száraz gyepek, illetve szántók voltak jellemzőek. A Szent György-hegy legmagasabb területeit lefedő erdők kivételével a hegyen mindenhol a szőlőtermesztés volt az uralkodó. Igaz ez a hegy más oldalaira, a „hegymogosi”

és a „raposkai” területekre is. A gazdálkodáshoz köthető elemek, mint gémeskutak is nagy számban voltak jelen a településen az ábrázolások szerint. Elsősorban a száraz gyepek és szántóterületek határán figyelhetők meg kiemelten, valamint a majorságok közelében csoportosultak leginkább.

A szomszédos települések esetében több helyen is megfigyelhető út menti fásítási tevékenység nem volt jellemző Kisapátira. Csupán az Eger-víz patak mentén, a szomszédos Gulács határában figyelhető meg kisebb fasorok, cserjecsoportok telepítése. A vízhálózat a korábbi állapotokhoz hasonló, de a patakok nyomvonalában kisebb szabályozási tevékenység figyelhető meg; napjaink formáját megközelítően, kevésbé kanyargósan halad keresztül településen az Eger-víz patak.

Pontszerű elemek között kiemelkedő az út menti keresztetek aránya, különösen a Szent György-hegy lábánál. Szent Kereszt kápolna jelölése továbbra is megfigyelhető a térképen, mint ahogyan látható a településközponti Szent Kereszt felmagasztalása templom is. Az 1777-ben épült templomot az I. katonai felmérés még nem különítette el egyértelműen. A község temetője is ábrázolásra került már az 1800-as évek közepére a településmag északnyugati sarkában, a szőlőhegyre vezető utak kereszteződésében. A Szent György-hegy délkeleti oldalában található Emmausz-kápolna keletkezése az 1800-as évek elejére tehető, azonban a II. katonai felmérés még nem különíti el látványosan.

Nagyon részletes képet fest a településről az 1858-as keltezésű **kataszteri térkép**. Az akkori nevén Kis Apáti belterületén a II. katonai felmérés idejéhez képest jelentős beépítési növekedés nem figyelhető meg - köszönhető ez a két térkép között eltelt 2-3 évnél. A parcellakiosztások a jelenlegihez hasonlatosak, különösen igaz ez a szőlőhegy esetében, amely megnevezéseket is kapott: Kis Apáti hegy, Apáti hegy. A parcellázással együtt új útvonalak, feltáró utak kerültek kijelölésre a Szent György-hegyen, ezáltal kialakult a jelenlegi, viszonylag gazdag, zezugos úthálózata. Az elsődleges területhasználati formát a szőlőtermesztés jelentette a hegyen, szinte nincs olyan telek a kataszteri térképen, amelyen ne jelenne meg szőlőművelésre utaló ábrázolás.

A település egyéb útjai a korábbiakhoz hasonlóan hálózta be a tájat. A korábbi szántók és gyepek területe is felosztásra került. Érdekes, hogy a gyepek esetében arányaikban sokkal kisebb kiterjedésű táblák voltak jellemzőek, ezáltal számuk jóval magasabb volt, mint a szántók esetében. A megnevezések is beszédesek, utalnak a terület jellemzőire is: a Gulács felé eső egykor „Avorsoi-rétnek” nevezett gyepeket „Savanyúvizi”, illetve „Berkí” jelzőkkel illették. Előbbi a térségben viszonylag nagy arányban jellemző, ún. savanyúvíz-forrásokra, a „Berkí” jelző pedig a terület egykor nedves, vizenyős jellegére utal.

A majorságok megmaradtak, a térképen Disko majorként olvasható jelentős szántó- és gyepterületeket tudhatott magáénak. A település északnyugati részén, a Szent György-hegy északi lejtőit is Diskonak nevezték, vélhetően ez az egész településrész a majorsághoz tartozott, annak gazdasági részét képezte. Már az 1855-56-os II. katonai felmérésen is látható a település tapolczai határán az „Ürgelyuk csárda”.

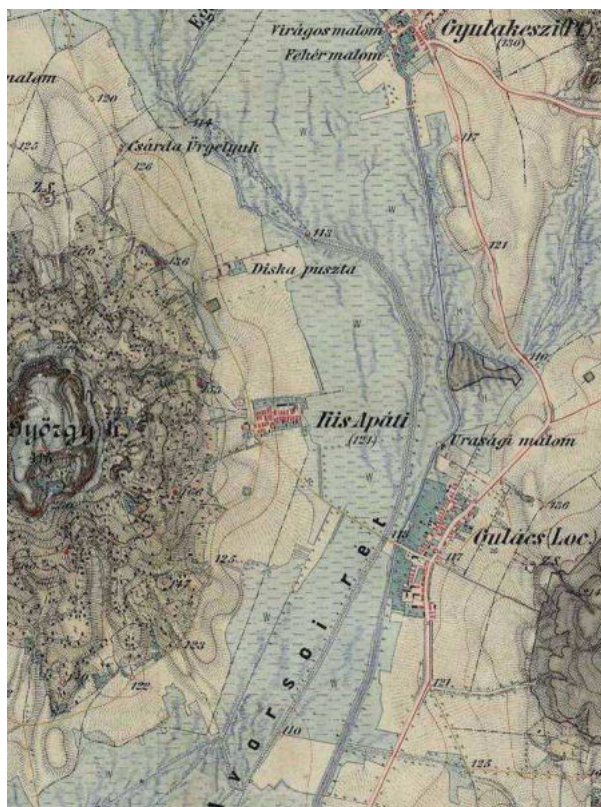
A szakrális elemek között is ki kell emelni a megnevezéseket. Az Árpád-kori Szent Kereszt templom a török időkben erősen megrongálódott, majd újjáépítették. A térképen „Szt. Maria”-ként kerül megjelölésre. A Szent György-hegy különösen gazdag vallási épületekben, építményekben. A „diskoi” hegyoldalban található a „Szt. Péter” elnevezésű, a napjainkban használatos köznapi néven „Diska-kápolna”. Ez a megnevezés is különleges, hiszen a kápolna Pádai Szent Antal tiszteletére lett felszentelve. Egyéb pontszerű jelölések, mint út menti fészületek is találhatóak a térképen, de kisebb számban, mint a korábbiak esetében.

Az úthálózathoz hasonlóan a vízfolyások, vízelvezető árkok is elérték jelenleg megfigyelhető formájukat. A vonalas elemek között más települések esetében kiemelt szerepet töltöttek be a fasorok a XIX. század végén. Kisapátinál fásítási törekvés nem látható, sem a belterületi, sem pedig a külterületi, parcellák közti utak mentén nem jelenik meg jellegzetes fasor.

A **III. katonai felmérés** (1880) nem sok jelentős változást mutat a beépítésekben az előzőekhez képest. Az épületek száma számottevően nem bővült, a szőlőhegyeken kis mértékben sűrűsödött a pincék mennyisége. A Diska-pusztá továbbra is kiemelt jelentőségű volt, mint ahogyan az Ürgelyuk csárda is. Egyéb külterületi beépítés nem volt jellemző a településre. A Diska-majort fontosságát támasztja alá az is, hogy a hozzá tartozó telek határait, illetve az odavezető út két oldalát már fasorral vették körbe.

A kataszteri térképen „Savanyuvízi” és „Berki” rétek ismét összefoglalóan „Ávorosói”-rétként kerültek megjelenítésre. A területet főként vízenyős, nedves jellegéből adódóan nem művelték és a beépítés sem volt rá jellemző korábban. Az 1800-as évek végén megindult vízrendezési tevékenységek nem kerültek el ezt a környéket sem. A rét nyugati részén kialakítottak egy csatornát, a mai megnevezésében az Ávorsa-patakot, amelynek feladata a terület vízmentesítése, lecsapolása volt. Ezen mesterséges vízfolyás befogadója a Tapolca-patak Szigligetnél. Kisapáti északi területein több kisebb csatorna, vízelvezető árok is létesült e célból, amelyek befogadója az Eger-víz patak volt.

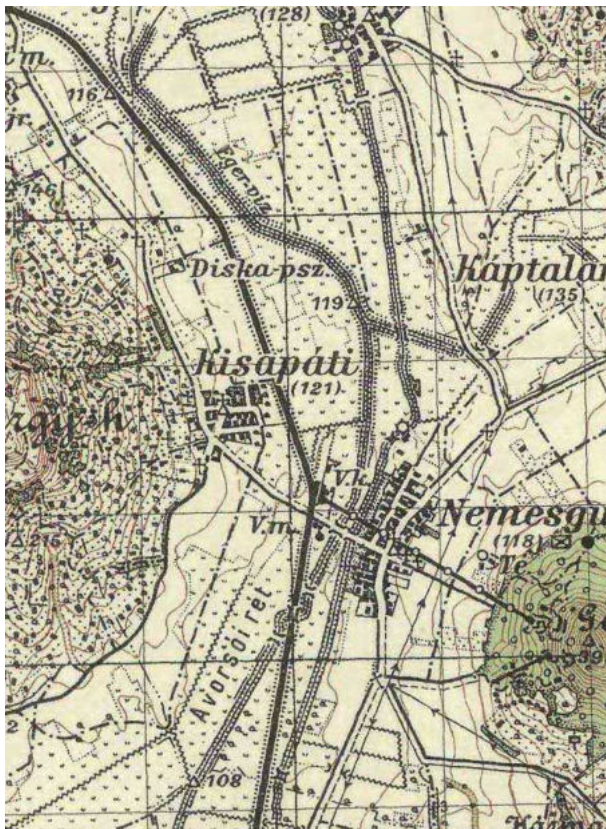
Az úthálózatban változás nem tapasztalható. A

Gulács felé vezető út mentén kisebb fásítás, kétoldali fasor telepítése látható, valamint az Eger-víz patak és a későbbi Ávorsa-patak mentén szakaszosan megfigyelhető fásítás, cserjesávok jelenléte.

A Szent György-hegy oldalában levő templomok, kápolnák jelölése továbbra is prioritást élvezett, csakúgy, mint a község településközpontjában álló templom és a temető. Út menti fészületek kevés helyen kerültek ábrázolásra, mint ahogy a gazdálkodást jelző gémeskutak száma is csökkent a III. katonai felmérésen.

Az **1941-es felmérésen** olvasható először a település mai nevén, mint Kisapáti. A belterület tekintetében nem figyelhető meg jelentős változás, a térkép leegyszerűsítve ábrázolja ugyan a beépítéseket, de kiterjedésében a III. katonai felmérésen látottakat tükrözi. A szőlőhegyen tovább folytatódott a beépítés, már a Szent György-hegy legfelső területrészein is megjelentek lakóházak,

pincék.

Területhasználatok arányában kisebb változás következett be. Az Eger-víz patak körüli nedves gyepek szárazodása eredményeként művelhetővé vált a község északi és keleti területeinek jelentős része, amelyeket zömében szántóként hasznosítottak. A gyepek a vízfolyások mentére korlátozódtak, valamint a majorságok, kisebb gazdaságok körül biztosítottak lehetőséget legeltetésre. Ezt bizonyítja a gémeskutak jelenléte is.

A Szent György-hegyen a szőlőművelés mellett kisebb erdőfoltok is körvonalazódtak, amelyek szinte már napjaink állapotát tükrözik. A szőlők jelölése nem olyan markáns ezen a felmérésen, mint a korábbiakon. Ennek oka a század eleji filoxéra-járvány, amely megtizedelte a térség ültetvényeit, nem

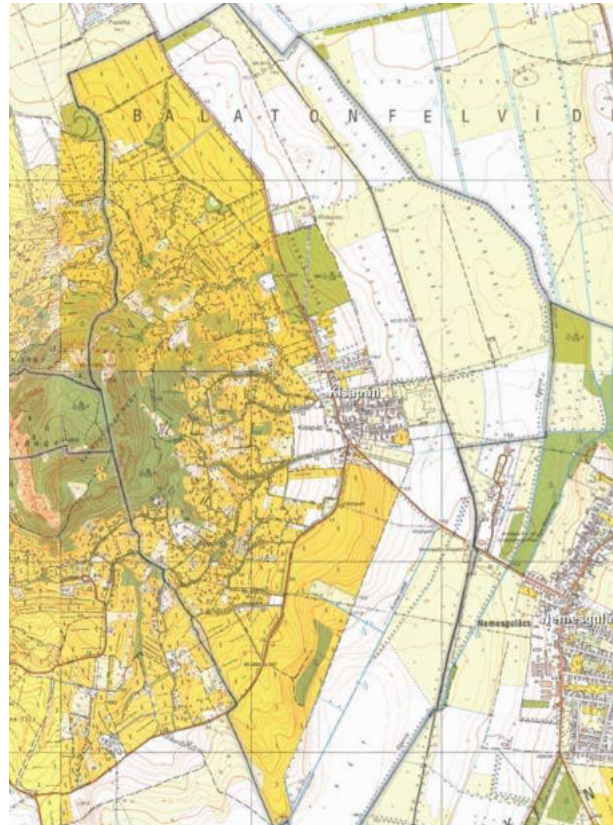
kímélte a Szent György-hegyet sem. Az 1800-as évek közepén ábrázolt parcellakiosztás sem köszön vissza a nagy, egybefüggő mezőgazdasági és gyepek táblákon.

Az 1900-as évek eleje számos változást eredményezett a Balaton-felvidéki tájban. Ekkor kezdődött meg a bazaltbányászat a tanúhegyeken, köztük a közeli Gulácson is. A hegyeket a természetes eróziós folyamatok korábban is pusztították, amelynek eredményeként a hegyek oldalában, lejtőin felgyülemlt kőzettörmelék elszállításában merült ki a bányászati tevékenység. A térségben zajló viszonylag jelentős bazaltbányászat a Szent György-hegyet részben elkerülte, így meg tudta őrizni jellegzetes szerkezetét, bazaltorgona-jelenségét. 1926-tól működött egy kisebb kőbánya a hegyoldalon, de jelentős fejtés nem volt. Mindezek ellenére a bányászati tevékenység Kisapáti is erősen érintette. A térség több tekintetben - gazdasági, turisztikai - is jelentős fejlesztése, a Székesfehérvár-Tapolca vasútvonal megépítése fellendítette a bazalt bányászatát. A vasút

keresztülszelte a községet, annak keleti határát követve. Az 1909-10-es években megépült vasúti pályához szükséges bazaltot a környező tanúhegyekről szállították. A Gulácsról bányászott nyersanyagot a Kisapáti-Nemesgulács vasútállomás fogadta be. A bányászati tevékenységet az 1970-es évekre beszüntették a tanúhegyeken.

A térképen ismét számos út menti fészületet lehet megfigyelni, amelyek döntő része a szőlőhegyekhez, a szőlőműveléshez kötődik. Az 1941-es térképen már látható a Kaán Károly turistaház, amely a térség legelső turistaháza volt, 1934-ben épült a Szent György-hegy Kisapátihoz tartozó magaslatán.

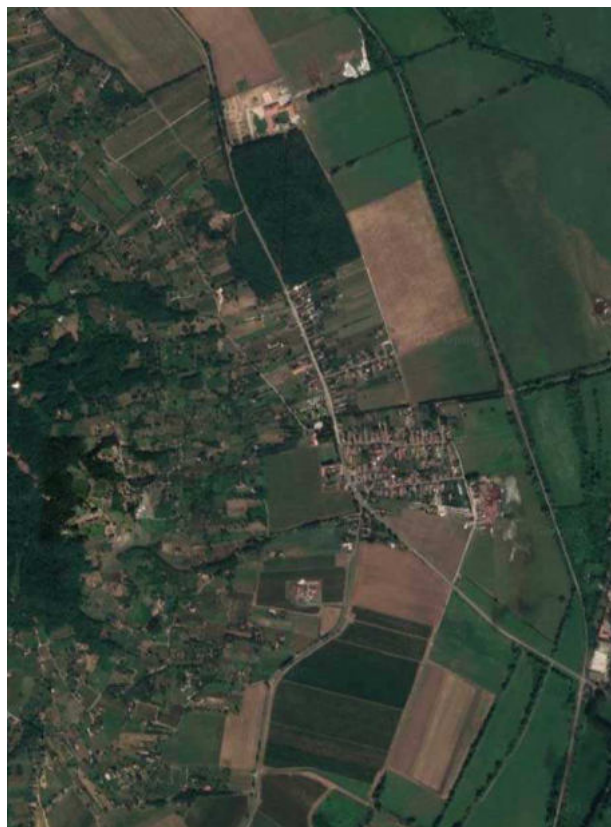
A II. világháború után változások álltak be a település életében. Közigazgatási szempontból Zala megyétől Veszprém megyéhez csatolták a községet. Az 1900-as évek elején pusztító filoxéra után ismét fellendült a szőlőtermesztés. Új fajokat telepítettek, némiképp fejlődésnek indult a gazdálkodás. Mindez megfigyelhető az **1990-es** években készült topográfiai térképen is: az egykori „Avorsoi-rét” területén nagyüzemi szőlőterületek alakultak. A Szent György-hegy keleti oldalán meghatározó szőlők mellett kisebb-nagyobb foltokban erdők is tagolták a tájat. A domboldalakon felépült pincék, présházak és lakóépületek fennmaradtak, számuk a XX. században jelentősen nem bővült. A belterület esetében viszont növekedés figyelhető meg északi irányban, a Diska-major felé vezető (ma Kossuth utca) mentén.

A gyepek aránya jelentősen csökkent, részben a nagy kiterjedésű szőlőterületek miatt, részben a szántóföldi művelésnek teret adva. A korábbi elaprózódott mezőgazdasági parcellák jellemzően nagytáblássá formálódtak. A külterületi majorságok közül a Diska-major - a topográfiai térképen Diska-tanya - fennmaradt, körülötte gyepek, szántók és egy kisebb erdőfolt volt. A major határát jelző fasorok eltűntek a területről. Az 1700-as évek végétől nyomon követhető a Diskay-család gazdasága, amely a település egyik legfontosabb majorsága volt, egyfajta birtokközpontként értelmezhető jelentős kiterjedésével, a hozzá tartozó földterületekkel. Érdekeség, hogy a majorhoz tartozó Diskay-malomban is szolgált Sobri Jóska betyár kedvese, Répa Rozi.

Fásítás a Nemesgulács felé vezető út mentén és a fontosabb vízfolyásokat szegélyezve volt jellemző. A településen az 1990-es évektől fejlődött az infrastruktúra-ellátottság, kiépült a szennyvízcsatorna-hálózat.

A topográfiai térkép készítésének idejére érték el legmagasabb arányukat a vízelvezető árkok országszerte. Így van ez Kisapáti esetében is, ahol bár kisebb jelentőségűek, mint egy jellemzően sík vidék esetében, mégis viszonylag sűrű hálózatot lehet megfigyelni a település keleti, északi mélyfekvésű területein, a mezőgazdasági parcellák határain.

A napjaink állapotát szemléltető **Google Earth** felvételen a topográfiai térképhez képest számottevő változás nem tapasztalható. A belterület beépítettsége nagyon kis mértékben növekedett tovább, elsősorban pincészetek, borászatok fejlesztése, bővülése történt a térképek készítése között eltelt idő alatt. Az erdőterületekben, illetve szántó- és gyepterületek kiterjedésében különbség az 1990-es állapothoz képest nem látható. A Szent György-hegyen elhanyagolható mértékben, de kissé növekedett az erdők aránya, amely egyes szőlőterületek, porták művelésének felhagyásával, s emiatt a spontán megindult szukcessziós folyamatoknak eredménye.

A korábban nem jellemző fasorok napjainkban is nagyon kis számban vannak jelen a település kül- és belterületein. Néhány parcellát - különösen a település déli, délkeleti részein, Nemesgulács határánál - szegélyeznek kisebb mezővédő sávok. Az Eger-víz patak mentén is csak egy keskeny pufferzóna húzódik.

Felhasznált források:

Balaton-parti bazaltbányászat, Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 12. (1973) pp. 123-129
<https://mapire.eu/hu/map> (2019. 12.)
<https://www.mepar.hu/mepar/> (2020.01.)
<https://www.google.com/maps/place/Kisap%C3%A1ti,+8284/@46.8404907,17.4606418,1330m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x476906ede1ef279d:0x400c4290c1ec180!8m2!3d46.8442899!4d17.4680237> (2020.01.)
<http://www.templomrom.hu/veszprem/kisapati/album/index.html> (2020.01.)
<https://balatonoleles.wordpress.com/2013/09/05/kapolna-a-kisapati-sszolohegyen/> (2020.01.)
<https://www.kerttervezes-tajepitesz.hu/kisapati-diska-major-ifjusagi-szabadido-es-rendezvenykozpont-kornyezetalakitasi-es-kertepitesi-terve/> (2020.01.)
<http://www.kisapati.hu/index.php/helytortenet> (2020.01.)
<https://hu.wikipedia.org/wiki/Kisap%C3%A1ti> (2020.01.)
<http://www.kisapati.hu/index.php/oenkormanyzat/telepuelesfejlesztes/2017-08-23-13-00-58> (2020.01.)

1.12.2.2. Tájhasználat értékelése

Kisapáti igazgatási területének nagysága 689,23 ha. Belterület 40,51 ha; külterület: 166,88 ha zártkert 146,5668 ha.

	Terület (Ha)	Területarány (%)
erdő	51	7,39 %
fásított	0,34	0,04 %
gyümölcs	3,7	0,53 %
kert	4,6	0,6 %
kivett	129,99	18,89 %
legelő	60,2	8,7 %
rét	105,5	15,3 %
szántó	144,78	21 %
szőlő	188,88	27,4 %
Összesen	689,23	

A település legfőbb turisztikai és tájképi értéke nagyrészt a festői panorámát nyújtó Szent György-hegyben, illetve a környező hegyekben - Csobánc, Gulács, Badacsony, Tóti-hegy - rejlik, amelyek között helyenként felbukkan a tó víztükre, domboldalaikra szőlősök kúsznak fel pincékkel tarkítva, hegyormaikat erdők borítják, lábaiknál patakok csordogálnak.

A szőlők dominálta tájat a mélyebben fekvő völgyekben gyepek, illetve más jellegű mezőgazdasági művelés alatt álló területek tagolják. Ebből a tagoltságból ered a változatosság érzése. A település a Szent György-hegy keleti lábánál terül el. A heglábtól keletre mezőgazdasági területek - gyepek, szántók - uralják a tájat.

Tájhasználati szempontból lényeges, hogy a domborzati adottságokhoz illeszkednek a hasznosítások. Kisapáti nyugati oldalán magasodó Szent György-hegyen történeti múltra tekint vissza a szőlőtermesztés. Míg a hegyoldalban a kisparcellás művelés a jellemző, addig a hegylábi, enyhébb lejtésű részekben a nagytáblák terjedtek el.

forrás: google

A település külterülete változatos zöldinfrastruktúra hálózattal bír: az említett erdőkön, szőlőkön kívül kisebb fás-cserjés sávok húzódnak a vízlevezető árkok és a vízfolyások mentén.

Kedvezőtlen adottságok közül az út menti fasorok alacsony aránya említhető meg. A belterület esetében utcafásítás alig található. Sok helyen helyszűke miatt nem megoldható egy egységes fasor

kialakítása. Kedvezőtlen a tájidegen fajok (közönséges akác, császárfa) megjelenése külterületen, különösen a szőlőterületeken. A légvezetékek hálózata zavaró látványként jelenik meg a tájban.

Összességében elmondható, hogy a település környéke magas tájképi potenciállal, és magas tájpotenciállal rendelkezik.

Mezőgazdasági területek

A mezőgazdasági területek országos viszonylatban közepes minőségűnek tekinthetők. A szántó művelési ágú területek az igazgatási területnek alig a 21 %-át alkotják. A tulajdonviszonyokra jellemző, hogy a földek zöme magántulajdonban van. A szántóterületen a gazdálkodók általában kalászosokat (őszi búzát, őszi árpát), repcét, kukoricát és egyebet (lucernát, vörösherét stb.) termesztnek. A szántók nagyrésze monokultúrás, nagyterjedésű tábla. Mezővédő erdősávok nem jellemzőek. A vízlevezető árkokat, illetve a vízfolyásokat kísérő fás-cserjés sávok tagolják a táblákat és töltik be a mezővédő szerepet. A mezőgazdasági területek földutakon megközelíthetők.

A gyepművelésű területek nagyobb arányt - 24 %-ot - mondhatnak magukénak, mint a szántók. Az egykori nedves gyep helyén a lecsapolások eredményeként kiszáradt területeken továbbra is a gyepgazdálkodás, azon belül is a rét művelési ág a meghatározó.

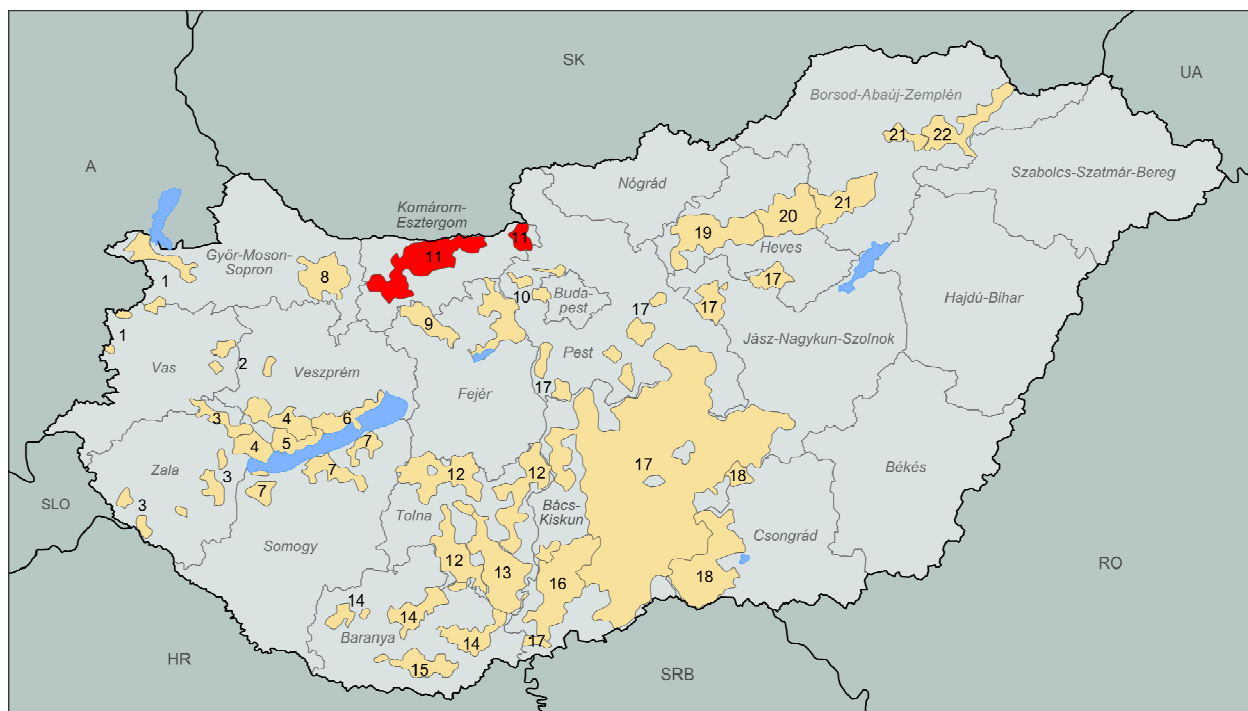
Az állatállomány lecsökkenése miatt azonban a meglévő legelők nincsenek kihasználva. Nagyszámú állattartás nem jellemző a településre. Háztájiban nagyon kevés állatot tartanak. Egy-két gazdálkodó tart kisebb létszámban lovat, szarvasmarhát, kecskét és birkát.

A gyümölcsös művelésű területek aránya alacsony, nem éri el az 1%-ot sem, míg a kert művelésű területeké a legkisebb, körülbelül 0,6%. A szőlő művelési ág 27,4%-ban van jelen a településen.

A szőlőművelés a hozzákapcsolódó építményekkel (borház, présház, pince) a tájhasználat módjában és látványában meghatározó. A szőlőművelés gyalogtőkés, vagy jellemzően kordonos, a sorvégeknél gyepesített mezsgyékkal, fordulókkal. A szőlőművelés együttjár a borászkodással. Több borászat is működik a területen: Fischer Borászat és Borbirtok, Killer Pincészet, Bajnóczy Pince, Magashegy Pincészet.

Kisapáti része a Badacsonyi borvidéknek

A **Badacsonyi borvidék** a Dunántúl közepén, a Balaton északi partjának nyugati részén, a Badacsonyi környéken található, amely a Balaton-felvidék földrajzi tájegység legnagyobb bazaltsapkás deflációs tanúhegye. A Badacsonyi Borvidék a Badacsonyi Hegyközség, a Badacsonyi Borfalka Hegyközség, a Káptalantóti-Csobánc Hegyközség és a Szent György-hegy Hegyközség társulásaiból áll.

Magyarország borvidékei, 5-ös számmal a Badacsonyi borvidék jelölve

Már a római korban is termesztettek szőlőt. Ismert egy rendelet, amelyet Domitianus római császár adott ki, mivel az egyik évben bőséges szőlő-, de nagyon gyenge gabonatermés volt és Pannonia provinciában is megtiltotta az újabb szőlőtelepítéseket, elrendelte, hogy a meglévő szőlők felét pusztítsák ki és termesszenek helyette gabonát. Probus római császár hivatalosan feloldotta a szőlőtelepítési tilalmat és meghagyta, hogy katonái békeidőben szőlőtelepítéssel és földműveléssel foglalkozzanak a birodalom minden területén. A középkorban az ültetvények nagy része egyházi tulajdonban volt. A badacsonyi ürmös a 18-19. században a tokaji aszúhoz hasonló hírnévre tett szert. A 18. századtól kezdve számos főrangú magyarországi család versengett itt szőlőbirtokért és ma is megtalálhatóak a borpincéik: Malatinszky-kúria, Ibos-kúria, Kisfaludy-ház, Szegedy Róza-ház, Lessner borház, Esterházy- és Tarányi-présház.

A filoxéra-járvány utáni rekonstrukció során támfalakat építettek, hogy megakadályozzák a talaj erózióját és technológiai újításokat vezettek be. Új szőlőfajták is kerültek a területre. Szerzetesek telepítették be Franciaországból a Pinot grist, amely a talaj különleges adottságai folytán egy jellegzetes helyi fajtává, Szürkebaráttá alakult, amely jó évjáratokban aszúsodik.

A borvidék jellemzői

A történelmi borvidék leghíresebb szőlőhegye a 438 m magas Badacsony-hegy, a vele majdcsak egyenértékű Szentgyörgy-hegy (414m), továbbá a Szigliget-hegy és Kisörs-hegy. Talaja bazalt alapon pannonyag, pannonyhomok, lösz. A könnyen málló vulkanikus kőzetből és a permi homokkő vörös málladéktakarójából felszabaduló mikroelemek is hozzájárulnak a csak ezt a borvidéket jellemző borminőség kialakulásához. Éghajlata enyhe, kiegyenlített, magas páratartalommal. A Balaton közelsége miatt a déli lejtők a vízfületről visszaverődő napfényt is élvezhetik, így nagyon kedvező mikroklima alakult ki, mely természetes csemegebor készítésére ad lehetőséget.

A borvidékhez a következő települések szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei tartoznak: Ábrahámhegy, Badacsonytomaj, Badacsonytördemic, Balatonrendes, Balatonszepezd, Disz el, Gyulakeszi, Hegymagas, Káptalanfő, Kisapáti, Kővágóörs, Nemesgulács, Raposka, Révfölöp, Salföld, Szigliget, Tapolca.

A borvidéket 1977-ben jelölték ki. Talaja főként löszön kialakult barna erdőtalaj, de előfordul mészkövön, dolomiton kialakult rendzina és homokkövön, márgán képződött barna erdőtalaj is. Éghajlata az országos átlagnál hűvösebb, csapadékosabb, erősen szeles, de a hőingadozás kicsi és a napsütéses órák száma is elég nagy. Legjobb termőterületei a tengerszint felett 150-300 méterrel helyezkednek el, a Vértes és a Gerecse hegység napsütötte lejtőin.

A borvidékhez a következő települések szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei tartoznak. Ma a fehér szőlők közül jellemzően a chardonnay, olaszrizling, Müller-Thurgau, zöld veltelini, Irsai Olivér, cseresznye fűszeres, traminer és ottonel muskotály terem, de kezd terjedni a Sauvignon Blanc, a rajnai rizling és a leányka.

Még mindig megtalálható a korábban nagy területeken termesztett ezerjő is. Hagyományosan nagy területen termesztették itt a budai fehér, sárfelhő, zöldszilváni és juhfark fajtákat (és a kék kadarkát) is, de mára csak nyomaik maradtak.

A kék szőlők közül a Kékfrankos, a Cabernet Sauvignon, a Pinot Noir és a Merlot fordulnak elő, bár inkább rozék alapanyagaként, mivel a vörösborok nem jellemzőek a vidékre.

A borvidék borai általában reduktív karakterűek, szárazak, élénk savtartalmúak.

A szőlőtermesztés kapcsán érdemes megjegyezni a központosulási folyamatot, amely során pár nagyobb gazda, borbirtok kezében összpontosul az adott környék szőlőtermesztése és bortermelése. A kisebb szőlősgazdák eladják vagy kivágják szőlőseiket, amelyeknek sokszor az alacsony felvásárlási árak az okai, ugyanis a gazdák nem tudják kitermelni a költségeket. Ha az új tulajdonos olyan gazdálkodó, aki bort is értékesít, akkor általában megtörténik az újraterelítés.

Erdőgazdasági területek

A település területén kevés összefüggő erdőfolt található. Országos viszonylatban alacsony az erdőszátsága. Nagyobb tömböt képeznek a nyugati határszálen benyúló Szent György-hegy erdei. Kisebb egységben a település északi és déli részén, illetve a belterületet északról határolva jelennek meg erdők szórványosan.

A község üzemtervezett erdőterülete: 35,89 ha.

Helység	Erdőrésztetek					
	Elsődleges rendeltetés szerint (ha)					
Név	Védelmi	Gazdasági	Közjóléti	Összesen	Egyéb résztetek	Mindösszesen
Kisapáti	25,15	-	-	25,15	10,74	35,89

Az erdők többsége, mintegy 72,88%-a (26,16 ha) állami tulajdonú, 27,11% (9,73 ha) magántulajdonban van. Az erdőterületek a Veszprém Megyei Kormányhivatal illetékességi köréhez

tartoznak. Az erdőtervezett területeken a Tapolcai Erdőtervezési Körzet erdőterve szerint folytatják az erdőgazdálkodást.

Az erdők faállományuk szerint vegyes összetételűek. Döntően akácos, lomb elegyes-akácos erdők jellemzőek. Ezeken kívül megtalálhatóak még hársas, elegyes-gyertyános, mézgás-égeres erdőrészek is.

Elsődleges rendeltetés alapján a településen szinte csak védelmi célú használat van jelen. Az üzemtervezett erdők mintegy 70,08%-a (25,15 ha) tartozik ebbe a kategóriába, a fennmaradó 29,92% (10,74 ha) nem sorolható egyik elsődleges rendeltetési kategóriába sem, ezek az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületek, mint nyiladékok, cserjések. A védelmi rendeltetés több alkategóriára is bontható. A védelmi célú erdőrészek többsége (65,96%, 16,59 ha) csak természetvédelmi célokat szolgál, 34,04%-uk (8,56 ha) másodlagosan talajvédelmi szerepet is töltenek be. Ezen másodlagosan talajvédelmi szerepű erdőrészek közül 6,21 ha (a védelmi rendeltetés 24,69%-a) egyben Natura 2000 védelmi szerepet is élvez. Másodlagosan csak talajvédelmi szerepű tehát 2,35 ha-nyi (a védelmi rendeltetés 9,34%-a) erdő a községben.

Minden erdőrészlet védettség alatt áll, 72,89%-a (26,16 ha) az üzemtervezett erdőknek fokozottan védett természeti terület, míg kisebb arányuk, mintegy 27,11%-uk (9,73 ha) védett természeti terület a Balaton-felvidéki Nemzeti Park erdészeti nyilvántartási adatai szerint.

Jelmagyarázat

Erdők elsődleges rendeltetés szerint

- Nincs adat
- Védelmi célú

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

1.12.3.1. tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

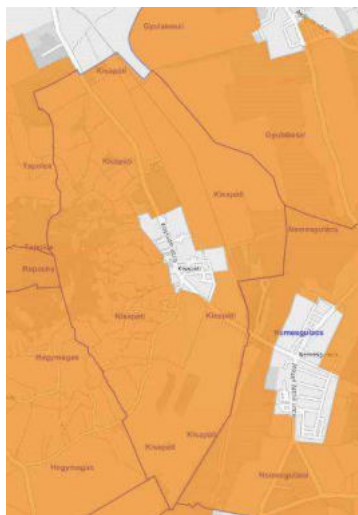
A település teljes közigazgatási területét érinti a térségi övezet.

1.12.3.2. nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

Országos védelem alatt álló területek

Kisapáti teljes külterülete országos jelentőségű védett természeti területekhez tartozik (Balaton-felvidéki Nemzeti Park).

Fokozottan védett természeti terület: a 049, 775-796, 1021-1047, 1060/1-3 hrsz-ú ingatlan.

Az 1996 évi LIII. tv. 23. § (2., 5.) bekezdése értelmében ex lege védett természeti emlék:

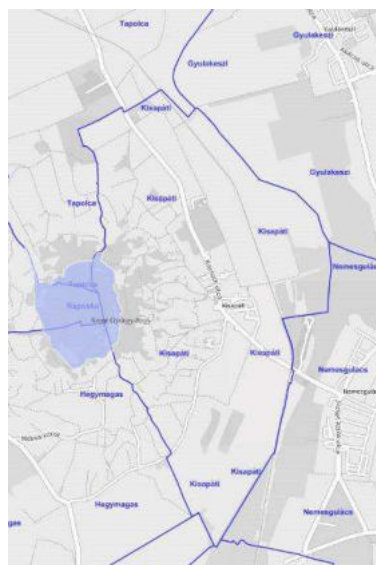
- a Bogdán-kút és a Vasrostélyos-forrás;

- a Szent György-hegyi Sárkány-barlang a Kis Sárkány-barlanggal együtt, a Kisapáti kőfűlke és a Lépcső-menti orgonaköz.

NATURA 2000 területek

A 14/2010 (V. 11.) KvVM rendelet értelmében Kisapáti területét a Szent György-hegy (HUBF20020) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület érinti. Az igazgatási terület nyugati része, a településre benyúló Szent György-hegy keleti oldala tartozik bele: 049 hrsz-ú terület.

Egyedi tájértékek

Kisapátiban a BFNP egyedi tájérték kataszterében a következő értékek szerepelnek:

Nr.	Név	Helyszín	Hrsz.	Főbb jellemzők
1.	Plébániatemplom	Települési belterület központjában, a Kossuth utcában	275	Egyhajós római katolikus templom, nyugati oldalon toronnyal, a bejáratú ajtón 1875 számmal, az épület délkeleti oldalán hozzátoldott sekrestyével. Korcolt fémlemez fedéssel, festett és fehér vakolatkeretekkel készült homlokzattal. A déli oldalon keskeny bekerített kerttel. Az épület mellett a településközpont kis méretű, szépen gondozott zöldfelülete látható, gyógynövényekkel (levendula, rozmaring) és cserjékkel.
2.	Templomkerti fészület	A plébániatemplom kertjében	275	Mértékartó díszítéssel készült műkö talapzaton álló műkö kereszt, korpuszal és Szűz Mária szoborral. Kb. 3 m magas. Talapzatán felirat áll: Dicsértessék a Jézus Krisztus. Isten dicséretére állította Molnár József 1917.
3.	Lakóház előtti zöldterület	A 280. hrsz. lakóház előtt, a templommal szemben	280, 234	Gyepes útszegély szépen gondozottan, virágok és természetes térplasztika - érdekes formájú kő -, rajta beültetett kövirózsák elhelyezésével. Egyike a Kisapáti belterületén több helyen látható, lakóház előtt kialakított, díszítő vagy pihenő célú helyi parkrészletnek. A porta előtti terület igényes kezelése a település sajátos szép vonása.
4.	Falusi kút	Kossuth Lajos utca, a templom keleti végénél	234	Utcai kerekas közkút a templomnál levő zöldfelületen. Terméskövel kirakott kútgyűrű felett négyyszögletű beton kút-medencével, felette fa lécezésű zárt kútházzal, azbesztcement hullámlemez fedéssel. A beton kútelemen olvasható szöveg: KALLIGARO A cementgyár Tapolcza.
5.*	Lakóházak előtti utcarészlet	Kossuth Lajos utca páros oldala, a 20. és 22. sz. ház előtt	234	A lakóház előtti terület gondozásának egyik szép példája. Lakóház előtti díszítő, pihenő felület az utca szélén: egyik háznál homlokzati vakolt kép látható a négy évszak ábrázolásával, előtte rönkpad, a másik ház előtt fatörzsből készült asztal és négy fatörzsből kivált tömörszerű ülőke áll. A házfalanknál virágokból, kisebb cserjékből kialakított, gondozott növényssáv látható.
6.	Utcakép Ady utca lakóházaival	Ady utca 18-22.	251	Történeti településképet őrző utcarészlet: utcára merőlegesen elhelyezett földszintes, oldalhatáron álló, nyeregtetős, arányos épületekkel. Régebben oromfalas, ma részben visszakontyolt tetővel, cserép vagy korcolt festett fémlemez fedéssel. Vakolt falakkal, simított sávokkal, melyeket felvert mezők, színezés díszítenek.
7.	Fémlemez fedésű ház	Ady utca 3.	303	Hagyományos elhelyezésű és megjelenésű ház: utcára merőlegesen telepített földszintes, oldalhatáron álló, nyeregtetős, arányos épület. Oromfalas, hagyományörző egyszerű fedésmóddal: korcolt fémlemez fedéssel. Vakolt falakkal, egyszerűségében szép épület.
8.	Kilátópont a falu szélén	Rákóczy utca keleti vége	014/23	A település szélén, a lakóutca végpontjáról csodálatos körpanoráma nyílik: előtérben a Tapolcai-medence rétjei, vízfolyást kísérő fasorok és cserjék láthatók. A látványt a Tapolcai-medence tanúhegyei koronázzák meg: körbe nézve látható a Haláp, a Csobánc, a Tóti-hegy, a Gulács és a Badacsony sziluettje és hegyoldalai, nyugati oldalon pedig a település fölé magasodik a Szent György-hegy.
9.	Lakóház előtti útszegély	Rákóczy utca északi oldalán	69/2, 75	Gyepes útszegélyben nagyméretű kavicsokkal elhatárolt kertrészlet: két kisebb kő előtt pozsgás növények és jukka kiültetve. Egyike a Kisapáti belterületén több helyen látható, lakóház előtt kialakított, díszítő vagy pihenő célú helyi parkrészletnek. A porta előtti terület igényes kezelése a település sajátos szép vonása.
10.	Temetői kereszt	Kisapáti	13	Kb. 4,5 m magas, kőből készült talapzaton álló

		köztetetőjében a Szent György-hegy lábánál		kereszt, kő korpuszal. Egyszerű formájú, csak vízszintes tagozatokkal díszített talapzatán nehezen olvasható a felirat: A kispáti község kívánságára állítva 1862.
11/1, 11/2, 11/3.	Temetői síremlékek	Kispáti köztemetőjében a Szent György-hegy lábánál	13	Régi és új síremlékek vegyesen találhatók, sok helyen kettős emléktáblával. Számos régi kőtábla készült megkomponált lábazon, felül növényi ornamentika díszítéssel, (Jézus, Szűz Mária vagy angyal) szoborral, díszítő tagozatokkal, felül kereszttel. A feliratok többnyire lekoptak, a faragványok jellegzetes szép díszítése azonban jól látható.
12/1, 12/2.	Világháborús emlékmű és park	Köztetető mellett	11/1	I. és II. világháborús emlékmű szépen gondozott és körükerített parkban, 17 db méretes, egészséges hársfa között. Az emlékmű vöröskő + bazalt kő anyagú, rajta faragott kő táblák címer és katonai jelvény díszítésekkel. Két márványtáblán a hősök névsora áll. A hársfák 40-65 cm törzsátmérővel, kb. 10 m lombkoronával állnak középen kettős fasorban, ill. a telekhatár mentén sorban.
13.	Fischer borház	Belterülettől déli irányban, a Szent György-hegy lábánál	043/14	Birtokközpont két épülete a körülötte fekvő művelt kordonos szőlővel. A Szent György-hegy történeti szőlőműveléséhez és a szőlőhegyi gazdasági épületek hagyományához igazodó együttes, lejtőirányú meghatározó épülettömeggel, alapcézett földszintes, tetőtér beépítéses két egymás mögé telepített kúriával. A hagyományos megjelenéshez - égetett cserépfedés, festett, vakolatkeretes homlokzat, fa nyílászárók - illeszkedő energiatakarékos megoldással, a tetőn napkollektorokkal. Az épületegyüttes a környező szőlőműveléssel harmonikus tájrészletként jelenik meg, a gazdálkodás jó példáját mutatja.
14.*	Fehér kereszt	Fischer borháztól keletre, a közút mellett	043/17	Kb. 4 m magas kőkereszt, szépen formált, díszes talapzaton. Alul Szűz Mária szoborral, felül Krisztus szoborral. Felirata nehezen olvasható.
15.	Fa tornácos présház	Szent György-hegy délkeleti részén	1239	A hegyoldal lejtését követő, két részből álló présház. Az alsó részben pince és fa tornácos felső pihenőtér található, mögötte a hegyoldal emelkedését követő földszintes, magastetős gazdasági épület. Lejtő irányú tetőgerinccel telepítve, szürkésfehér vakolt falakkal, sötétbarna fa nyílászárókkal és fa tornáccal. A tetőfedés felújítása piros színű bitumenes lemezzel készült. Az épület kialakítása, arányai szépek, hagyományörzők. Környezetében gyümölcsfa és idős szőlő látható.
16.	Szárazon rakott szőlőhegyi támfalak	Szent György-hegyen, telekhatárokon a szőlőhegyi út mellett	1237, 1220	Alacsony, kb. 1-1,4 m magasságú szárazon rakott kőbástya. A művelt földrészletek és a szőlőhegyi út közötti birtokhatár jelzésére szolgál. Anyaga helyi bazaltkő, látványa sok ingatlanra jellemző, építése a szőlőhegyek helyi sajátossága.
17.	Történeti szőlőművelés	A Szent György-hegy egészén		Történeti szőlőművelés folytatása, mely a használat módjában és látványában meghatározó a Tapolcai-medence tanúhegyein. A szőlőhegyi tájhasználat és építmények (borház, présház, pince) létét megalapozó tevékenység. A szőlőművelés módja lehet tökéletes, vagy jellemzően kordonos, a sorvégeknél gyepesített mezsgyékkal, fordulókkal. A rendezett sorok látványa messziről is esztétikus, meghatározó élményt nyújt a tájban.
18.	Átalakított pince	A Szent György-hegy keleti oldalán	1198	Felújított régi pince, kis mértékben átalakított homlokzattal, néhány szép jellemző vonást őrző kialakítással. Lejtős hegyoldalon, lejtés irányú tetőgerinccel elhelyezett, téglány épülettömeggel, a terepszint alá befutó pincével és magastetővel, tetőtér beépítéssel. Szürke lábazat, fehér vakolt homlokzatfelület, sötétbarna nyílászárók láthatók. Az épülethez az ormfalon két bazaltkő támpillér csatlakozik, mögötte boltozatos pince látható. A lejtős

				földrészletet alacsony, mintegy 70 cm magasságú bazaltkő támfal tagolja. Az épület mellett méretes, szép hársfa és diófa áll.
19.	Szőlőhegyi kereszt	A Szent György-hegy lábánál, szőlőhegyi utak elágazásánál	949, 960	Kb. 4,5 m magas, két tömbből álló, vöröskőből készült és mértéktartó módon díszített talapzaton álló kereszt, kő korpuszal és alatta Szűz Mária szoborral. Egyszerű formájú, a kereszt körül fekvő köelemekből kirakott kis elkerített rész - mely jelenleg hiányos. A keresztet és környezetét rózsakoszorú és néhány tö virág díszíti a 949 hrsz ingatlan előtt álló keresztet.
20.	Felújított préház	A Szent György-hegy keleti oldalán	961	Jó arányú, két egymás mögé sorolt csatlakozó épületből álló préház felújítása. Földszintes, magastetős épület, oromfalnál külső támpillérekkel, macskalépcsős oromfallal, piros égetett cserép fedéssel. A homlokzat világos és sötét szürke színű vakolt felület, fehér nyíláskeretezéssel. A hosszoldalon utólagosan kialakított bejárati rész kevésbé sikeres, azonban összességében szép, követendő épület felújítás történt. Az épület mellett fenyő, gyümölcsfa és művelt szőlő látható.
21.	Forrás a szőlőhegyen	A Szent György-hegy keleti oldalán	1150/3	Szőlőhegyi út melletti domboldalon épült bazaltkő támfalban elhelyezett forrásházból csövön kivezetett forrásvíz, a felméréskor kifolyó vízzel, működő állapotban. Keskeny kő vízgyűjtő medencével, kis felületen kő térburkolattal. Nem ivóvíz felirat látható a vízgyűjtő medencén. Környezetében a kő támfalat erősen benőtte az útmenti növényzet.
22.*	Szőlőhegyi kereszt	A Szent György-hegy keleti oldalán	1149	Szőlőhegyi út mellett álló, öt lépcsővel megközelíthető kereszt. Kb. 4,5 m magas, homokkőből készült, szépen díszített talappal, kő korpuszal és alatta Szűz Mária szoborral. A talapzaton felirattal: Imádunk Téged Krisztus és áldunk Téged, Mert Te szent keresztet által megváltottad a világot. A lépcsők mellett működő virágtartók, beültetett virágokkal. A lépcsőre szerelt tábla értelmében felújították 2006-ban a környékbeli gazdák, Kisapáti hegyközség, Kisapáti Önkormányzat.
23.	Nádtetős ház	A Szent György-hegy keleti oldalán	1256/3	Egyszerű tömegű, szép arányú földszintes kis gazdasági épület. Fehér vakolt falakkal, nádfedéssel, paliszander színű fa zsálművelés nyílászárókkal, egyszerű, húzott vakolatkeretezésekkel. Az épület és környezete igen kulturált, a préház körül kis gyepes felület áll, mogyoróbokorral, vadrózsával, eperfával. Az ingatlanon szépen művelt, kordonos szőlő látható. Épület és telek, a tájhasználat egésze példaértékű.
24.	Emmausz kápolna	A Szent György-hegy délkeleti oldalának felső, magasan fekvő részén	1035	A Szent György-hegy szőlőterületének felső részén, erdővel határosan, látványban meghatározó helyen álló kápolna és melléképületei. A kápolna és imaház kétszintes, kis toronnyal, homlokzatán EMMAUSZ felirattal, oromfalas kialakítással, melyen egy ablak található a középső részen, felett fülke szoborral és két tetőtéri kis nyílás. A tetőzet előtt szintén szobor látható. Fehér vakolt falakkal, palafedéssel készült, az épület összetett tömegében négyzetes toronnyal. Az ingatlanon láthatók a pusztuló melléképületek is. Jelenleg használaton kívül álló épületegyüttes, elhanyagolt, gondozatlan ingatlanon, kerítéssel elzárt magánterületen.
25.	Kereszt az Emmauszi kápolnánál	A Szent György-hegy délkeleti oldalának felső, magasan fekvő részén	1052	Az EMMAUSZ kápolnához tartozó ingatlanon álló, igen szépen faragott, de pusztuló feszület. Mintegy 3,5-4,0 m magas, talapzatán felirattal, felette pieta - Mária karjában tartja a halott Jézus testét. A keresztet gyalcs, töviskoszorú és felirati tábla látható. A talapzat felirata: Ludovice Memento Mori MCMXLII. Használaton kívüli, gazdátlan épületegyüttes.
26.	Kőház a	A Szent György-	1151	Látszó bazaltkő falazattal épült szőlőhegyi

	szőlőhegyen	hegy délkeleti oldalán		borház. Lejtő irányból kétszintes ház, palafedésű, mindkét oldalon oromfalas tetővel, jellegzetes színű (kék) fa ablaktáblákkal, a hegy felőli oldalon díszes vasalatú fa pinceajtóval. Egyszerű tömegű, igényes megjelenésű, esztétikus épület, mely egyediségével meghatározó a keleti hegyoldalban. Falazatán látszik az épülettömeg kismértékű megemlése - mellyel még mindig jó arányú a ház. Az épület mellett diófa, orgona nő, az ingatlanon tőkés művelésű idős szőlő látható.
27.	Templom és paplak a szőlőhegyen	A Szent György-hegy délkeleti oldalán	1031	A Szent György-hegy felső, fokozottan védett, erdősült területén, egy tisztáson épült a templom/imaház és paplak épületegyüttese. Rendhagyó épülettömeggel készült, két cserépfedésű nyeregtető alatt elhelyezett épülettömeg alkotja az együttest, egyik vakolt falazatokkal és az épületszárny közepén kiemelkedő nyolcszögletű toronnyal, a másik látszó bazaltkő épületfalakkal és hagyományos arányú fa nyílászárókkal. Esztétikus együttes, mellette gyümölcsfák, fagyal bokor látható - összességében az erdőben rejtőzik.
28.	Kőbástya az út mellett	A Szent György-hegy északkeleti részén	794	Alacsony, kb. 0,8-1,2 m magasságú szárazon rakott kőbástya. A művelt földrészek és a szőlőhegyi út közötti birtokhatár jelzésére szolgál. Anyaga helyi bazaltkő, látványa sok ingatlanra jellemző, építése a szőlőhegyek helyi sajátossága.
29/1, 29/2.	Turistaház	A Szent György-hegy északkeleti, felső részén	779/4	Teleházagtól látszó bazaltkő fallal épült földszintes, magastetős turistaház, a rétegvonalakkal párhuzamosan elhelyezett fő épülettömeggel. A lejtő felőli oldalon vakolt felületű boltíves tornác látható. Fa felső födémrel készült, zöld és barna fa nyílászárókkal (fatáblák és zsalutáblák vegyesen láthatók), palafedéssel. Az épülethez alacsonyabb toldalék csatlakozik, ill. az erdőben más, omladozó kis kiszolgáló melléképületek találhatóak. A turistaház igen rossz állapotban van, használaton kívül. Körülötte fokozottan védett területen természetes erdő található, közvetlenül az épület mellett fából készült padasztal kiülők vannak, valamint nagylombú vadgesztenye fa áll.
30.	Présház és szőlő	A Szent György-hegy északkeleti részén	803	Lejtőirányú fő épülettömeggel készült földszintes, arányos présház. Vakolt, hűbörzsös falfelülettel, piros égetett agyagcseréppel készült. Földszint + tetőtér beépítéses, egyik oldalon kis toldalékkal, másik oldalon szőlővel futtatott fa pergolával készült. Az épülethez jó állapotban levő művelt szőlő tartozik.
31.	Felújított kis pince	A Szent György-hegy keleti oldalán	814	Hagyományos megjelenésű kis pince, egyik oldalon kontyolt nyeregtetővel, cserépfedéssel, vakolt falakkal, egyszerű vakolatsáv keretezésekkel és fa nyílászárókkal. Földszintes, arányos kis épület, még nem készült el teljesen a nemrég végzett felújítása. Mellette gyepp és egy-két gyümölcsfa látható.
32.	Présház	A Szent György-hegy keleti oldalán	816	Hagyományos elrendezésű szőlőhegyi épület. Kissé toronyszerű, azonban így is jellemző típus. Lejtő irányú tetőgerinccel készült, a pincszint a lejtő felőli oldalon teljes magasságában megjelenik. Szürke vakolt falakkal, szalagcserép tetőfedéssel készült, zsalus fa ablaktáblákkal, paliszander színben. Telepítése, a mellette felvezető lépcső, a körülötte álló gyümölcsfák tipikus szőlőhegyi tájrészletek. Az ingatlanon művelés nincs. A látványban kissé zavaróak a tájidegen örökzöldek.
33.*	Szent Kereszt kápolna	A Szent György-hegy keleti oldalán	845	Árpád kori, egyhajós kis kápolna, oldalán hozzátoldott sekrestyével. A szentélynél (keleti oldalon) alacsonyabb gerinccel készült nyeregtetős fedéssel, égetett cseréppel tetőhéjalással, látszó bazaltkő falazatokkal -

				melyeken nyomon követhető az épület későbbi átalakítása. A kápolna hosszoldalán szegmentíves egyszárnyú bejárati ajtó, felette szintén íves záródású ablak látható. Fa nyílászárókkal készült. Kis füves tisztáson megjelenő egyszerű szép tömeggel áll. Látványa meghatározó a keleti hegyoldalon feltáruló szőlőhegyi képben. A XIII. században épült, 1414-ben átépítették, 1958-ban kiegészítették és lefedték.
34.	Nádfedeles, tornácos ház	A Szent György-hegy keleti oldalán	890	Parasztház formai jellemzőit felmutató szőlőhegyi épület. Földszintes, arányos mértékű tetőtér beépítéssel, téglány épülettömeggel készült, lejtő irányú tetőgerinccel. Nádfedésű. Vakolt falazatokkal és paliszander színű fa nyílászárókkal készült. Déli hosszoldalán tornác látható, oszlopokon álló három boltívvél. Az épület és közvetlen környezete példaértékűen szép, azonban az ingatlan művelés nélküli, bozótos. A földrésztelen további, stílusban oda nem illő építés folyamata is látható (kapuoszlop, süllyesztett melléképületek, valamint tájidegen egzóták látványa zavaró).
35.	Présház	A Szent György-hegy keleti oldalán	829	Hagyományos megjelenésű, szép arányú épület igen romos állapotban. A pinceszint felett földszintes, lejtő irányú nyeregtetővel és szalagcseréppel fedett, vakolt falazatokkal, fa nyílászárókkal készült: szegmentíves nyílásban kétszárnyú fa pinceajtóval, felette nagyméretű, hatosztatú fa ablakokkal. A szőlőhegyi épületek egyik típusát képviseli. Oromfalan a padlásszinten függőleges fa deszkázat készült. Közvetlen környezete bozótos, az ingatlan további részén gyümölcsfák állnak.
36.	Présház és szőlő	A Szent György-hegy keleti oldalán	909	Földszintes, téglány tömegű épület, nyeregtetős, hódfarkú cserép fedéssel, két oromfallal. Fehér, vakolt, festett homlokzatok, a keleti oromfalon vakolatdíszekkel, húzott vakolatkeretekkel. Sötétbarnára festett, hagyományos arányú fa nyílászárók készültek. Az épülethez szőlővel futtatott fa pergola csatlakozik. Kulturált környezet és szőlőművelés látható az ingatlanon.
37.	Kőépület szőlővel	A Szent György-hegy keleti oldalán	910	Nyers bazaltkő felülettel készült kis gazdasági épület. Nyeregtetővel, égetett agyag cserépfedéssel, fa nyílászárókkal. Körülötte szépen művelt szőlőterület látható.
38.*	Műemlék présház	A Szent György-hegy keleti oldalán	756/1	Pince + földszintes régi présház, keleti oldalán jellegzetes, szép csipkézettű fa tornáccal. Nyeregtetős épület égetett agyagcseréppel fedve, vakolt felülettel, vakolatarchitektúrával díszítve. Igen hangsúlyos az épület látványában a keleti végén álló, szürkés-kékre festett, csipkézettű fa tornác. Az épület mellett füge, dió, mogyoró növényzet látható, kissé távolabb (más helyrajzi számon, azonos tulajdonban) szőlőművelés tartozik az épülethez.
39.**	Kis pince és kőbástyák	A Szent György-hegy keleti oldalán	694	Rétegvonalakkal párhuzamosan telepített, földszintes és tetőtér beépítéses kis gazdasági épület. Jó arányokkal készült. Cserépfedéssel, fehér vakolt falakkal, szegmentíves ajtóval, natúr színű zsalus nyílászárókkal. Az ingatlanon gyümölcsfák állnak. A telekhatáron és a telken belül is példaértékűen szép, bazaltkőből készült, szárazon rakott kőbástyák láthatók.
40.	Gazdasági épület	A Szent György-hegy keleti oldalán	693	Lejtőirányban sorolt két részből álló földszintes épület. Piros cserépfedéssel, fehér vakolt falakkal, vakolatsávokkal osztott és vakolat keretezésekkel a nyílászárók körül. Halvány zöld színű fa ajtók és ablakok, zsaluzattal, az épület mellett szőlővel futtatott egyszerű fa térelhatároló szerkezet. Az épület körül gyümölcsfák, mögötte művelt szőlő látható. Esztétikus, a szép tájhasználat egyik példája.
41.	Szent Antal kápolna	A Szent György-hegy keleti oldalán	614	Diskai Szent Antal kápolna. Egyhajós, ÉNy-i végén félköríves szentéllyel záródó

				épülettömeg, nyeregtetővel, égetett agyagcserép tetőfedéssel. Fehér vakolt fallal, szürke cementlábazattal készült. DK-i, bejárati végfalán kis harangtoronnyal, szegmentíves felső záródású bejárati résszel, vasrács ajtóval. A kápolna belső terei csehsüveg boltozattal fedettek, mennyezeti festményekkel készült, berendezett állapotban láttuk. A kápolna kis gyeper területen áll, nagylombú diófák között.
42/1, 42/2, 42/3.	Szent Antal kápolna környezete kereszttel, szobortöredékekkel	A Szent György-hegy keleti oldalán	614	Szőlőhegyi kápolna, a Szent Antal kápolna környezete. Művelt szőlők között fekvő kis gyeper területen 3 db méretes, nagylombú diófával (6-8 m átmérőjű koronával). A kápolna előtt kő kereszt áll, rajta fém korpussszal, alatta Szűz Mária szoborral és felirattal: Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja juhaiért. 1912. A kápolna környezetében kő- és szobortöredékek találhatók. A felvezető kő lépcsőfokok felújításra szorulnak.
43.	Megőrzött kis pince	A Szent György-hegy keleti oldalán	601	Nyeregtető, téglány arányú kis épület, piros szalagcseréppel fedve, fehér vakolt falakkal, zöldre festett ereszcsonnával és fa nyílászárókkal. A lejtő felőli ormfali oldalon kétszárnyú pinceajtó van, másutt arányos kis ablakok láthatók. Az északi oldalon kis méretű, gazdasági célú toldalékkal bővítették. Az épület mellett mandulafa, diófa, virágos cserjék, kis gyeper felület található, az ablakokat muskátlí díszíti. Az ingatlanon szőlőművelés van. Épület és környezete a hagyományőrzés egyik szép példája.
44.	Felújított gazdasági épület	A Szent György-hegy keleti oldalán	617	Két épülettömeggel sorolt, téglány alakú gazdasági épület földszint + tetőtér beépítéssel. Nyeregtető, szalagcseréppel fedett, két ormfalas, macskalépcsős épület. Fehér vakolt fallal, szalagkeretekkel, fa zsaluzatos natúr színű nyílászárókkal és tetősíkban maradó ablakokkal. Az ingatlan művelése: fiatal gyümölcsfák gyeper területen. A földrészleten megmaradt, felújítandó szárazon rakott bazaltkő bástya is látható.
45.	Szőlőhegyi épület	A Szent György-hegy keleti oldalán	531	Alápincézett, kis méretű, de igen szép arányú borház, déli oldalán az épület előtt terasz maradványaival, keleti oldalon pincegáttal. Földszintes, tetőterének egykori használatát két álló tetőablak jelzi. Nyeregtető, szalagcserép fedéssel, vakolt falak sárgás festéssel, igen szépen megmunkált, de erősen romló fa zsaluzatos nyílászárók jellemzik zöld és barna színben. Az épület mellett diófa, orgona bokor áll, kissé távolabb szőlőművelés látható.
46/1, 46/2.	Gazdasági épület kúttal	A Szent György-hegy keleti oldalán	598	A terep lejtéséhez igazított, alápincézett, igen szép, fenyők között meghúzódó földszintes gazdasági épület. Ormfalas, végfalánál kétszárnyú fa pince bejárati ajtóval, felette egy zsaluzatos fa ablakkal. Hosszoldalon a terephez csatlakozó kis lépcsővel, szegmentíves nyílásban fa bejárati ajtóval. Az épület szürke rombuszpala fedésű, szürkés vakolt falakkal, nyílászerező vakolatcsíkokkal készült. Az ingatlanon fa szerkezeten cserép fedésű, alul négyszögletes beton kútmedencével kialakított kerek kút is áll. Az épület látványát a szőlőhegyi út felől tujasor takarja. Az ingatlanon szőlőművelés látható.
47.	Felújított szőlőhegyi épület	A Szent György-hegy keleti oldalán	661/2	Két egységből sorolt, nyeregtető épület. A hátsó rész vakolt falakkal, a lejtő felőli rész telehézagolt látszó bazaltkő falakkal készült, kissé toronyszerű aránnyal. Fa nyílászárók, fehér vakolatkeretek jellemzik az ormfalat. Az épület lejtős terepen áll, két oldalán lépcsővel. Közvetlen környezetében kisebb hibák láthatók (térburkolatok, pincebejárat melletti két oszlop téves megformálása), azonban az épületnek a tájban megjelenő további része kedvező. Az ingatlanon szőlőművelés látható.

48.	Szép pince	A Szent György-hegy keleti oldalán	649	Földszintes kis épület pincegáddal, cserépfedéssel, oromfallal és macskalepcsővel. Fa nyílászárókkal és fém lemezburkolatú kétszárnyú pince bejárati ajtóval készült. A homlokzat sárgára festett, fehér vakolatsávokkal díszített. Az épület és környéke romló, mellette bozotos növényzet és idős gyümölcsös látható. Az épület arányai, megjelenése igen szép, jellemző, a szőlőhegyekre. Felújítás esetén feltétlenül megőrzendő.
49.***	Forrás a turistaház alatt	A turistaház alatt, az erdőben	779/3	A turistaház alatti erdőben levő forrás, melyhez a turistaháztól bazaltkövel erősített lépcső vezet le. A forrás kiépített forrásházban látható, beton medencével, a forrásházon kívül áttört lemezajtóval lezárva és külső betonmedencével. Helyszíneléskor a forrás vizet nem adott.

Megjegyzés: a *-gal jelölt értékek közül az 5. esetében a ház előtt jelölt fatörzsből készült asztal és ülőke nem található a 2019 őszi bejáráson. 14: a kereszt felirata: Sabján Péter és neje, Katalin állíttatta, 1899. 33. és 38. műemléki védelem alatt áll.

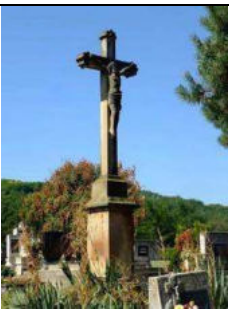
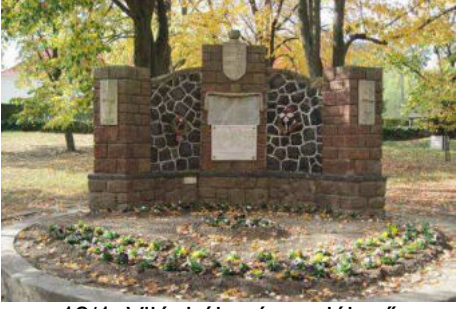
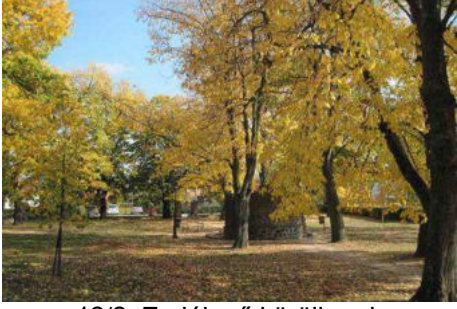
14. és 22. a helyi egyedi védelem alatt álló elemek Egyedi tájértéknek jelölt képződményei között is szerepel.

A **-gal jelölt BFNP által nyilvántartott érték a megjelölt hrsz-on nem található, vélhetően elbontásra került.

A ***-gal jelölt BFNP által nyilvántartott érték a megjelölt hrsz-on az elburjánzott növényzet miatt nehezen található.

A hrsz-ok a 2019-es bejárás során pontosításra kerültek.

 7.	 8.
 9.	 10.
 11/1. Temető	 11/2. Régi síremlékek 11/3. Régi síremlékek
 12/1. Világháborús emlékmű	 12/2. Emlékmű körüli park
 13.	 14.* 15.

16.

17.

18.

19.

20.

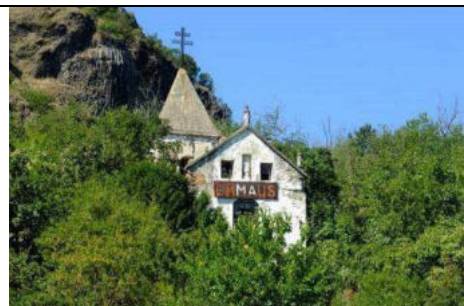
21.

22.*

23.

24.

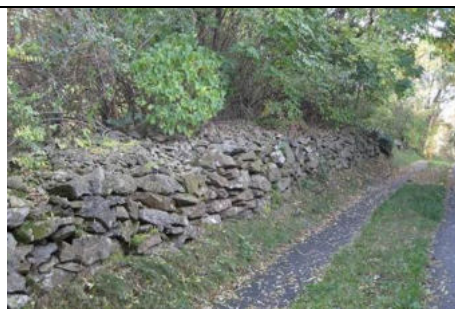

25.

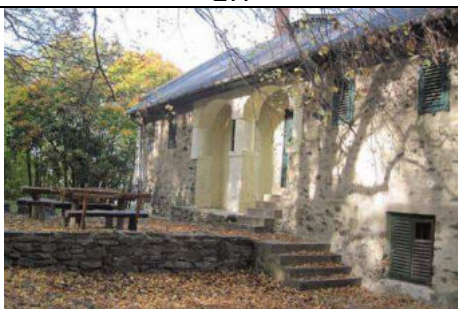
26.

27.

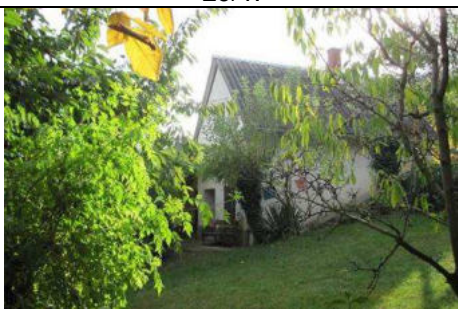
28.

29/1.

29/2.

30.

31.

32.

33.*

34.

35.

36.

37.

38.*

39.**

40.

41.

42/1.

42/2.

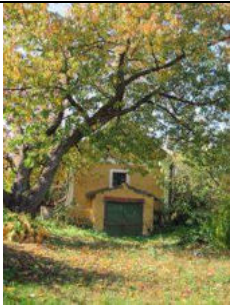
42/3.

43.

44.

		
45.	46/1.	46/2.
		
47.	48.	49.**

Megjegyzés: a *-gal jelölt értékek közül az 5. esetében a ház előtt jelölt fatörzsből készült asztal és ülőke nem található a 2019 őszi bejárásán. 14: a kereszt felirata: Sabján Péter és neje, Katalin állította, 1899.

33. és 38. műemléki védelem alatt áll.

14. és 22. a helyi egyedi védelem alatt álló elemek Egyedi tájértéknek jelölt képződményei között is szerepel.

A **-gal jelölt BFNP által nyilvántartott érték a megjelölt hrsz-on nem található, vélhetően elbontásra került.

A ***-gal jelölt BFNP által nyilvántartott érték a megjelölt hrsz-on az elburjánzott növényzet miatt nehezen található.

A hrsz-ok a 2019-es bejárás során pontosításra kerültek.

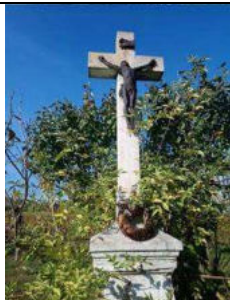
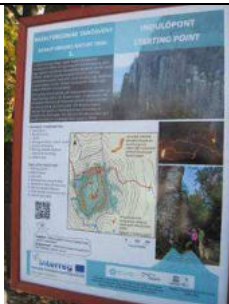
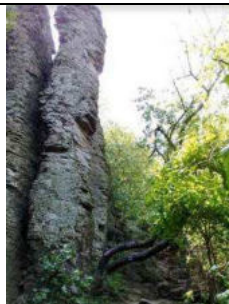
Nyilvántartásra érdemes értékeknek a következőket javasoljuk:

Nr.	Név	Helyszín	Hrsz.	Főbb jellemzők
Kultúrtörténeti értékek				
Településsel kapcsolatos egyedi tájérték				
Mindennapi élettel kapcsolatos építmény, állandó (művészeti) alkotás				
1.	Kerekes kút	Kossuth utca	234	Egy régi kerekes kút a Kossuth utca keleti végén, egy kisebb zöldfelületen áll. Betonból készült alappal rendelkezik, teteje fából, a vízfelvételt szolgáló tekerő kerék pedig zöldre festett vasból készült.
Útvonalakat összekötő létesítmény				
2/1, 2/2.	Hídfő, átereszt	Kossuth utca	234	Felújított, kőből rakott hídfő a település belterületén; a Kossuth utca keleti végén, egy kisebb zöldfelületen áll. Egyúttal vízelvezetési célokat is szolgál, alatta árok húzódik. Nyugati oldalán ülésre alkalmas felület került kialakításra. A közelében található egy régi kerekes kút.
Kultikus, szakrális építmény, alkotás, helyszín				
3.*	Feszület	A Szent György-hegy északkeleti oldalán	591	Fehérre meszelt, magas talapzatra helyezett kereszt, amelyen lemezből készült Krisztus-alak látható. A feszület előtt Szűz Mária ugyancsak lemezből készült alakja áll. Felirata nincs, vagy lekopott, keletkezésének pontos ideje nem ismert. Környezete rendezetlen.
4.	Feszület	A Tapolca felé	04/5	Fehérre meszelt kőfeszület Krisztus-

		vezető út mentén, az egykori Diska-major közelében		szoborral a község külterületén, a tapolcai út mentén. Sűrűn körülötte a növényzet, emiatt nehezen észrevehető. Mellette bodza (<i>Sambucus sp.</i>) és orgona (<i>Syringa sp.</i>) is megtalálható. Felirata erősen lekopott, feltehetően a következő: „Dicsértessék Jézus és Mária” Keletkezésének pontos ideje nem ismert.
5.	Sárkányölő Szent György szoborfülke	A Szent György-hegy keleti oldalán	703, 708	Kőből kirakott embermagasságú szoborfülke, amelynek belső oldalán látható freskó Szent Györgyöt ábrázolja fehér paripán, amint a hiedelem szerint sárkányt öl. Mellette a térségre jellemző kőből szárazon rakott támfal. Előtte egy kis kiültetés (krizantém).
Egyéb emberi tevékenységhez, eseményhez kapcsolódó egyedi tájértékek				
<i>Történelmi vagy kulturális eseménnyel, illetve jelentős személlyel kapcsolatos egyedi tájértékek</i>				
6.	Kopjafa	Kossuth utca, temető	13	Fából faragott, díszes kopjafa a temető előtt. Készítetője Kisapáti önkormányzata, 2008-ban állították.
Természeti egyedi tájértékek				
Földtudományi egyedi tájértékek				
<i>Geomorfológiai egyedi tájértékek</i>				
7/1, 7/2, 7/3.**	Bazaltorgonák tanösvény	Szent György-hegy keleti oldala		A Szent György-hegy különleges geomorfológiai és természeti képződményeit bemutató tanösvény. A temető melletti parkolóból indul, majd a hegyet körüljárva a raposkai megállónál ér véget.
Biológiai egyedi tájértékek				
<i>Állatok tartózkodására szolgáló hely</i>				
8.	Gólyafészek	Ady utca	300	Villanyoszlopra szerelt, megerősített alapra helyezett gólyafészek a 302 hrsz-ú telek előtt.
9.**	Gólyafészek	Kossuth utca	94	Villanyoszlopra szerelt, megerősített alapra helyezett gólyafészek a polgármesteri hivatal melletti játszótér szélén.
Tájkép egyedi tájértékek				
Vonalas jellegű kilátóhely egyedi vagy jellegzetes látványképpel				
10/1, 10/2.	Panoráma út	A Szent György-hegy északkeleti oldalán, a diskai településrészen	638	A Szent Antal kápolna előtti útról nagyon szép kilátás nyílik a környező tanúhegyek felé: Gulács, Tóti-hegy, Sabar-hegy, Bács-hegy, valamint ellentétes irányban a Szent György-hegy felé. A látványok előterében szép sorokban húzódó szőlőtőkék színesítik a képet.

Megjegyzés: a *-gal jelölt a helyi egyedi védelem alatt álló elemek Egyedi tájértéknek jelölt képződményei között is szerepel.

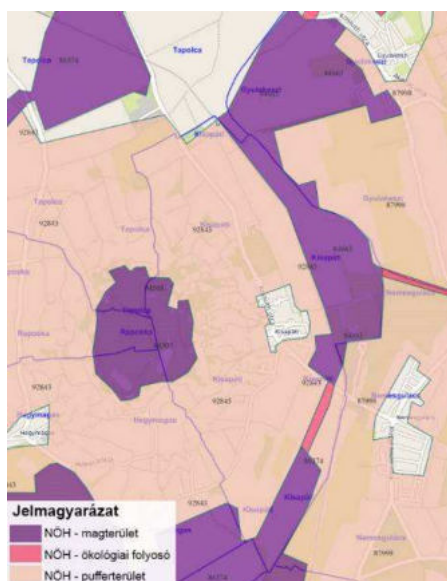
A **-gal jelölt kép forrása: google

			
1.	2/1.	2/2.	
			
3.*	4.	5.	6.
			
7/1. A tanösvény kiindulási pontja	7/2. Út a bazaltorgonák felé	7/3. Bazaltorgonák **	8.
			
9.**	10/1.		
			
10/2.			

Megjegyzés: a *-gal jelölt a helyi egyedi védelem alatt álló elemek Egyedi tájértéknek jelölt képződményei között is szerepel.

A **-gal jelölt kép forrása: google

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

2018. évi CXXXIX. törvény 3/1 melléklete - Ökológiai hálózat magterület övezete, ökológiai folyosó övezete és ökológiai hálózat pufferterületének övezete

A község közigazgatási területét érinti az ökológiai hálózat övezete. Az ökológiai hálózat magterületéhez három nagyobb összefüggő folt tartozik: a nyugati Szent György-hegyi területek, illetve a keleti, Gyulakeszi felé eső, valamint a déli, délkeleti részen a Nemesgulács felé eső területek tartoznak ide. A keleti és déli részen levő magterületek közötti kapcsolatot ökológiai folyosó biztosítja. A belterület és a település északi része kivételével a község többi területe a pufferzóna övezetébe tartozik.

Ökológiai hálózat magterületének övezete 183,773 ha

Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete 6,95 ha

Ökológiai hálózat pufferterületének övezete 474,62 ha

A területek lehatárolását az új szerkezeti terv módosításakor kell elvégezni. A település igazgatási területén magterület övezetét kell megkülönböztetni.

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

Egyedi telkes lakóterek

A település zöldfelületi rendszerének egyik fő elemét a családi házakhoz tartozó falusias lakóterek alkotják. A lakóterek zöldfelületei a lakótelkeknek általában a 80-85%-át teszik ki. A hagyományos falusi lakóterek funkcionális tagolódására jellemző, hogy legnagyobb hányaduk vegyes hasznosítású, azaz haszon- és díszkert (pihenőkert) egyben. A díszkertrészek a pihenőkertrészekkel együtt legtöbb esetben a lakóépület közelében alakultak ki. A haszonkertrészek (veteményesek, gyümölcsösök) a telkek közepétől a végükig húzódnak, és a lakótereknek legalább a felét, de sok esetben ennél nagyobb részét foglalják el. Igen értékesek a hagyományos parasztházaknál megmaradt kertek. Ezeknél a portáknál csak a lakóépület előtt vagy mellett lehet találkozni díszkerti

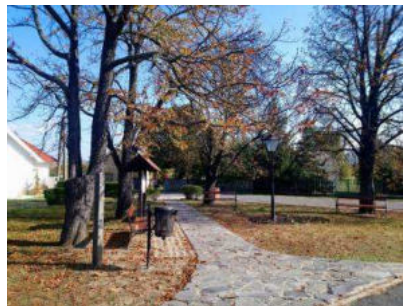
részekkel, a többi rész mind haszonkert vagy baromfiudvar volt. Ez utóbbival már csak pár udvarban lehet találkozni.

Zöldterületek

Kisapáti kevés zöldterület övezetbe sorolt közkerttel rendelkezik. Az egyik a Kossuth L. utcában, a temető nyugati szomszédságában, a 12 hrsz-ú telken fekvő, mintegy 2000 m² nagyságú pihenőpark sétánnyal, pihenőpadokkal és kopjafa emlékművel. A másik kisebb zöldterület a Kossuth L. és a Petőfi utcák kereszteződésében, a 298 hrsz-ú telken lévő, 450 m² nagyságú fás liget, amely szilárd burkolatú sétánnyal, pihenőpadokkal, információs táblákkal ellátott. Faállományának zömét vadgesztenyefák alkotják, mellettük virágágyak színesítik.

12 hrsz-ú park (forrás: google)

298 hrsz-ú park

Övezeti besorolásuk alapján nem zöldterületek, azonban használatuk, szerepük alapján annak tekinthetők a következő zöldfelületek:

- a községháza telkének (94 hrsz., falusias lakóterület) déli felén elhelyezkedő játszótér (520 m² a telekből)
- a kultúrház telkének (11/1 hrsz., különleges sportterület) keleti részén, a világháborús emlékmű ligete (2080 m² a telekből)
- a 234 hrsz-ú út telkéből (közlekedési terület) a Szent Kereszt templom telkét körbevevő zöldfelület, díszkert (240 m² a telekből),
- valamint a Kossuth L. utca végén lévő kerek kút környezetében lévő zöldfelület szintén ezen a hrsz-on (280 m²).

Játszótér a 94 hrsz-on (forrás: goole)

A játszótér körbekerített, változatos eszközökkel ellátott. Sétány mellett padok szolgálják a pihenést. Növényzetét tekintve kiegészítő fásításra szorul.

Emlékliget a 11/1 hrsz-on

Virágágyás az emlékmű előtt

A világháborús emlékmű hangulatos hársfa-ligetben található, amely körbekerített. Az emlékműhöz sétaút vezet, előterében díszkiültetés.

Templom melletti kert a 234 hrsz-on a déli és a keleti oldalon

Zöldfelület a Kossuth u. végén

A templom déli és keleti oldalában kisebb zöldfelület kapcsolódik a templom telkéhez, ahol virágágyakkal, ágyásrőzsákkal, örökzöld talajtakaró cserjékkel és évelőkkel - elsősorban levendulával - gondozott kertet hoztak létre. A keleti oldalon lévő részen kerek kút található. Kedvezőtlen elem a légvezeték tartóoszlopának látványa.

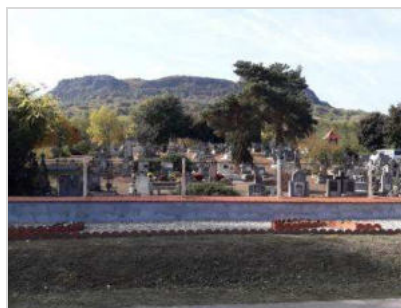
Intézményi zöldfelületek

A község középső részén, a Kossuth L. utcában a kultúrház telkén (11/1 hrsz-on) fekszik a település gyeperes sportpályája, mintegy 3600 m² kiterjedéssel. Minden oldalát fásítás határolja.

A település temetője a sportpálya telkétől nem messze, a 13 hrsz-ú telken található keleti kitettséű domblábi felszínen. Területén az örökzöldek dominálnak ligetes megjelenést mutatva. Különösen értékes a ravatalozó déli oldalán található idős erdeifenyő (*Pinus sylvestris*). Számos kettős síremléke egyedinek tekinthető.

Focipálya

Temető

A községtől északra, a Tapolca felé vezető út keleti oldalán, az egykori Diska major területén (010/22 hrsz-on) többhektáros (3 ha) rendezvényközpontot hoztak létre, amely jelentős zöldfelülettel rendelkezik. Területén szabadtéri rendezvények számára alkalmas gyepfelületeket, fásított területeket alakítottak ki az épületek és parkolók közelében díszkiültetésekkel a hívők számára.

Rancih Akadémia rendezvényközpont Diska major (forrás: google)

Utca- és térfásítások

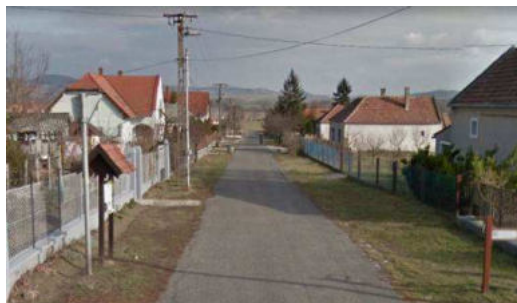
A település utcái viszonylag szűk keresztmetszetűek. A közművek, árkok és keskeny keresztmetszet miatt nehéz ezeket fásítani. A községre nem jellemző egységes utca- és térfásítás. Néhol megfigyelhetők kisebb egyéni kiültetések, fásítási törekvések a házak előtti utcarészen, de számuk csekély. A fasorok, mezővédő sávok jelenléte a külterületi részekben sem számottevő, mint hogy erre a korábbi évszázadokban sem volt példa.

*Kossuth utca
templomtól keletre*

*Kossuth utca Tapolca felől érkezve
(forrás: google)*

Rákóczi utca (forrás: google)

Bem apó utca (forrás: google)

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Zöldfelületi rendszerének főbb elemét a lakókerterek alkotják. Hiányosságok a zöldterületekkel való ellátottságában, illetve kiépítettségükben tapasztalhatók. A település megfelelő méretű, funkcionális felépítésű közparkkal nem rendelkezik, közkert tekintetében is nagyon szegényes (ennek területe összterülete 2450 m²). Egyfőre 391 fő lakónépességgel számolva 6,3 m² közkert jut, amely viszonylag kevés. A WHO ajánlása 9 m²/fő. A település nagyságából, szerkezetéből adódóan szükség lenne legalább egy települési szintű nagyobb közpark létesítésére.

A 2018 évi CXXXIX. tv 51 §-a (1) bekezdése alapján: „A település közigazgatási területén a településszerkezeti tervben kijelölt zöldterületek együttes területe a beépítésre szánt területek összterületének 5%-ánál nem lehet kisebb.” Eszerint jelentős méretű zöldterületek biztosítására lenne szükség. A törvény 12 §-a (3) bekezdése alapján az új beépítésre szánt területek kijelölésénél a területnövekmény min. 5%-ának megfelelő kiterjedésű, legalább 50%-ában az újonnan kijelölt beépítésre szánt területtel kapcsolatban levő zöldterületet kell kijelölni.

Összességében a településen a zöldfelületi elemek tekintetében a lakókerterek vannak túlsúlyban. Az utcafásításoknál az egyéni kiültetés a jellemző ott, ahol a terület adottságai, az utca mérete megengedi. A külterületi utak hosszabb szakaszain tapasztalható a fásítás teljes hiánya. Ebből adódóan a külterületi zöldfelületi elemek és a belterületiek közötti kapcsolatot jobbra a mezőgazdasági területek teremtik meg. A vegetációs időszakon kívül a kapcsolat lazul, helyenként meg is szakad.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. a település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

A település karakterét meghatározza a főútra merőlegesen kialakult és templom köré szervezett utcahálózat, majd az évszázadok során továbbfejlődött és a XXI. század elejére kiteljesedett mai utcahálózat formájában. A hegyre merőleges utcák kedvező rálátást biztosítanak a Szent György-hegyre.

A beépítés módja a fésűs jellegű. A korszerű telekosztások során is az oldalhatáros beépítés vált uralkodóvá a kedvezőbb tájolás szerinti épület-telepítésekkel.

Az átépülések és besűrűsödések során a Bem, Ady, Kossuth utcákban a telkek elaprózódása zajlott le. A tervezett beépítések során szabályos parcellázás keretében jelölték ki az új építési területeket a XX. század elejétől.

1.14.1.2. az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

Kisapáti igazgatási területének nagysága 689,23 ha. Belterület 40,51 ha; külterület: 166,88 ha zártkert 146,5668 ha.

	Terület (Ha)	Területarány (%)
erdő	51	7,39 %
fásított	0,34	0,04 %
gyümölcs	3,7	0,53 %
kert	4,6	0,6 %
kivett	129,99	18,89 %
legelő	60,2	8,7 %
rét	105,5	15,3 %
szántó	144,78	21 %
szőlő	188,88	27,4 %
Összesen	689,23	

1.14.1.3. beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A község településrendezési tervvel rendelkezik. A községnek egy belterülete van, amely a település súlypontjában helyezkedik el. A belterület és annak hatályos településrendezési eszközökben tervezett bővítései az összefüggő és egymással határos beépítésre szánt területeket foglalja magába. A belterület jellemzően lakófunkciót tölt be, mint falusias lakóterület.

A lakóterületek fejlesztését a Kossuth Lajos utca északkeleti oldalán tervezik a 44/2-65 hrsz ingatlanokon. Ugyanígy tömbfeltárással és kedvezőbb telekkiosztással a 88-92/2 hrsz tömb és a 314-326/2 hrsz tömb is beépítésre kerülhet.

A község és környezetének ellátást, kiszolgálását, igazgatását, oktatását szolgáló funkciókat a falusias lakóterületen belül biztosítják, településközpont vegyes terület nincsen jelenleg kijelölve.

A település belterületében zárványként és a belterület határa mentén is találunk kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területeket. Ide sorolható a Kossuth utca nyugati felén, lakókörnyezetbe fekvő 18-19 hrsz telephely, és a volt major 10/4 hrsz területe.

Belterületi különleges területek a különleges sport terület a volt Diska major 010/22 hrsz területe, illetve a belterületen a sportpálya és Kultúrház területe a 11/1 hrsz ingatlanon. Különleges temető terület a belterületen a 13 hrsz temető területe.

A község belterületétől északra található a Diska major volt területe, amely különleges sportterületként van besorolva. 2019-ben lezárult fejlesztés eredményeként újjáépítése és fejlesztése megtörtént és itt kapott helyett az Agrosz Rendezvényközpont épületegyüttese. Környezetében tágas legelők, karámok és erdő területek is tartoznak.

A beépítésre nem szánt területek közül belterületen a közlekedési: közúti és vasúti kötőtpályás és közmű területek mellett zöldterületek, és vízgazdálkodási területek a jellemzőek.

Külterületen a beépítésre nem szánt területek közül egyértelműen a hegyre felkúszó és jellemzően szőlő, gyümölcs művelésben lévő kertes mezőgazdasági területek az uralkodóak. A volt zártkert területe zártkert 146,5668 ha, a belterület nagyságának négyszerese. Jóval kisebb arányban találunk általános mezőgazdasági területeket: szántókat, gyepeket, legelőket, amely a kialakult mezőgazdálkodásra épülő tájhasználat következménye is.

A település területén a Szent György hegyen lévő erdőterület dominál. Az új MaTrT és a BKÜTrT javasolja az erdőterületek növelését a mezőgazdasági területek rovására.

A vízgazdálkodási terület a jellemző területfelhasználása az Eger-víz, a források, az árkok, vízfolyások területe.

1.14.1.4. funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatos)

Bölcsőde, óvoda és iskola nem található a községben. Bölcsőde legközelebb Tapolcán érhető el. Óvodába Nemesgulácsra és Tapolcára járnak a gyerekek.

Általános iskolába a szomszédos Nemesgulácsra és szintén szomszédos Tapolcára járatják a gyerekeket.

Önkormányzati intézmények:

- Önkormányzati Hivatal
- Orvosi rendelő
- Művelődési ház

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás nincs. Támogató szolgáltatást az ÉFOÉSZ, valamint családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás szintén a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat nyújt.

Pedagógiai szakszolgálati feladatok: Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Tapolcai Tagintézménye végzi.

Központi háziorvosi felügyelet: Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat keretében működik.

A szociális étkeztetést a Balaton-felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat végzi.

Hivatalosan bejegyzett egyesület nincsen. Egyesületi jelleggel működik a Nyugdíjas egyesület.

1.14.1.5. alulhasznosított barnamezős területek

Barnamezős területek Kisapátiban nem található. A Diska major területén a közelmúltban Agrosz Rendezvényközpont létesült, amely biztosítja a volt major zártkörű használatát.

1.14.1.6. konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

Kisapáti területén viszonylag kevés konfliktussal terhelt, leromlott, romlás alatt lévő, alulhasznosított pusztuló épület, építmény található. Használhaton kívüli, szlömösödő területnek tekintendők azon volt zártkerti területek, amelyek a közúti megközelítés hiányában vagy a meglévő rossz közlekedés akadályozása miatt gépjárművel nem megközelíthetők. Ilyen területeket a Szent György-hegy északi 638 hrsz út menti telkénél találunk, ahol a vízmossók által megrongált út miatt nem, vagy nehézkesen biztosított a megközelítés.

A leromlási folyamat a szlömösödés, amely a környezetére is káros hatással bírhat és onnan kisugározva egy-egy térről, utcarészletről, tömbbelsőről kialakult képet képes negatívan befolyásolni. A szlömösödés ellen tett intézkedések képesek a kedvezőtlen folyamat megállítására és akár jelentős értéknövekedést is generálni.

A várt beavatkozás lehet egy állagromlás megakadályozása, az építmény új funkcióval való megtöltése. Kisapáti esetében a hegyen lévő telkek megközelítéséhez elengedhetetlen a vízelvezetés megoldásával együtt megvalósuló közlekedési hálózat kialakítása is, amely biztosítja a telkek gépjárművel való megközelíthetőségét hosszútávon is.

A beavatkozás aktorai a mindenkori fejlesztők, tulajdonosok, partnerei pedig a település, a potenciális vállalkozók, illetve az állam lehet.

Egy-egy szlömösödő területen történt sikeres beavatkozás hatása a környezetében azonnal érzékelhető élénkítő hatással bír.

A konfliktusok adódhatnak a degradálódási folyamatot gyorsító üresen álló épületek amortizációjából, megkezdett fejlesztések elmaradásából is.

1.14.2. A telekstruktúra vizsgálata

1.14.2.1. telekmorfológia és telekméret vizsgálat

A településen a lakótelkek mérete elhelyezkedésük és kialakításuk időpontjától függően eltérő méretet mutat. A jellemző telekméret a 500-1300 m²-es ingatlan, amely jellemzően 10-12-14-16 m szélességűek. Ennél kisebb kialakult lakótelkeket a Bem utcában, az Ady utca mentén is találunk. A Rákóczi Ferenc utcában 900-1000 m²-es telkeket találunk.

A Kossuth utca északi oldalán nagy telekmélységgel: 1230-240 m mélységű és 5000 m²-nél nagyobb alapterületű lakótelkek alakultak ki, amelyeket a korábbi rendezési tervek is tömbfeltárással javasoltak megosztásra. Az elképzelések szerint egy észak-déli új utca mentén jöhetne létre új lakóterület a 44/2-65 hrsz ingatlanokon.

Ugyanígy tömbfeltárással és kedvezőbb telekkiosztással beépítésre javasolt a 88-92/2 hrsz tömb és a 314-326/2 hrsz tömb is.

1.14.2.2. tulajdonjogi vizsgálat

A lakóépületek szinte 100 %-ban magántulajdonban vannak. Az önkormányzat kevés potenciális - fejlesztésre szolgáló - ingatlannal rendelkezik a fejlesztési elképzeléseinek a kielégítésére.

1.14.3. Önkormányzati tulajdon kataszter

Üzleti vagyon Forgalomképes

sor-szám	Helyrajzi szám	megnevezés	cím	ter.m2
1	805	szőlő		739
2	903	Kert		650
3	1007/2	Erdő		2208
4	1038	Erdő		1340
5	1040	Erdő		1010
6	1041	Erdő		864
7	1045	Gyep, rét.		490
8	1053	Gyep, rét.		691
9	151	beépítetlen terület		331
10	154	beépítetlen terület		388
11	157	beépítetlen terület		698
12	169	beépítetlen terület		171
13	184	beépítetlen terület		835
14	185	beépítetlen terület		658
15	213	beépítetlen terület		223
16	229	beépítetlen terület		83
17	326/2	beépítetlen terület		1390

Törzsvagyon Korlátozottan forgalomképes

sor-szám	Helyrajzi szám	megnevezés	cím	ter.m2
1	10/1	tűzoltó szertár	Kossuth L.u	505
2	10/5	sport pálya	Kossuth L. u.	800
3	11	kultúrház	Kossuth L. u.	4194
4	94	Községháza és orvosi rend.	Kossuth L. u. 77.	1104
5	779/4	turista ház		2424
6		szennyvízcsatorna		
7		víziközmű társulat		
8	13	Temető		7490

1.14.5. Az építmények vizsgálata

1.14.5.1. funkció, kapacitás

A lakóépületek és lakóterületek a település legjellemzőbb funkciója, amelyben vegyítve elszórtan találunk közösségi célú épületeket, helyi kereskedelmet szolgáló épületeket, továbbá szálláshely szolgáltató épületeket is.

A falusias lakóterületeken lévő lakóépületek jellemzően egyalakásosak.

A település intézményei: kultúrház, polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, tűzoltószertár a község igényeihez méretezettek.

A 779/4 hrsz ingatlanon az 1934-ben épített turistaház áll az önkormányzat tulajdonában és kezelésében, a turisták szolgálatában.

A volt zártkert területén, kertes mezőgazdasági övezetben a gazdasági célú épületek elsődlegesen az adott telek terménytároló, feldolgozó igényeit szolgálják.

1.14.5.2. beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség)

A község jellemző beépítési módja -a történeti fejlődéséből adódóan - az oldalhatáros beépítés, amely a XX. században megvalósult beépítésekkel együtt megmaradt és az abban a korban aktuális építési szabályzatok (pl: OÉSZ, korábbi OTÉK, stb...) oldalkert méret megállapításai szerint alakultak ki.

Az újabb beépítések az oldalhatáros, a legújabb beépítések kevésbé elterjedt módon szabadonállóan helyezkednek el. A szabadonálló beépítési mód az újabb beépítések sajátossága. A terepadottságokhoz kapcsolódóan a lakó és gazdasági épületek lehetnek pincések, alagsorosak, lejtő irány felől akár szintesek is.

A volt zártkert területén, kertes mezőgazdasági övezetben a gazdasági célú épületek a keskeny telkeken a terep adottságok, a szomszédos épületek telepítése és a szomszédos épületektől megtartott távolságok szerint kerültek elhelyezésre. A mai szabályok szerint a keskeny hosszú parcellák esetén leginkább oldalhatáros, míg az arányos, szélesebb telkek esetében szabadonállóan tekintendő beépítések jöttek létre.

Agrosz Rendezvényközpont: a területét a Hit Gyülekezete 2016-ban vásárolta meg, ami magába foglalja a volt Diska Majort - 11 hektáros akácerdővel együtt - közel 30 hektáros gyönyörű, természetközeli területhez jutott a Szent György hegy oldalában. A Hit Park építése óta ez a legnagyobb beruházás, amit a budapesti gyülekezet elindított, és az országos összefogásnak köszönhetően jött létre az Agrosz Rendezvényközpont. A terület 18 hektáros volt - ez az, amit klasszikusan majornak hívunk. Az a terület, ahol jelenlegi építkezés lezajlott ebből három hektárt vesz el. A többi tizenöt hektáron legelők, szántók terülnek el, amelyeket marhák, bivalyok, lovak népesítenek be. Ezen kívül egy tizenegy hektáros akácerdő is a park birtokába került. Ezt a helyet amúgy már az 1700-as évektől Diska majornak hívták, és már évszázadok óta a legfontosabb funkciója az állattenyésztés és az uradalmi gazdaság működtetése volt. A 2019-ben elkészült

építkezéseknek köszönhetően az Agrosz Rendezvényközpont legfontosabb funkciója a nyári táborok, továbbképzések lesznek a gyülekezeti tagok számára.

Volt Diska major – Agrosz Rendezvényközpont

1.14.5.3. magasság, szintszám, tetőidom

A településen a jellemző épület típus a földszintes beépítés. A földszintes beépítés bővítéseként gyakori a tetőtér beépítés. Emeletes beépítés nem jellemző a községben.

A közintézmények (községház, Művelődési ház, tűzoltószertár), továbbá a volt majorság épületei jellemzően földszintes kialakításúak. A tetőformára a magastetős tető kialakítás a jellemző. A kontyolt nyeregtető a legjellemzőbb tetőforma, ritkábban ormfalas lezárású nyeregtető.

1.14.6. Az épített környezet értékei

1.14.6.1. településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Kisapáti korai Árpád-kori település. Az első írásos emlékek a XII. századból vannak a településről, de a település neve csak az 1200-as évek közepén jelent meg feljegyzésekben. A község a középkorban Hegymagashoz tartozott és csak később váltak szét. A falu a Pannonhalmi Bencés Apátság birtoka volt ebben az időben, innen származik a település neve. A Szent Kereszt kápolnát 1244-ben az apát építtette. Egyes kutatók szerint a falu ekkor még itt, a kápolna környékén terülhetett el.

A település a XVII. századtól viseli a Kisapáti nevet. A faluban jobbágyok laktak, akik szőlőművelésből és mezőgazdasági munkákból éltek. A törökkor után lakossága katolikus és evangélikus hitű volt, 1773-ban már csak katolikusok laktak a falut. A mai is álló templom 1777-ben épült. A XVIII. századtól kezdve a falu népessége növekedésnek indult, s kialakult Kisapáti máig jellegzetes településszerkezete.

A falu karakterét meghatározzák azok a gazdasági és társadalmi körülmények, melyek évszázadok óta jellemzik az itt lakók életét. Lakossága szinte kizárólag a mezőgazdasági termelésből élt, állatokat tartott, gabonát termelt, malmot üzemeltetett. Saját szőlőhegye a legfőbb megélhetési forrást jelentette. Iparosa kevés volt (kovács, lakatos, mészáros, molnár, stb.), akik csak a helyi

szükségeket elégítették ki. A lakosság viszonylag konszolidáltan élt, épületállományának alakulása is méretéhez igazodott.

A XIX. század nagy filoxéra járványa a Balatonfelvidéki-borvidék szőlőültetvényeit elpusztította, mely után hatalmas hittel új fajokat telepítettek be a szőlősgazdák. A járvány a térség gazdaságára kedvezőtlenül hatott.

A XX. század első felében laktak a legtöbben a faluban, 800-an. Ekkorra szinte teljesen kialakult a mai településszerkezet, amelynek jellemzője a hegylábánál fekvő falu és a kiterjedt szőlőhegy a Szent György-hegy oldalán.

1934-ben elkészült a balatoni régió legrégebbi turistaháza, ami ma is kulcsosházként működik. Az épületben közmű nincsen, és 6 fős helyiségek állnak rendelkezésre.

Káan Károly turista ház fényképei

Az 1950-es megyerendezés során Zala megyéből Veszprém megyéhez került átcsatolásra a község.

A történelem során a szőlőművelés volt az itt lakók fő bevételi forrása, de ma már inkább csak hobbi és szabadidős elfoglaltság a többség számára. A legtöbben a Balaton partján vagy Tapolcán dolgoznak. 1990-óta jelentős infrastrukturális fejlődés ment végbe a településen, új orvosi rendelő is épült. A Kultúrház felújítása 2019-ben elkészült.

A falu közvetlen szomszédságában volt egykor a Diska nevű falu, melynek emlékét mára egy itt álló majorság őrzi. A régészeti kutatás az egykori Diska területén egy római kori téglasírt tárt fel 1889-ben. Az itt lakó nemesek közül a Diskai család az ismertebb, utolsó képviselőjük 1600-ban költözött be Kisapáti területére. A falu többé nem népesedett be, 1610-ben „puszta községnek” mondják, mely az országút mellett fekszik. A 18. században az Esterházy család hercegi és grófi ágának birtoka, de részes benne a Hertelendi család is. Majorsági épületei is ekkor épültek. Diskahegy néven 1962-től Kisapáti külterületi lakóhelye. Szőlőhegy is tartozott hozzá, Szent Antaltól elnevezett, barokk kori kápolnája ma is megtalálható.

1.14.6.2. régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

a) Történeti leírás, régészeti örökség felmérése

Kisapáti a Szent György-hegy keleti lábánál fekvő település. A falu határa a hegy és az azt keletről megkerülő Egervíz patak közötti területet foglalja el. A régészeti lelőhelyek többsége a falut átszelő út mentén található. Az 1960-as években végeztek régészeti kutatást a falu határában, az egész megyét érintő régészeti topográfiai felmérés részeként (Sági 1966. 99-100). A lelőhelyeket e munkának köszönhetően ismerjük. Ásatás egyedül a Szent Kereszt-kápolnánál folyt, 2001-ben.

Kisapáti területén jelenlegi ismereteink szerint a legkorábbi emberi megtelepedés a rézkorban történt. A lelet szórvány, azaz az előkerülési helye pontosan nem határozható meg, a Szent György-hegy délkeleti részén, az Emmaus-kápolna közelében szőlőtelepítés közben találták. Átfúrt kagylógyöngyről van szó, ami nem került közgyűjteménybe, kora Kr. e. 4. évezred. A rendelkezésre álló adatok alapján a lelet és egyben a lelőhely jellege nem meghatározható, bár hasonló kagylóékszert ismerünk Felsőörsről, ott településen belül került elő. A helyszín nem teszi valószínűvé, hogy a rézkorban település lett volna ott, ezért kincslelet vagy sírlelet jöhet szóba. Meg kell jegyezni, hogy a szomszédos Hegymagas határában a Lengyel-kápolna közelében, a forrásnál ismert lengyeli kultúrába sorolható neolitikus kerámia. Ez a hely mintegy 1 kilométerre található Emmaustól, de ennek ellenére nem kizárt, hogy a kagylóékszer ehhez a lelőhelyhez köthető. Ez ma már nem dönthető el.

Ezután hosszú évezredek át nem ismerjük az emberi tevékenységre utaló jeleket Kisapáti határából. Régészeti lelet csak a késő bronzkor idejéből, a Kr. e. 2. évezred végéről származik. Ez egy jelentős kincslelet. A Szent György-hegy lábánál, a temetőtől északnyugatra, 1896-ban ásás közben került elő agyagedényben, 40-50 cm mélységből. Egy tapolcai tanító közvetítésével a sümegi Darnay Kálmán gyűjteményébe került, majd sajnos a II. világháborúban bombatámadás során, a zalaegerszegi vasútállomáson a gyűjtemény nagy részével együtt elpusztult. Darnay azonban közölte a kincsleletet (Darnay 1897. 116-127; 1899. 9-16), így az a szakma számára ma is hozzáférhető (Kőszegi 1960. 143, 160, 161, 165, 186.). A leletegyüttes százat meghaladó darabszámú volt. A megtaláláskor azonos patina volt valamennyi tárgyon, de néhány darabon égésnyomok mutatkoztak. Darnay ma is korrekt leírása szerint: *„A bronzkincs öt csoportra osztható, melyek zömét, házi eszközök képezik, kisebb számban vannak képviselve a fegyverek és azok töredékei. A harmadik csoportba sorozom az ékszereket, negyedikbe a trébelt, akklázott bronzedénytöredékeket és végül, a már egyszer összeolvasztott bronz- és nyers rézrögöket.”* A bronzkincs korában, azaz a Kr. e. 2. évezred utolsó évszázadaiban a Tapolcai-medence addig szinte lakatlan területe fontossá válik. A környező tanúhegyeken a katonai arisztokrácia fellegráit találjuk. A közeli uzsabányai földvár hatalmi centruma szoros kapcsolatban állt a Mediterráneummal. Ehhez a világhoz tartozott Kisapáti területe, amint azt az elrejtett bronzkincs is jelzi. A bronzkorban nagyobb tömegű bronztárgy földbe áása gyakori jelenség volt. A szokás értelmezésére ma is több elképzelés van (pl. történeti esemény vagy rituális ok). A kisapáti lelet mindenképpen összefüggésbe hozható a környék hatalmi centrumaival és az azokon élők ideológiájával, világnézetével.

Jó néhány évszázadnyi szünetet követően csak a római korból vannak ismét adataink. A Balaton-felvidék ekkor a birodalom egyik fontos mezőgazdasági centruma volt. Számos villagazdaságot találunk a tó körül, a Tapolcai-medencében azonban nem jelentek meg a

birtokközpontok, ami nyilván összefüggésben van az itteni talajképződéssel, az időszakos vízzel való borítottsággal. A római jelenlét azonban ennek ellenére itt is megfigyelhető. Kisapátiban, Diskapusztával szemben 1889-ben római kori téglasír került elő (Kuzsinszky 1920. 127), ami valószínűleg temetőre utal. A leletek akkor a székesfehérvári főgimnázium gyűjteményébe kerültek. Sajnos a temetkezés helye pontosan nem lokalizálható.

A középkorban két falu volt a mai Kisapáti határában, az egyik maga Kisapáti, a másik Diska. A középkori Diska faluról vannak okleveles adatok (1464, 1469). A török korban pusztult el. Csánki Dezső a helyét a Kisapátitól északra található Diskapusztával azonosítja a fennmaradt helynév okán (Csánki 1897. 46). A nyomait a helyszínen nem találták már 1966-ban sem, ennek ellenére valószínűleg - sikeresebb körülmények esetén - a pusztát körül keresendők és fellelhető. Lokalizálása ma még tehát bizonytalan. Kisapáti középkori előzménye a mai falu belterületén lehetett. A falu déli szélén található a település elődjének nyoma, a felszínen 16-17. századi leletanyag jelzi a helyét. Nem szokatlan, hogy a felszínen csak késő középkori leletanyag jelentkezik. Ez a terület a falunak a török után megújult része lehetett. A Szent György-hegy keleti lejtője a pannonthalmi apátság birtoka volt. Az apátság faluja 1237-ben szerepel először oklevélben (Koppány 1972. 227). Kisapáti neve onnan ered, hogy a falu is kezdetben a pannonthalmi apátság birtoka volt. A 16. században az Apaty névváltozat élt, később Hegmagas Apaty, majd a 17. században jelenik meg a mai név Kys Apaty formában (Sági 1966. 100). A török időket túlélte a település.

A legjelentősebb középkori lelőhely és egyben kiváló műemlék a falu határában az ún. Szent Kereszt-kápolna. Ez a 13. század közepén épült román kori falusi templom téglalap alaprajzú hajóval, és egyenes szentélyzáródással rendelkezik. Falazata vegyes, többségében kő, esetenként tégl. Egykor a hajó síkmennyezetű volt, a szentély boltozott. A kis román kori falusi templomok nagy részéhez hasonlóan torony nélkül épült. Építtetője a pannonthalmi apát. A 16. század elején sekrestye készült a hajó északi oldalához, ennek ajtókerete reneszánsz. A reneszánsz ajtókeret megjelenése egy kis falusi templomban azt mutatja, hogy a 16. század elején Budáról vidékre is eljutott a reneszánsz kőfaragó művészet és helyi mesterek is képesek voltak ilyen alkotásokra (Koppány 1963. 96; 1993. 140). A török időkben rommá vált kápolnát 1720 táján újjáépítették, a déli oldalon lévő bejáratot kibővítették, a tetőt megemelték és nagy ablakokat vágtak a déli oldalon. 1958-59-ben műemléki helyreállítás történt, majd 2001-ben ismételten felújították. Ekkor a falkutatást és ásatást Koppány András végezte (Koppány 2002). A templomnak az oklevelekben említett Szent Kereszt-kápolnával való azonosítását a szakirodalom nem fogadja el. Okleveles adatok szerint a kápolna a hegy déli lejtőjén állt és még 1414-ben is fából volt, 1422-ben pedig már csak a helye volt ismert. A ma is álló kis középkori templomot a középkori Kisapáti falu templomának tartják, titulását nem ismerjük.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek Kisapáti határában

lelőhely azonosító	MRT szám	lelőhely neve	lelőhely kora és típusa	lelőhely helye (hrs.)	jelenlegi helyzet*
8232	1. 23/1. lh.	Emmaus	rézkor, szórvány	1108, 1051, 1050, 1049	Pontosan nem lokalizálható.
8233	1. 23/2. lh.	Temető	bronzkor, kincslelet	858, 859, 860, 863, 864/3	Pontosan nem lokalizálható.
8234	1. 23/3. lh.	Szent Kereszt-	Árpád-kor, templom	845, 31/2, 740, 843, 844,	Műemlékileg helyreállított.

		kápolna		846, 847, 850, 852, 853, 854, 855	
8235	1. 23/4. lh	Diska-pusztá	római kori sír és középkori falu	721, 720/1, 720/3, 05/1, 04/9, 04/10, 04/11, 02/3, 02/1	Pontosan nem lokalizálható.
8236	1. 23/5. lh.	Kisapáti	középkor, település	029/24, 029/25, 029/26, 029/27, 029/23	

*Az 1960-as években rendelkezésre álló helymeghatározó eszközök nem tették lehetővé a helyszín koordinátáinak megadását.

A mai művelési viszonyok pedig nem teszik lehetővé a felszíni adatgyűjtést.

1.14.6.3. védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Jelenleg mintegy 153 lakóépület található a településen. A népesség jelenleg 325 fő.

A lakások 37,9 %-a épült 1946. előtt a 62,1 %-a háborút követően. A rendszerváltás után épült a lakások 20,2 %-a épült.

Az épületek egy része ugyan már átépült (gyakran cserélték az ablakokat, a földemet és a tetőt), de összességében még hagyományos jelleget mutatnak a szűkös utcák, ahol jellemzők a rakott kőkerítések, tömör falak, az utcák vonalát követő nyírt sövények. Egy telken - a soros beépítésnek megfelelően - több lakóház is található. Istálló, pajta a lakóház végében épült. A lakóházzal szemben ól, kút, nyári konyha, esetleg kisméretű veteményes, illetve virágoskert. A hátsó elkerített területen veteményes, gyümölcsös. Az újabb épületek előtt megjelenik a kisméretű virágoskert.

A rendszerváltást követően az új beépítések a foghíjtelkekre szorítkoztak, azon belül is a Kossuth utca északi része kínált építési lehetőséget. , vagy a korábbi lakóépületek korszerűsítésével járó beavatkozások voltak, így egységes beépítésű utcák már nem jöttek létre. A korszerű beépítések, a hőszigeteléssel korszerűsített házak megváltoztatták a korábbi homlokzatokat és azok leegyszerűsödése jelenleg is zajlik.

Az építészeti stílust ma az új beépítéseknél a minimál, a katalógus házak és a pénztárca határozza meg.

A településképi szempontjából kiemelkedően fontos és egyedi tájértéknek tekinthető az Ady Endre utca történeti településképet őrző utcarészlete (Ady utca 18-22.): az utcára merőlegesen elhelyezett földszintes, oldalhatáron álló, nyeregtetős, arányos épületekkel. A házak régebben oromfalas, ma részben visszakontyolt tetővel, cserép vagy korcolt festett fémlemez fedéssel épültek, vakolt falakkal, simított sávokkal, azokat felvert mezőkkel, színezéssel díszített.

1.14.6.5. műemlék

A településen műemléki védelem alatt álló építmény:

Műemlékek

törzsszám	azonosító	helység cím	név	védelem	helyrajzi szám
5186	25367	Kisapáti Szent György hegy	Szent Kereszt- kápolna romja ex-lege műemléki környezete	Műemléki környezet	843, 844, 846, 847, 850, 853, 854
5186	9927	Kisapáti Szent György hegy	Szent Kereszt- kápolna romja	Műemlék	845
6808	9929	Kisapáti	Kisapáti középkori templom műemlék "műemléki környezet"	Műemléki környezet	845, 740, 844, 846, 847, 848, 850, 853, 854, 855, 33, 34/2, 35, 36, 37, 38/1, 38/2, 812/2, 813, 814, 815, 839, 841, 842, 843, 833, 832, 831, 830, 880, 881, 882, 856, 883, 878, 879, 849, 871, 861, 858, 31/2, 43, 56/5, 54/2, 56/1, 54/1, 52, 51, 50/2, 49, 48/1, 48/2, 46, 45, 09, 02/8, 02/6, 02/9, 41, 42, 857, 852, 851, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31/1, 31/3, 32/2, 32/1
9640	9928	Kisapáti Szent György hegy	Présház	általános műemléki védelem	755

A település legjelentősebb műemléke az **Árpád kori Szent Kereszt-kápolna romja**. Az egyhajós kis kápolna a XIII. században épült, 1414-ben átépítették, 1958-ban kiegészítették és égetett cseréppel lefedték. A szentélynél (keleti oldalon) alacsonyabb gerinccel készült a nyeregvető fedés. A kápolna látszó bazaltkő falazatán nyomon követhető az épület későbbi átalakítása. Az épülethez sekrestyét toldottak. Kis füves tisztáson megjelenő egyszerű szép tömeggel áll. Látványa meghatározó a keleti hegyoldalon feltáruló szőlőhegyi képben.

Szent Kereszt-kápolna romja

A Szőlőhegyen számos értékes présház található, ezek közül országos műemléki védeltséget kapott, így a 755 hrsz területen található, a 19. század közepén épült tornácos présház. Igen hangsúlyos az épület látványában a keleti végén álló, szürkés-kékre festett, csipkézetes fa tornác.

A pince fényképei

1.14.6.6. műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Műemléki érték sajátos tárgya nincsen a területen.

1.14.6.7. műemléki terület: történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

Műemléki területek a kapott adatszolgáltatás alapján a műemlékek műemléki környezete. A hatályos településrendezési eszközök a külön jogszabályban rögzített műemléki környezeteket jelölik és lehatárolják, elősegítve a műemlékek érvényesülését és megőrzését, látványbeli feltárulásának elősegítését.

1.14.6.9. helyi védelem

A településképvédelméről szóló 16/2017.(XII.27.) önkormányzati rendelet 1. melléklete alapján:

Sorsz.	hrsz.	cím	rövid leírás
Épületek, építmények			
1.	623	Diska	Tornácos épület
Egyedi tájértéknek jelölt képződmény/létesítmény			
1.	547	külterület, Diska	vaskereszt
2.	591	külterület	kőkereszt
3.	043	külterület	kőkereszt
4.	1149	külterület	kőkereszt

5.	949 és 960 sarkán	külterület	kőkereszt
6.	13	Temető	1945 előtt készített sírkereszt, síremlék, ravatalozó melletti fenyőfa
7.	11	Hőskert	I. és II. világháborúban elesettek nevét feltüntető emlékmű a 12 db. hársfával együtt

1.14.7. Az épített környezet konfliktusai, problémái

Jelenleg mintegy 153 lakóépület található a településen. A népesség jelenleg 325 fő.

A településen a lakóutcáiban a közműellátás is kiépült függetlenül a burkoltak kialakításától.

Utcaképet nagyrészt a falusias, az újabb beépítések esetén a kertvárosias jellegű beépítések határozzák meg. A lakóházak a Kossuth utca templom körüli szakaszán, a Bem utcában, túlnyomórészt az utcafrontra épített, fésűs és kisebb részben kerített udvaros, földszintes családi házakból áll össze. A településrészeként a lakóépület sűrűsödések mutatják az egykor önálló községek alközpontjait.

Az új házak változó stílusban épültek, nem egységes megjelenésűek. A település összképe kedvező benyomást kelt, utcái tiszták, épületállománya zömmel jó karban van, vagy átépítés alatt áll. A településképet a városias jellegű emeletes lakóépületek ritkán bontják meg, azok is a változatos terepnek köszönhetően kevésbé ütnek el környezetüktől.

A település döntő többségében utcavonalas beépítésű, az újabb keletű házaknál figyelhető meg előkertek megjelenése.

A járófelületek beton járdalappal burkoltak. Utcái rendezettek, portáinak többsége tiszta, temetője rendezett, középületei jó karban vannak.

A településen nagymértékben zavarók a légvezetékek, villany- és telefonoszlopok, ami egyrészt hátrányosan befolyásolja a településképet, másrészt a nagyobb méretű fák ültetését is akadályozza.

1.15. Közlekedés

1.15.1. Hálózatok és hálózati kapcsolatok

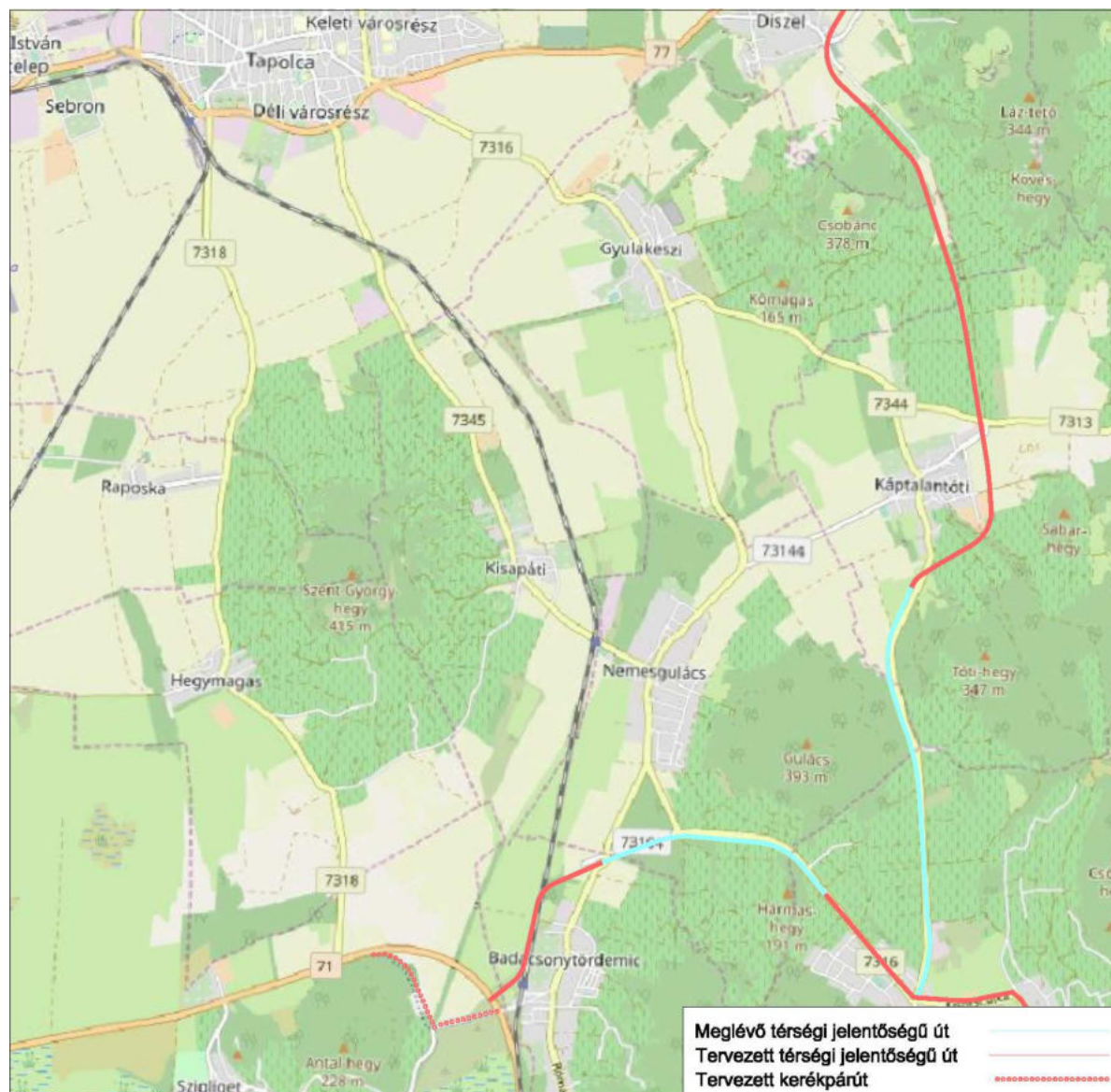
A közlekedési vizsgálat és fejlesztési javaslat az „A településrendezési tervek közúti közlekedési munkarészei - Tartalmi követelmények” megnevezésű, e-UT 02.01.41 sz. ütügyi műszaki előírásban foglaltak szerint készült, figyelembe véve az e-UT 03.01.11 Közutak tervezése ütügyi műszaki előírásban foglaltakat, és összhangban a további kapcsolódó előírásokkal, jogszabályokkal.

Hálózatok és hálózati kapcsolatok

Kisapáti közigazgatási területén az országos közúthálózat 7345 j. Nemesgulács - Tapolca összekötő útja halad át. Az összekötő út Nemesgulács belterületén a 7316 j. úthoz csatlakozóan indul és Kisapátin keresztül haladva érkezik Tapolcára.

A járásszékhely, Tapolca a település közvetlen szomszédságában fekszik, így közvetlenül elérhető a 7345 j. úton keresztül kb. 6 km-es távolságban, 5-10 perc menetidővel. Veszprém Tapolcán keresztül a 77 sz. főúton közelíthető meg, mintegy 55 km-es úthosszal. A menetidő 1 óra. A településhez eső

legközelebbi autópálya csomópont az M7 autópálya holládii csomópontja, amely 43 km-es távolságban, kb. 45 perc menetidővel közelíthető meg. A településről Budapest felé a legközelebbi autópálya csomópont az M7 autópálya székesfehérvári csomópontja, amely 113 km-es távolságban, kb. 1 óra 8 perc menetidővel közelíthető meg.

A település szomszédos településekkel alkotott kapcsolata észak - déli irányban a 7345 j. útnak köszönhetően jó. Gyulakeszire a 7316 j. úton Nemesgulácson át vezet az út. Szigliget, Hegymagas és Raposka közvetlen elérése domborzati akadályokba ütközik, így ezekre a településekre szintén Nemesgulácson keresztül a 7316 j. út, a 7341 j. út, majd a 71 sz. főút lehet eljutni.

Kisapáti területét nem érintik az OTRT, illetve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Trt. közúthálózati fejlesztései.

Forgalmi vizsgálat

A forgalmi vizsgálatot az országos forgalomszámlálási adatokból az e-UT 03.01.11 és e-UT 02.01.31 műszaki előírás szerint számított várható forgalmak segítségével végeztük el. A forgalmi vizsgálat

alapja a 2017. évi országos forgalomszámlálási adatok. A települést érintő, illetve a fontosabb térségi utak forgalmát a „Kisapáti térségének forgalmi vizsgálata” című táblázat mutatja.

A Kisapáti területét érintő 7345 j. út forgalma jóval a megengedett és eltűrhető forgalom szintje alatt található. Két forgalmi sávú utak esetében ez kétirányú forgalommal, összesen a következő.

Megengedett forgalomnagyság: 1400 E/h

Eltűrhető forgalomnagyság: 2000 E/h

A vizsgált útszakasz forgalma:

7345 j. út 179 E/h

Kisapáti térségének forgalmi vizsgálata																	
2017																	
Út száma	Fekvés	Szelvények	ÁNF	ÁNF	Személygépkocsi	Kistehergépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor-kerék-pár	Kerék-pár	Lassú járművek	Tehergépkocsi forgalom aránya
							egy	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót-kocsi	nyerges	speciális				
7345	K	0+000 - 5+795	1794	1700	1302	260	44	0	6	21	4	3	0	25	32	3	2%
2020																	
Út száma	Fekvés	Szelvények	ÁNF	ÁNF	Személygépkocsi	Kistehergépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor-kerék-pár	Kerék-pár	Lassú járművek	Tehergépkocsi forgalom aránya
							egy	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót-kocsi	nyerges	speciális				
7345	K	0+000 - 5+795	1877	1780	1367	273	45	0	6	22	4	3	0	25	32	3	2%
2030																	
Út száma	Fekvés	Szelvények	ÁNF	ÁNF	Személygépkocsi	Kistehergépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor-kerék-pár	Kerék-pár	Lassú járművek	Tehergépkocsi forgalom aránya
							egy	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót-kocsi	nyerges	speciális				
7345	K	0+000 - 5+795	2146	2028	1562	312	49	0	8	28	5	4	0	25	32	3	2%
2040																	
Út száma	Fekvés	Szelvények	ÁNF	ÁNF	Személygépkocsi	Kistehergépkocsi	Autóbusz		Tehergépkocsi					Motor-kerék-pár	Kerék-pár	Lassú járművek	Tehergépkocsi forgalom aránya
							egy	csuklós	közep. nehéz	nehéz	pót-kocsi	nyerges	speciális				
7345	K	0+000 - 5+795	2403	2253	1732	346	58	0	10	35	7	5	0	25	32	3	3%

A település helyi cél forgalma mellett átmenő forgalom is jelentkezik. A településen található néhány olyan mezőgazdasági, és termelő egység, amely teherforgalmat is bonyolít. A külterületi önkormányzati utak forgalma a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos és minimális.

A 7345 j. út településen áthaladó szakaszainak éves és heti forgalomlefolys szerinti forgalomjellege „C”, amely az átlagos forgalmú utakra jellemző. Júliusi, illetve augusztusi forgalom aránya az évi átlaghoz képest legfeljebb 1,20, a nyári vasárnapi és nyári hétköznapi forgalom hányadosa nagyobb, mint 0,85. A napi forgalomlefolys szerinti forgalomjellege „3”, az esti és éjszakai forgalom aránya tavaszi és őszi hétköznapokon kicsi, legfeljebb 18%.

A teherforgalom megjelenésének aránya a közúton nem jelentős, 2%-os.

1.15.2. Közúti közlekedés

A település gyűjtőútját a 7345 j. út alkotja Kossuth utca néven.

A gyűjtőutakhoz kapcsolódnak a település mellékutcai. A belterület csomópontjai szintbeni kiépítésűek.

A gyűjtőutak és lakóutcák csomópontjai a gyűjtőutak felé elsőbbségadással szabályozottak. A lakóutak egymással egyenrangú kereszteződéseket alkotnak, az elsőbbségadás jobbkéz-szabály alapján szabályozott. Az utcák kis forgalmúak, a csomópontok megfelelő kapacitástartalékkal rendelkeznek.

1.15.3. Közösségi közlekedés

1.15.3.1. közúti

Kisapáti területén 6 autóbusz megállóhely található:

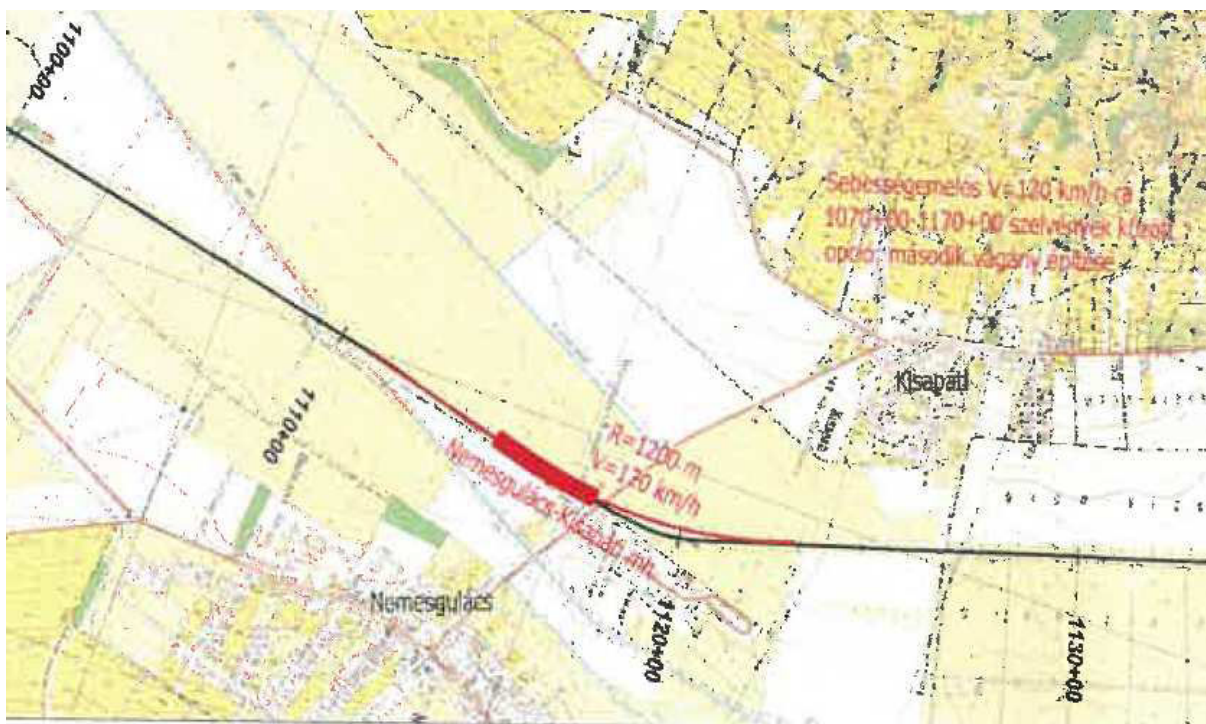
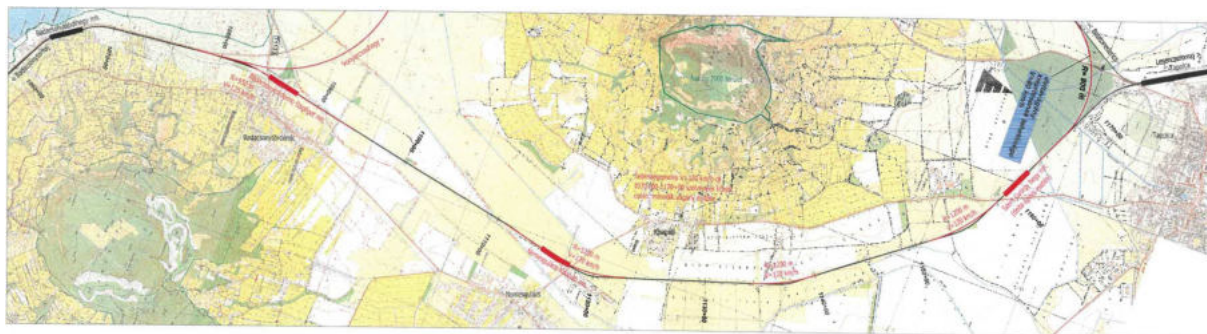
- Kisapáti, autóbusz-váróterem
- Kisapáti, Diskamajor
- Kisapáti, Kossuth út 99.
- Nemesgulács-Kisapáti vasútállomás
- Ürgelyuk
- Kisapáti, dűlőút

Az autóbusz forgalom az országos közutakon bonyolódik. Közvetlen járással elérhető a településről Tapolca, illetve a szomszédos Nemesgulács. Az autóbusz járatok hétköznaponként ütemezetten, körülbelül 1 óra, a csúcsidőben fél óra követési idővel közlekednek.

1.15.3.2. kötöttpályás

Kisapáti területén áthalad a MÁV 29 sz. Székesfehérvár - Tapolca vonala. A vasútvonalon megállóhely található Kisapáti és Nemesgulács határában a 7345 j. út mellett. A vonal egyvágányú, nem villamosított, fejlesztések, átépítések várhatóak rajta. Forgalma jellemzően személyforgalom, mely különösen a nyári hónapokban növekedik meg. A menetrendben a nyári hónapok idején jellemző bizonyos mértékű járatsűrítés.

2012-ben a NIF Zrt megrendelésére elkészült a Balaton kötöttpályás körüljárásának és megközelítésének fejlesztése c. megvalósíthatósági tanulmány, amely a 29. sz. (Szabadbattyán-Balatonfüred-Tapolca) vasútvonal 1070+00-170+00 szelvények közötti szakaszán a jelenleg engedélyezett 80 km/h sebesség 120 km/h-ra történő emelését javasolta. A vonalszakaszon négy ív (R=650, R=500, R=530 m) esetén kell jelentősebb (kisajátítással járó) korrekcióval számolni. A tervezett ívek sugara R=950-1200 m (hozzá tartozó túlemelés m=98-62 m) a hosszú távon, jó minőségben fenntartható vasúti pálya biztosítása érdekében. A javasolt nyomvonal NATURA 2000 területet nem érint. Kivitelezés alatt van a Szabadbattyán-Balatonfüred szakasz villamosítása, előkészítés alatt van a Balatonfüred-Tapolca-Keszthely szakasz villamosítása.

Vasúti nyomvonal korrekció (UNITEF Zrt 2012.11)

1.15.4. Kerékpáros és gyalogos közlekedés

A gyalogsközlekedés számára a település útja egy része egy oldalon, helyenként két oldalon járdával kiépült, van azonban, ahol a gyalogos forgalom a közúton bonyolódik. A településen nem található kerékpárút, vagy egyéb kerékpárforgalmi létesítmény. Országos vagy térségi kerékpárúti fejlesztések nem érintik a települést.

1.15.5. Parkolás

A lakóterületek parkolási igényei telken belül kielégítettek. Közterületen parkolási lehetőség többek között a kereskedelmi és szolgáltató egységek előtt van. A parkolók többsége burkolt, de vannak szőrt burkolatú, egyszerű közterületi parkolók is. Ezek sem forgalmi szempontból, sem a zöldfelületek védelme szempontjából nem zavarók, rendezett átépítésük azonban szükséges.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

Kisapáti község vízellátása, a Balaton felvidék regionális hálózat részeként, kiépült. A kiépített vízvezeték hálózat részeként a 045/16 hrsz.-ú külterületi ingatlanon nyomásfokozó üzemel.

A vízvezeték kiépítettsége a község egészét lefedi.

A vízvezeték hálózat hossza 8,5 km.

A 2018 évi adatok alapján a vízbekötések száma 149 db, a község éves vízfogyasztása 12830 m³.

A vízvezeték hálózat a Magyar Állam tulajdona, üzemeltető az DRV Zrt. 88600 Siófok, Tanácsház u.7.)
Tapolcai Üzemvezetőség (8300 Tapolca, Dózsa György u. 30).

Kisapáti közigazgatási területét érinti az országos vízminőség-védelmi terület övezete.

Kisapáti település a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján, a felszín alatti víz szempontjából, **érzékeny és kiemelten érzékeny** felszín alatti vízminőség- védelmi területen fekszik.

A 219/ 2004. (VII. 21.) Korm. rendelet melléklete szerinti besorolás alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából 2.a, 2.b és 2.e alkategóriába esnek a település közigazgatási határán belüli területek.

A község közigazgatási területén vízbázis-védelmi terület nem található.

Oltóvíz biztosítás:

A meglévő hálózatra telepített tűzcsapokról az oltóvízellátás megoldott.

1.16.1.2. szennyvízelvezetés

A Kisapáti község belterülete kiépített szennyvízcsatorna hálózattal rendelkezik.

A szennyvízcsatorna hálózat gravitációs rendszerrel készült, a mélypontokon szennyvízátemelők kerültek beépítésre. A községben keletkező szennyvizek a végátemelőtől nyomott szennyvízvezetéken, a Nemesgulács külterületén lévő szennyvíztisztítóba kerülnek. A tisztított szennyvíz befogadója az Eger-víz patakon keresztül a Balaton. A kibocsátott szennyvíz I. minőségi kategória a Balatonra előírt vízminőségnek megfelelően.

A szennyvízcsatorna kiépítettsége a község egészét lefedi.

A szennyvízcsatorna hossza 6,6 km.

A 2018 évi adatok alapján a csatorna bekötések száma 313 db, a tisztított szennyvíz éves mennyisége 25390 m³.

A szennyvízcsatorna rendszer a Kisapáti község tulajdona, üzemeltetője a DRV Zrt Tapolcai Üzemvezetőség (8300 Tapolca, Dózsa György u. 30).

3.15. A közüemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások aránya, 2018

(Forrás: KSH 2019)

1.16.1.3. csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A Kisapáti község Veszprém megyében, a Tapolcai medencében, Tapolcától 5 km-re, a Szent György-hegy K-i oldalán helyezkedik el. A község átlagos szintje 114-128 mBf. közötti érték.

A belterületről és környező magas területekről a lehulló csapadékvíz elvezetésére nyílt árkok szolgálnak. A község DNy-i részén, a 043/16 hrsz.-ú út és a Petőfi utca D-i szakaszán trapéz szelvényű burkolt árok készült, bukóaknával, áteresszel. Az árkok kiépítettsége nem teljes körű.

Az árkok folyamatos jó karbantartására fokozottabb figyelmet kell fordítani. A csapadékvizek lefolyását akadályozó tényezőket meg kell szüntetni.

A csapadékvizek befogadója a község belterületétől K-re húzódó, kizárólagos állami tulajdonban lévő Eger-víz. A település a Balaton részvízgyűjtő területéhez tartozik, a 4-2 a Balaton közvetlen vízgyűjtő-vízgazdálkodási tervezési alegységén foglal helyet.

A Közép-dunántúli Vízügy Igazgatóság Veszprém Megyei Szakaszmérnökség vagyonkezelésében Kisapáti község közigazgatási területére vonatkozóan az alábbi vízfolyások és árkok vannak:

Eger-víz 3+280 - 4+55 és 6+130 - 9+000 km szelvénye közötti szakasz (017; 024 hrsz.)

Erzsébetkerti-árok 0+000 - 0+530 km szelvények közötti szakasz.

A hatósági jogkört az Közép-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság (8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.) gyakorolja.

A csapadékvizek befogadója a község belterületétől K-re húzódó Eger patak. A település a Balaton vízgyűjtő területéhez tartozik

A hatósági jogkört a Fejér Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (Székesfehérvár, Szent Flórián krt. 2.) gyakorolja.

1.16.2. Energia

1.16.2.1. energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

a) Villamosenergia

A község meglévő fogyasztóinak villamosenergia ellátását a 20 kV-os Badacsonyi körvezetékéről, község irányába leágaztatott hálózatra telepített 3 db kommunális belterületi FOTR 125 és OTR 250 típusú oszloptranzformátor állomás és az egyes telephelyeken található 1-1 tr. állomás biztosítja.

A község területén jelenleg 153 db lakóépület található, amelyek energiaigénye MSZ. 447-98 előírásai szerint számolt egyidejűséggel: 282,74 kW (6,6 kW/épület; 0,28 egyidejűség).

Beépített energiaigényhez még figyelembeveendő a kertes területek gazdasági épület igénye is.

Fentebb leírt energiaigényét a területen található oszloptranzformátor állomásokra telepített gépek kielégítik. A kertes mezőgazdasági területeken a hálózat faoszlopos betongyámos kivitelben készült el. A fogyasztó csatlakozások nagyrészt léghábeles kivitelűek. A Szent György-hegy esetében az energiaellátás nagyrészt megoldott, azonban jelentős azon beépítések (zömében gazdasági célú épületek) száma, amelyeket még be kell kapcsolni a hálózatba.

A területen kiépített kífeszültségű hálózat betonoszlopos, - vb oszlopos tartószerkezetre szerelt szabadvezeték, illetve kötegelt kábeles kialakítású.

A külterületi telephelyek területén lévő fogyasztó kiszolgálása saját tr. állomásról történik. A vasútállomás mellett lévő fűrésztelep kiszolgálását külön tr. állomás biztosítja.

Kommunális légvezeték hálózat oszlopairól léghábeles csatlakozásokkal vannak ellátva a lakóépületek.

Közvilágítás jelenleg a település belterületén épült ki, azonban kívánatos lenne a közbiztonság, a közlekedés biztonság érdekében a faluközponttól távolabb fekvő, forgalmasabb hegyoldali beépítésekhez vezető utak mentén is energia takarékos (ledes) közvilágítás kiépítése.

3.16. Egy háztartási fogyasztóra jutó villamosenergia-felhasználás, 2018

(Forrás: KSH 2019)

b) Gázellátás

Kisapát község vezetékes gázellátása kiépült.

A Balaton- felvidék gázellátása kertében a Raposka közigazgatási területén lévő gázátadó állomástól induló Raposka-Badacsonytördemic viszonylatú külterületi nagyközépnomású, NÁ 250-es méretű, acél anyagú gázelosztó vezetékről a 026/4 hrsz.-ú ingatlanon NÁ 50- es leágazás készült elzáró szerelvénnel együtt. A leágazás után a nagyközépnomású gázvezeték Ny-i irányban vezetve 026/4; 027; és 029/37 hrsz.-ú ingatlanokon átvezetve csatlakozik Kisapáti D-i külterületén, a 029/38 hrsz.-ú ingatlanon lévő, GÁZGÉP típusú, lemezszekrényes (MBM113-FO-11) kivitelű gázfogadóhoz. A gázfogadó primer bemenő nyomása 12 bar, a szekunder oldali kimenő nyomása pedig 2,5 bar.

Kisapáti község külterületén, a 026/3 hrsz.-ú ingatlanon található Nemesgulács község ellátását szolgáló GÁZGÉP típusú, lemezszekrényes (MBM 237-T 6- T 10), nyomásszabályozó. A bemenő nyomás 12 bar, a kimenő oldali pedig 2,5 bar.

Az NÁ 50-es nagyközépnomású vezeték (IV/2 kategória) védőövezete 4-4 m, a belterületi, középnomású gázelosztó vezetéké szintén 4-4 m.

A MOL GAS Kft tulajdonában lévő NÁ 250-es nagyközépnomású gázvezeték védőövezete az építéskor érvényben lévő előírásoknak megfelelően a vezeték alkotójától számított 9-9 m (lásd még „Földhivatal” szolgalmi jogi bejegyzést).

A települést ellátó középnomású csővezeték egységesen a nyomásfokozatnak megfelelő PE műanyagcsőből készült, 3152 m hosszban.

A biztonsági övezeten belül az MSZ 7048/1-3 és az MSZ 7487/2 számú szabványokban előírt tilalmakat és korlátozásokat is figyelembe kell venni.

A 2018 évi adatok alapján a gázbekötések száma 68 db, a község éves gázfogyasztása 70100 m³.

A bekapcsolás éve: 1999.

A megépített gázelosztó hálózat tulajdonosa és üzemeltetője a MAGÁZ Kft 8800 Nagykanizsa, Csengery u. 9. végzi.

1.16.2.2. megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A helyi természeti értékeket, országos vagy megyei területrendezés terv által érintett területet nem érint.

Vizsgálatra érdemes a napenergia (szolár energia), talajhő hasznosításának lehetősége. Főként a közintézmények megújítása, korszerűsítése, új vagy átépülő lakóházak, intézmények esetén. A hőszivattyús rendszerek révén a talaj hő hasznosítása, mint környezetbarát technológia is támogatandó.

Szélerőmű park létesítését a hatályos jogszabályi előírások nem teszik lehetővé, de a tájkép védelme érdekében ezen tájegységen amúgy sem kívánatos.

1.16.2.3. az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

A község intézményeinek energiafelhasználása jelentősen javítandó a falszerkezetek utólagos hőszigetelésével, a fűtési rendszer korszerűsítésével, a nyílászárók korszerűsítésével, alternatív energiaforrások hasznosítására való felkészítéssel.

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

Az elektronikus hírközlés vezetékes hálózat új igények szerinti újjáépítésével, valamint vezeték nélküli hálózati lefedettség biztosításával megoldható. A vezetékes hírközlési hálózat kiépítése jelenleg légvezetékéről megoldott, amely átépítés esetén településkép védelmi szempontokból földkábeles rendszerré alakítandó át.

Megépültek az országos digitális gerinchálózat Veszprém megyén átmenő optikai kábel szakaszai, továbbá a primer körzetek településeit felfűző körzethálózatok nagy része. A távközlési hálózat az 51. számú Tapolca primer körzetközpontból leágazva épült ki. A település a 87-es távhívó számon csatlakozik az országos és nemzetközi távközlési rendszerbe.

A távközlési vezetékét elsősorban földkábelrel és ingatlanhatárokhoz, vagy meglévő és tervezett vonalas létesítményekhez igazodóan kell kialakítani.

A vezeték nélküli távközlési szolgáltatásban a jelek továbbítását a rendszerek bázisállomásai biztosítják. A mikrohullámú összekötés két pontja között az üzembiztos működéshez az optikai átlátást biztosítani kell.

Veszprém megye területén az országos mikrohullámú rendszer részeként a Magyar Telekom Nyrt-nek, az Antenna Hungária Zrt-nek a Magyar Honvédségnek és a mobil távközlési szolgáltatóknak üzemelnek bázisállomásai. A bázisállomások telepítése során a tájképi és településképi szempontokat kiemelten kell vizsgálni.

Műsorszórás területén az Antenna Hungária Rt digitális és analóg rendszerű mikrohullámú hálózata végzi a rádió és a TV adórendszerek modulációval való ellátást. Veszprém megyében a Kab-hegyi TV-URH gerincadó, továbbá a Bakony-hegység „beárnyékol” területein a TV adások jó vételi lehetőségét hat TV átjátszó adó biztosítja a földfelszíni műsorszórásban. Újabb állomás telepítése nem várható a megyében.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

A terület földtani jellemzői részletesen ismertetésre kerültek.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. melléklete tartalmazza a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolásának feltétel rendszerét, a besorolásokat pedig a 27/2004.(XII.25.) KvVM rendelet tartalmazza, amely szerint Kisapáti község érzékeny és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek körébe sorolható. A

9/2019.(VI.14.) MvM rendelet alapján a község teljes területe a vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozik.

1.17.1. talaj

A rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék lehullása, az elvezető árkok betemetése, a csapadék-elvezető rendszer műtárgyainak karbantartásának elmaradása eróziót okoz, ill. okozhat.

A talaj károsodása közé tartozik az elsavanyosodás, a szakszerűtlen talajerő gazdálkodás.

A szántóföldi műveléssel érintett területeken a mezőgazdasági hasznosításból eredő talajszennyezés lehetősége fennáll. A környezetkímélő gazdálkodási módokkal elősegíthető a talaj szerkezetének és szervesanyag-tartalmának megőrzése, javítása.

1.17.2. felszíni és a felszín alatti vizek

A település az Éger-víz a Balaton-felvidéki leghosszabb vízfolyása. Öcs község határában ered és rövid szakaszon után Vigántpetend közelében egyesül a Vázsonyi-Séddel. Kapolcs belterületén torkollik bele a Ráskói-patak, majd keresztülfolyik a Tapolcai-medencéig tartó völgyön. Monostorapáti-újfalunál a Vese-patak torkollik bele, majd Hegyesd és Monostorapáti határában elhelyezkedő mesterséges víztározóba (halastóba) folyik. A tározóból elfolyó patak Diszel, Gyulakeszi és Nemesgulács községek érintésével több kisebb vízfolyás vizével gyarapodva Badacsonytördemic és Szigliget között ömlik a Balatonba. Az Eger-víz egykori természetes állapotában a Balaton-felvidék legbővizűbb vízfolyása volt, amelynek felső szakaszát igen sok kisebb-nagyobb hozamú forrás táplálta. A patakot tápláló források hozama a Bakony térségi bányászati tevékenység depressziós hatására és az utánpótlódás (csapadék) jelentős csökkenése miatt minimálisra vagy nullára csökkent. Korábban a vízfolyás átlagos vízhozama 0,3 m³/s volt. Az Eger-víz teljes vízgyűjtő területe 365,6 km², hossza 32,0 km. A Nemesgulács feletti vízgyűjtő területe 356 km².

A Balaton közvetlen vízgyűjtőjén sem kiváló, sem jó ökológiai állapotú vízfolyás nem található. Ez azt jelenti, hogy az összes természetes vízfolyás intézkedést igényel. A 18 természetes, elegendő adattal rendelkező vízfolyás közül négy integrált ökológiai állapota rossz (Boronkai-patak és mellékvízfolyásai, Lesence-patak felső, Tapolca-patak és Vázsonyi-Séd), 3 gyenge (*Eger-víz felső*, *Eger-víz alsó*, Tetves-patak), 4 (Büdösgáti-víz felső, Kétöles-patak középső, Koroknai-vízfolyás (Határkúlvíz) középes, 1 (Örvényesi-Séd és mellékágai) pedig mérsékelt minősítést kapott. Az egyre szaporodó mesterséges állóvizek alapvetően rossz irányba befolyásolják az őket tápláló természetes víztestek és a környező, felszín alatti vizek (magas talajvízszint) által befolyásolt területek ökológiai állapotát. A megnövekedett párologtatási felület, illetve a vízviszataratás és haszonelvű szabályozás okozta károk gyakran helyreállíthatatlan változásokat okoznak. Ez a probléma a kisvízfolyásokon kialakított „árvízi” tározókra is érvényes.

2009-ben az Eger-vízről makrozoobentosz és hal felmérés készült. Az Eger-víz felső és alsó szakasza is gyenge állapotban (mindkettő esetében a hal minősítés 2-es) van. Összességében viszont az alsó szakasz rosszabb állapotú, fitobentosz és makrozoobentosz is eggyel rosszabb osztályú (csupán mérsékelt), mint a felső szakaszon.

A térségre már nem jellemző a felszín alatti vizeket jelentősen terhelő állattartó telepek jelenléte.

Hidrogeológiai vízbázis védőterülete nem érinti a községet, ellenben az országos vízminőség-védelmi terület övezete Kisapáti teljes közigazgatási területét lefedi.

A felszín alatti vízkészletek tekintetében szennyeződés-érzékenységi besorolás szerint érzékeny vonatkozik a területre. A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet alapján felszín alatti víz szempontjából érzékeny és kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen található a település.

Kisapáti a Balaton részvízgyűjtő, 4-2 Balaton közvetlen vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységhez tartozik. A település a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság hatásköre alá tartozik. Vízfolyásai az alábbiak: Eger-víz patak, Ávorska-patak, (Erzsébetkerti-árok).

A vízfolyások közül az Eger-víz patak kis vízhozamú, állandó vízfolyás, kizárólagos állami tulajdonban van. Belvízi előtéssel nem veszélyeztetett a település, illetve a 74/2014. (XII. 23.) BM rendelet által kijelölt nagyvízi meder övezete sem érinti a Kisapátit.

1.17.3. levegőtisztaság és védelme

Az országos jogszabályi előírások az irányadóak. Levegőt terhelő szennyezés, probléma nem ismeretes.

Kisapáti a 4/2002.(X.7.) KvVM rendelet alapján a 10. légszennyezettségi zónába tartozik. A település területének szennyező anyagok szerinti típusát a KvVM rendelet 1. melléklete rögzíti:

kén-dioxid	nitrogén-dioxid	szén monoxid	PM ₁₀	benzol	talaj közeli ózon	PM ¹⁰ Arzén (As)	PM ¹⁰ Kadmium (Cd)	PM ¹⁰ Nikkel (Ni)	PM ¹⁰ Ólom (Pb)	PM ¹⁰ benz (a) pirén (Bap)
F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

1.17.4. zaj- és rezgésterhelés

Az országos jogszabályi előírások az irányadóak. Zajterhelésből adódó, határértékeket átlépő probléma nem ismeretes.

1.17.5. sugárzás védelem

Nincsenek.

1.17.6. hulladékkezelés

A településen a kommunális hulladékok elszállítása biztosított: NHSZ Tapolca végzi heti rendszerességgel.

A település határában alkalmi jelleggel megjelenő, pontszerű illegális szemétkerakást meg kell akadályozni. A szelektív hulladékszállítás biztosított a kihelyezett gyűjtőedények révén.

A keletkező szilárd- és folyékony hulladék előírásoknak megfelelő gyűjtését, elhelyezését a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről szóló 13/2017.(VI.12.) EMMI rendelet alapján kell biztosítani.

1.17.7. vizuális környezetterhelés

A vizuális környezetterhelést a villamos légkábelek és hírközlési kábelek jelentik.

1.17.8. árvízvédelem

A települést villámárvizek veszélyeztetik. A terület az Eger-víz vízfolyás völgyében fekszik. A település jelentősebb vízfolyása az Eger-víz patak. Vízhozama kicsi, medrét a 10 évenkénti átlagosan egyszer előforduló legmagasabb vízálláshoz méretezték. Magasabb vízmennyiséggel a tavaszi, illetve az őszi nagyobb esőzések alkalmával kell számolni. A patak mentén árvízi elöntés veszélye kicsi, de a környező területhasználatok kijelölésénél figyelemmel kell lenni a havária helyzetekre. Az elmúlt 8 évben a Víz Társulat felé bejelentés nem érkezett, amely a terület elöntését jelezte volna.

Belvízi elöntéssel nem veszélyeztetett a település, ugyanakkor a terület egy része jellemzően mezőgazdasági művelésű, amelyet potenciálisan érinthet belvíz.

1.17.9. Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A környezetvédelmi problémák közül a település sajátos fekvéséből adódóan a kerti hulladékok elégetése során keletkező, a településre leülő füst jelölhető meg elsőként.

A szervezett szemétszállítás és szelektív hulladékgyűjtés ellenére előfordul kisebb gócokban az illegális hulladék lerakás, a túraútvonalak, források, parkolók menti szemetelés.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

Kisapáti község a települések katasztrófavédelmi besorolásáról, valamint a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól szóló 62/2011.(XII.29.) BM rendelet módosításáról szóló 61/2012.(XII.11.) BM rendelet 1. melléklete alapján III. katasztrófavédelmi osztályba sorolt. Ennek megfelelően a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXXVIII. törvény végrehajtására kiadott 243/2011.(XI.10.) korm. rendelet 2. mellékletében foglaltakat figyelembe véve - elégséges védelmi szint biztosítása érdekében, szükséges a lakosság központi riasztása és veszélyhelyzeti tájékoztatás feltételeinek biztosítása.

Az 54/2014.(XII.05.) BM rendeletben (továbbiakban: OTSZ) 6.§ (3) bekezdése alapján biztosítani kell az építmény környezetében a kijutáshoz, az építmény elhagyásához szükséges és alkalmas területet.

Az OTSZ 6.§ (5) bekezdése alapján -a tűzoltói beavatkozás hatékonysága céljából biztosítani kell az építmény akadálytalan megközelítését tűzoltó gépjárművel, az építmény környezetében és az építményen belül a rendeltetésnek megfelelő oltóanyag-ellátást, továbbá a kockázattól függően az építmény környezetében a tűzoltó gépjárművek, technikai eszközök működéséhez, működtetéséhez szükséges és igénybe vehető területet.

Környezetbiztonság

Kisapáti községben a jellemzően nagyobb környezeti kockázatú ipari létesítmények (vegyipar, nehézipar, fémipar, energiaipar) nincsenek. Nagyjából a termelő egységek, mezőgazdaság vállalkozások és különböző kisebb szolgáltató és kereskedelmi létesítmények jellemzőek.

Tűzivíz ellátás

A községben az oltóvíz a meglévő vízvezeték hálózaton kiépített tűzcsapokról megoldott. Az oltóvíz biztosítását az OTSZ 71-78.§ és 82.§-ában leírtakra megfelelően kell biztosítani.

Tűztávolság

Tűzvédelmi szempontból az építmények közötti legkisebb távolságot legalább az OTÉK 36.§-ba foglaltak szerint kell megtartani.

Telek határvonalán a nyílások kialakításának szabályait a 37.§ leírtak szerint kell alkalmazni. Az OTSZ 17-18.§-a szabályozza a tűz áttérjedésének megakadályozására az épületek közötti minimális betartandó tűztávolságot.

Tűz kár elhárítás

A településen tűzoltószertárszertár van. A településre elsőként vonuló szervezet a Tapolcai Önkormányzati Tűzoltóparancsnokság; vonulási távolsága 5 km, vonulási ideje 8-9 perc.

Riasztás

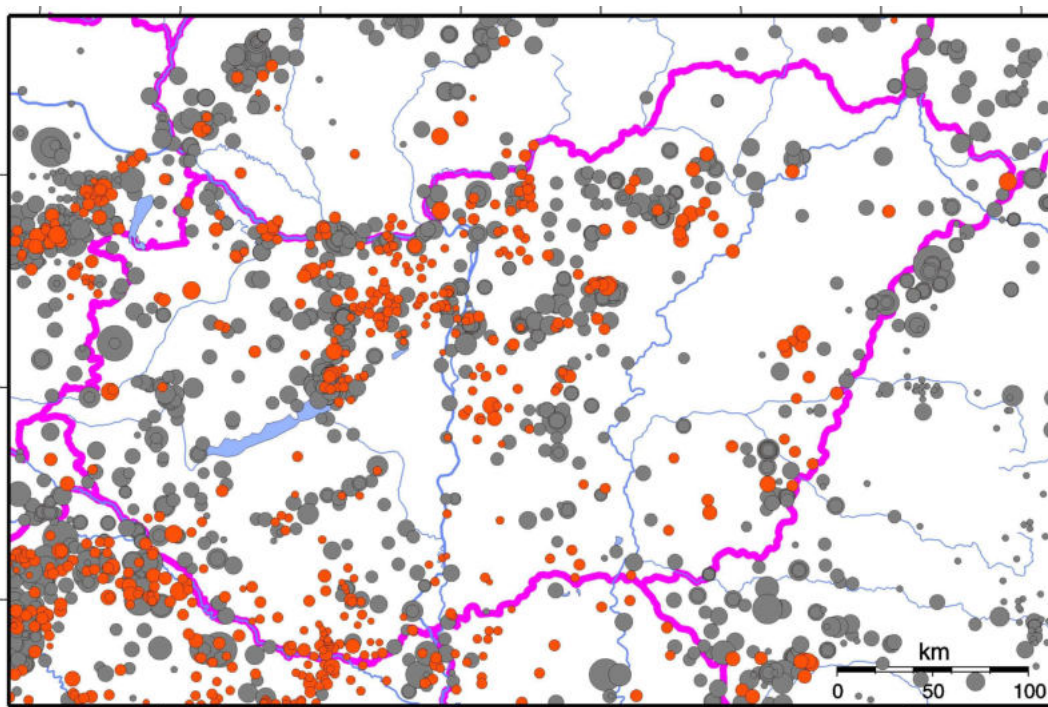
A község belterülete elektronikus hírközlés eszközeivel lefedett. A vezetékes és mobil szolgáltatókkal a riasztás biztosított.

A településen veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, agy küszöbérték alatti üzem nem működik.

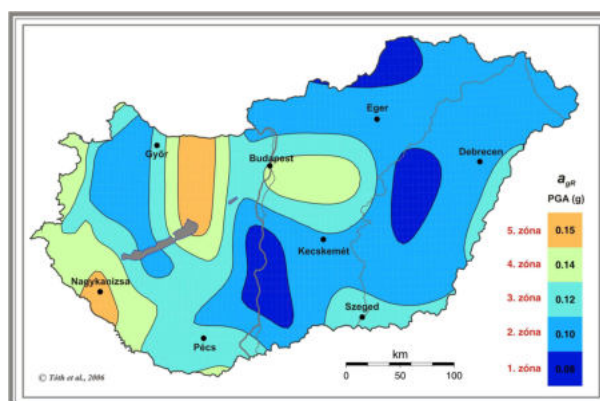
A település területén elsősorban a csapadékvíz elvezetési hiányosságok miatt intenzív esőzések, hirtelen lehulló nagy mennyiségű csapadékok esetén jelentkezik vízelvezetési probléma.

1.18.1. építésföldtani korlátok

Nem ismeretesek.

A földrengések területi eloszlása Magyarországon. A szürke körök a historikus rengéseket (1456-1994), a piros körök az utóbbi évek rengéseit (1995-2009) mutatják. (forrás: foldrenges.hu)

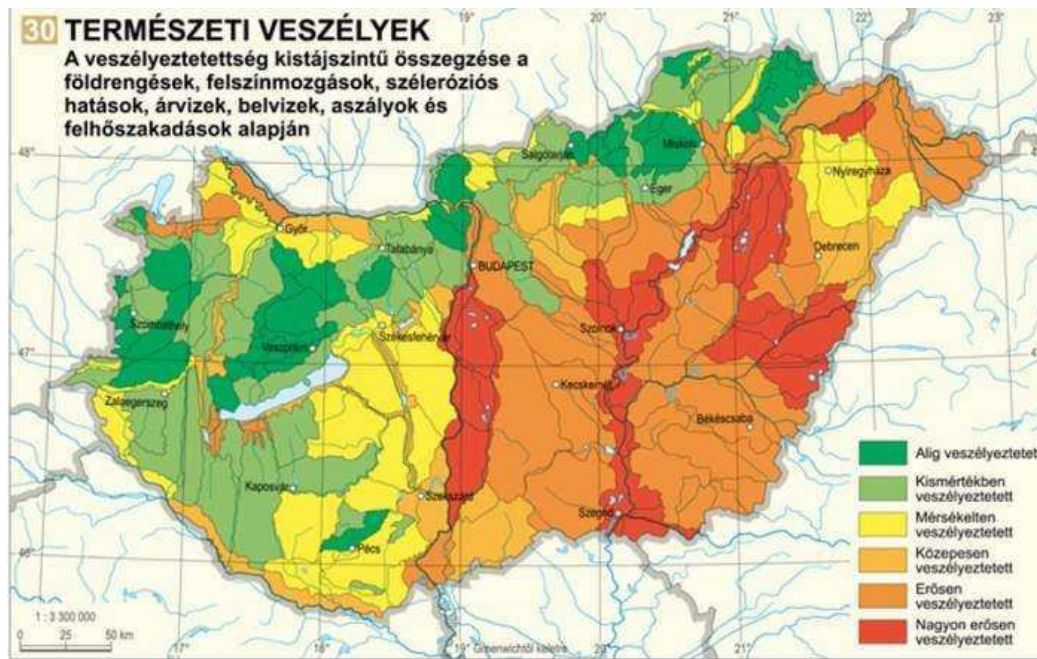

Magyarország szeizmikus zónatérképe [Földrengések következtében 50 év alatt, 10%-os meghaladási valószínűséggel, az alapkőzeten várható vízszintes gyorsulás g (gravitációs gyorsulás) egységben. (forrás: foldrenges.hu)

A kimutatások alapján Kispáti nem földrengés veszélyeztetett terület.

1.18.2. vízrajzi veszélyeztetettség

Az időszakos intenzív csapadékhullás esetén a hirtelen lefutó csapadékok kárt okozhatnak. A település területén nagyvizek medrei nem érintik.

(forrás: Magyar Nemzeti Atlasz)

1.18.3. egyéb

1.18.3.1. kedvezőtlen morfológiai adottságok (pl. lejtés, falszakadás)

Nem ismeretesek.

1.18.3.2. mélységi, magassági korlátozások

Nincsenek.

1.18.3.3. tevékenységből adódó korlátozások

Nincsenek.

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

A településen nyilvántartott ásványi lelőhely nem található.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

A részletes helyzetfeltárás és helyzetelemzés alapján az összefoglaló helyzetértékelés a következő:

A község Veszprém megye délnyugati részén, a Dunántúli-dombság nagytájban, azon belül a Balaton-medence középtájban, illetve a Tapolcai-medence kistájban helyezkedik el. Kisapáti Tapolcával déli irányban közvetlenül határos, a Balatontól északra mintegy 5 km-re található.

A települést változatos felszínformák jellemzik. Meghatározó domborzati és egyben tájképi elemként magasodik Kisapáti Ny-i határában a 415 m magas Szent György-hegy, amelynek a településre eső legmagasabb pontja 370 m körüli.

A község népessége stabilitást mutat és 325 fő körül állandósult az elmúlt években. A lakások száma 153 db. A lakások mindegyike csatlakozik a vízhálózatra. A lakások villamos energia ellátása teljeskörűen megoldott. A lakóházak gáz és szennyvízcsatlakozása a belterületen kiépült hálózatnak köszönhetően biztosított.

Kisapáti község területét az országos mellékúthálózat érinti

- 7345 j. Nemesgulács - Tapolca összekötő út
- Hegymagas településközi út.

Tervezett közúthálózati elem nem érinti a községet, azonban a belterületnél majd négyszer nagyobb kertes mezőgazdasági területek kiszolgálása jelentős fejlesztést igényel a jövőben a településtől. A meglévő úthálózat csapadékvíz-elvezetés és jobbra a burkolatok hiányában sérülékeny a természeti hatásoktól. A hegyen igényként megjelenő gazdálkodás fenntartásának, fejlesztésének, a turizmus bővítésének, de csak a meglévő állapot megőrzésének is az alapja a kiszolgáló úthálózat fejlesztése.

2012-ben a NIF Zrt megrendelésére elkészült a Balaton kötőtpályás körüljárásának és megközelítésének fejlesztése c. megvalósíthatósági tanulmány, amely a 29. sz. (Szabadbattyán-Balatonfüred-Tapolca) vasútvonal 1070+00-170+00 szelvények közötti szakaszán a jelenleg engedélyezett 80 km/h sebesség 120 km/h-ra történő emelését javasolta. A vonalszakaszon négy ív (R=650, R=500, R=530 m) esetén kell jelentősebb (kisajátítással járó) korrekcióval számolni. A tervezett ívek sugara R=950-1200 m (hozzá tartozó túlemelés m=98-62 m) a hosszú távon, jó minőségben fenntartható vasúti pálya biztosítása érdekében. A javasolt nyomvonal NATURA 2000 területet nem érint. Kivitelezés alatt van a Szabadbattyán-Balatonfüred szakasz villamosítása, előkészítés alatt van a Balatonfüred-Tapolca-Keszthely szakasz villamosítása. A vasúti megálló környezetében a települést is szolgáló P+R és B+R parkolók kialakítása szükséges.

Amint az a Veszprém megyei területfejlesztési koncepcióból is kitűnik, Kispáti térszerkezeti pozíciója rendkívül kedvező. Kispáti a Balaton régió felvidékén, Tapolca szomszédságában fekszik. Kispáti község területén működő mezőgazdasági és ipari, szolgáltató vállalkozások kevés munkahelyet jelentenek, ezért az ingázás fennmaradása várható Tapolca és Nemesgulács település munkahelyei irányába. A mezőgazdaság alapja az állattartás és szántóföldi gazdálkodás mellett a borászat, amihez a Szent György-hegy keleti lejtője nyújt kitűnő feltételeket. A település része is a Badacsonyi borvidéknek. A település a jó és fejlődő közlekedési kapcsolatok révén tudja erősíteni együttműködését a környező települések gazdaságával.

A természetbarát életmódot népszerűsítő, hagyományokat újjáélesztő kezdeményezések jellemzik a községet.

Amint azt a helyzetfeltárás és helyzetelemzés, valamint a következő helyzetértékelés részletesen alátámasztja Kispáti kedvező adottságokkal rendelkezik a fejlesztéspolitikai eszközökkel elősegíthető, munkahelyteremtő idegenforgalmi, turisztikai befektetéseken alapuló eredményes gazdaságfejlesztéshez, a helyi tradicionális termékeket - borászat, szőlőtermesztés - gazdálkodási módok megőrzéséhez:

- A település saját intézménye: Kultúrház, polgármesteri hivatal, orvosi rendelő, tűzoltószertár a falu igényeit kiszolgálják.
- A községben nem elérhető oktatási és nevelési intézmények, a szolgáltatások magasabb köre a szomszédos Tapolcán, vagy a szintén szomszédos Nemesgulácson vehetők igénybe.
- A településen kiterjedt, jó minőségű termőföldek, szőlőkataszterhez tartozó területek találhatóak, amely az erős, helyi termékek előállítására épülő mezőgazdaság egyik fontos pillére.
- magas szintű életminőséget lehetővé tevő községi és térségi természeti környezet
- Kiépített infrastruktúrahálózat
- Kedvező megközelítés, kerékpárutak, turista útvonalak
- Mezőgazdálkodás, mint életforma és tájhasználat meghatározó a községben
- Természeti és építészeti értékek védelme, megőrzése és fejlesztése a helyi turizmus alapja.

A fentiekből következik, hogy Kispátiban érdemes gazdaságfejlesztésre, idegenforgalmi fejlesztésre, a munkahelyteremtő beruházásokat finanszírozó befektetések előfeltételeinek megteremtésére fordítani az EU és a Magyar Kormány támogatásait.

Kispáti térségének - a Balatonrégió és azon belül a Balaton-felvidék nyújtotta idegenforgalmi, gazdasági, társadalmi adottságait minél jobban kihasználva van lehetősége arra, hogy múltjában gyökerező hagyományokat erősítse, és tegye ezáltal népszerűbbé a települést. A fejlesztések kedvező hatásainak összeadódása révén nő az életszínvonal, gyarapodik a helyi közösség, fejlődik a településen lévő szolgáltatások színvonala.

Részletes értékelés az adottságok alapján az erősségek, a gyengeségek, a lehetőségek és a veszélyek bemutatásával

Erősségek

- Csodálatos természeti környezetben fekszik a település a Balatontól mindössze 7 km-re.
- A helyi turizmus alapjai már a turistaház 1934-es felépítésével biztosítottak, amelyek műszaki fejlesztése szükséges. Új egységes turista úthálózat alakítandó ki a Szent György-hegy mentén fekvő településekkel közösen, illetve a szomszédos hegyek látnivalóinak feltárásával.
- A község látnivalói: Szent Kereszt Felmagasztalása templom, kápolnák műemlékek vagy helyi védettséget élveznek.
- Mezőgazdasági termelés alapja a szántóföldi gazdálkodás mellett a szőlő és borgazdálkodás.
- A Badacsonyi borvidék része, ami ismert és elismert termékeiről, illetve szőlőkataszteri nyilvántartás szerint I. és II. osztályú határrészei alkalmassá teszik a szőlőtermesztés hagyományainak folytatására.
- 146,5668 ha-os kertes mezőgazdasági területén a szőlő és gyümölcsstermesztés fenntartása biztosítható.
- Kisapátiban a falusias jellegű lakóterületek a hagyományos vidéki életformát, a városon megszokott infrastruktúrális ellátottsággal tudják nyújtani.
- A járási székhely, egyben középfokú központ a szomszédos települése a községnek (Tapolca), amely lehetőséget teremt a közlekedési kapcsolatok fejlesztésével - kerékpárút kialakításával - az idegenforgalom fejlesztésére, szorosabb együttműködésre.
- Aktív sport, bakancsos turizmus túraútvonalai találhatóak a községben (pl: Szent György hegyi körtúra útvonal), amely további fejlesztések mellett egyre népszerűbb lehetne.
- A helyi intézmények fontos szerepet töltenek be a népességmegtartásában, így a megújult Kultúrház a közösségi élet legfontosabb háttérintézménye.
- A mobilitás javításával a településen hiányzó kiszolgáló intézményrendszer gyorsan, hatékonyan és környezetbarát módon érhető el.
- Közműellátás jól kiépített.
- Közlekedési hálózat sokrétű elérést biztosít a kistérség és a távolabbi nagyvárosok, régiók felé.

Gyengeségek

- Turisztikai, programturisztikai lehetőségei nincsenek kihasználva. A település forrás hiányában nem tud eleget költeni a népszerűsítésükre,
- A település népességének száma a kedvező fekvés ellenére csak stagnál.
- A természeti adottságok és környező tájegység nyújtotta lehetőségek kihasználása forrás hiányában még nem történt meg teljes körűen
- Túraútvonalak, tanösvény adta lehetőségek nincsenek kihasználva, a természetjárás kevésbé nyújt programot a településen, a tájékoztatási rendszer nincsen kiépítve, vagy hiányos.
- A község kedvező adottságai, értékei az új generációk számára nem elég ismertek, vagy az új lehetőségek- kezdeményezések nem váltak közismertté.
- A megüresedő lakóházak, üres üzletházak, épületek avulása a településképre nézve kedvezőtlen.
- A közterületek állapota (belterület, kiterjedt zártkert) jelentős költséggel járó fejlesztést igényel, az utcaképek rendezendők, korszerűsítendők.
- A község belterületén csapadékvíz elvezetés műszaki megoldása kedvezőtlen a településképre. A villámárvizek jelentős károkat okozhatnak a település úthálózatában, a zártkerti és lakó ingatlanokban.
- A község belterületén elektromos hálózat és hírközlési hálózat légvezetékes műszaki megoldása kedvezőtlen a településképre.

Lehetőségek

- A település hírnevére, csodálatos táji környezetére építve a gasztro- és borturizmus fejlesztése javasolt.
- A település látnivalóinak egységes bemutatása, helyi programok bemutatása honlapszerkesztéssel, a már meglévő honlapok karbantartásával/aktualizálásával.
- A helyi látnivalókat világos, jól követhető jelrendszeren alapuló útvonalakkal kell összekapcsolni.
- A Szent György-hegy hajnalig tartó rendezvény, a borházak kínálata mellett új elem lehet a pincelátogatások, pinceprogramok, a borkimérés, a vendéglátás fejlesztése terén.

- Szelíd turizmus fejlesztése, együttműködve a környező településekkel, hogy egységes kínálatként versenyképes mikro térség jelenhessen meg a hazai piacon. Egységes jelölési rendszerrel kialakított túravonalak kijelölése.
- Templomokat - kápolnákat összefogó kulturális útvonal kijelölése (Emmaus-kápolna, Diskai Szent Antal kápolna, Szent Kereszt-kápolna, Szent Kereszt felmagasztalása templom, Örömhírvétel kápolna).
- Emmaus-kápolna és környezetének felújítása és régi vagy új funkcióval való ellátása, rendezése.
- Kerékpáros utak fejlesztése a mobilitás és turizmust szolgálva egyaránt. Kisapáti-Tapolca, Badacsonytomaj, Badacsonytördemic felé kerékpárút létesítése támogatandó turisztikai és hivatásforgalom céljából.
- Régi elavult épületek, barnamezős területek korszerűsítése, hasznosítása (pl: volt major felújítása 10/4 hrsz).
- Új lakóterület kialakítása a település lakosság számának megtartása, esetleges növelése érdekében. Nem különben az intézményi rendszer megőrzése és megtartása érdekében.
- Lakóterületek minőségének javítása, zárt csapadékvíz-elvezetés, burkolt utak, földkábeles elektromos és hírközlési hálózat kiépítése a település jellemző utcáiban.
- A kiterjedt zártkert úthálózatának minőségének javítása, zárt csapadékvíz-elvezetés, burkolt utak, kialakításával, elkerülendő a havaria esetek utáni folyamatos, javított földút minőségű helyreállítást.
- Parkolás helyigénye kielégítésre kerül a település lakóterületein, intézményei közelében, temető számára. A lakóutcákban a parkolás lehetőségei a közterületek alacsony kiépítési szintje miatt nem biztosított, miközben a gépjármű állomány gyarapszik. A Szent György-hegy látogatását elősegítendő parkolók kerülnek kialakításra a hegy lábánál.
- Közterületi zöldfelületek rendezése és megújítása.
- Korszerűen felszerel, energiatakarékos községi intézmények, így a polgármesteri hivatal modern és jólfelszerelt közösségi térré alakítása.
- Hegymagas felé menő településközi út állami kezelésbe vétele.

Veszélyek

- A település nem használja ki a Szent György-hegy hírnevéből eredő lehetőségeket a borászat és szőlőtermesztés kapcsán.

- A megváltozó külső gazdaság környezet hatására a gazdaság visszaesik és a település fejlődése megtorpan.
- A gazdaság visszaesik és a helyi ipari termelés csökken, a településen foglalkoztatottak száma csökken, a munkanélküliség megnő, a helyi bevételek csökkennek, amely a fejlesztések alapja lehetne. A munkanélküliség növekedésével a vásárlóerő csökken, amely visszahat a helyi termékek felvevő piacára és annak szűkülését eredményezi.
- A település népessége újból csökkenésnek indul.
- A közeli városok elszívó hatására a településen még meglévő szolgáltatások, kereskedelem megszűnik, leépül, és a vendéglátó helyek is megszűnnek.
- A célok megvalósítását lehetővé tevő projektek komplex projekt-előkészítési munkálatait nem lehet a megfelelő ütemben megkezdeni, illetve végrehajtani.
- Nem sikerül megszerezni az operatív programokból a 2021-2027-as időszakra azokat a támogatási forrásokat, amelyek lehetővé teszik azoknak az integrált fejlesztéseknek a megvalósítását, amelyek a helyzetelemzés és a helyzetértékelés alapján indokoltak a község szempontjából.
- Tapolca és Veszprém városa adottságait jobban kihasználja a jövőben és gazdasági lehetőségeire építve versenyhelyzetet teremt a környező településekkel, és saját közigazgatási területén megvalósítja a lakóterület-fejlesztéseket, nyújt sokszínű turisztikai kínálatot, programokat.
- A lakóterületi, idegenforgalmi fejlesztések nem valósulnak meg, vagy időben jelentős csúszást szenvednek.
- A potenciális befektetők elkerülik a települést.
- Volt Diska major - Agrosz Rendezvényközpont fejlesztései csak zárt körben ismertek és igénybevehetők. Az ingatlanon belüli teljeskörű szolgáltatások miatt kevés külső kapcsolat alakul ki a településsel, az itt lévő egyéb szolgáltatásokkal.
- Nem alakul ki vállalkozáshoz és beruházáshoz szükséges vonzó vállalkozói klíma.
- A pontszerű fejlesztések nem erősítik a település imázsát.
- Az építészeti emlékek pusztulásnak indulnak.
- A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Terve által meghatározott beépítésre szánt terület 5%-ával egyező zöldterület nem áll rendelkezésre a településen, továbbá a jelenlegi meglévő kevés zöldfelület (sportpálya, játszótér, templom körüli park) is beépítésre szánt

területbe vagy közlekedési területbe van besorolva, és átsorolásuk a beépítettség miatt nem lehetséges.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

Kisapáti része a Tapolcai járásnak, mely a Balaton régió északi partjának egyik kiemelkedő települése. A település elsősorban a helyi értékeire, a helyi mezőgazdálkodásra, a helyi termelő ágazatokra és szolgáltatásokra, illetve az azzal szoros kapcsolatban álló turizmusra támaszkodik. A határtalan Európában egyre szorosabbra fűzi kapcsolatait a szomszédos régiókkal, országokkal és azok településeivel.

A település az erős helyi erőforrásokra épülő gazdasága, a történelmi hagyományokból eredő természeti, táji és ebből eredően idegenforgalmi adottsága, földrajzi elhelyezkedése mellett jelenlegi kedvező közműellátottsága is hozzájárul - a komfortos életkörülmény biztosításával- a település népességmegtartó, ill. vonzó képességéhez. A település lakóterületi fejlesztései a teljes körű közműellátás és a településképhez illeszkedő, magas színvonalú közlekedési célú területek kialakításával teremt vonzó környezetet. A Községháza műszaki állapota beruházási igényként jelentkezik a jövőben. A fenntartásuk jelentősebb anyagi ráfordítást igényel a község költségvetésétől, amelyet a fejlesztésekkel mérsékelni tud.

A gazdasági jellegű vállalkozások közül a mezőgazdasági vállalkozások (szőlőtermesztés, borászatok, kisebb részben állattartás, növénytermesztő) kisipari, kézműves jellegű, lakóterületekkel együtt élő, a helyi alapanyagokat (pl: helyi termékek) jól hasznosító vállalkozások erősítése és támogatása a cél.

Az idegenforgalom fejlesztésében irány lehet a helyi erőforrások és látnivalók bemutatásra és népszerűsítésére épülő ökoturizmus fejlesztése.

3.1.1. A folyamatok értékelése

Kisapáti környezete a római kortól, a település ma is beépített része az Árpádkortól állandóan lakott terület.

A népességszám utóbbi években bekövetkezett stabilitása mutatja, hogy Kisapátiban, a Szent György hegy lábánál, a csodálatos Balaton-felvidéken „jó élni”, az itt élők ragaszkodnak a településükhöz, az ideérkezők pedig beilleszkedhetnek és alkotó tagjává válhatnak a közösségnek.

Ahhoz, hogy a gyarapodó közösség minél több egyedi kínálatot tudjon nyújtani a településen élőknek és az ideérkezőknek további fejlesztésre van szükség.

A településen a vállalkozások támogatása során a meglévő vállalkozók fejlesztéseit támogatni kell. A meglévőkön kívül fontos lenne a helyi adottságokat jobban kihasználó, a helyi termékek előállítását és értékesítését segítő fejlesztésekre, hiszen ezáltal tudnak azok piacra jutni.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

A község fejlődését a külső társadalmi, gazdasági tér fejlődése, az önkormányzat eszközrendszere és a vállalkozások beruházási kedve és vonzó település érdekében tett erőfeszítések, a helyi közösség kohéziója és tenni akarása mind-mind befolyásolja.

A jelenleg kedvező természeti környezet fennmaradását a jogszabályok által védett természeti területek biztosítják.

Az épített környezet védelmét a hatályos, országosnál szigorúbb helyi építési előírások és az ezidáig kedvezőnek mondható közízlés egyaránt formálja.

A külső tényezőkben a régió és térség gazdasági fejlődésében bízva és a jövőben vetett hit alapján egy virágzó, a fejlett Veszprém megyében a fejlett Balaton-felvidékhez csatlakozó, az európai gazdasági térséghez felzárkózó gazdaságot kell feltételeznünk.

Az egyes ingatlan tulajdonosok esetében motiválni kell őket a helyi értékek védelmére, értékőrző felújításra és ehhez támogatás pályázati lehetőség felkutatására, közösségi összefogásra.

A település a klímavédelem területén jelentős fejlesztési potenciállal rendelkezik. A gazdasági szereplők és háztartások esetében szükséges a megújuló energiaforrások minél szélesebb körű alkalmazása. A klímaváltozás következményeinek kivédése kiemelt feladat, amellyel az önkormányzati vagyon és a vagyonvesztés elkerülése is biztosítható lenne (pl: hegyi utak lemosódásának elkerülése, havaria esetek elhárítása)

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

Kisapáti esetében a település versenyképességét növelő, a fejlesztéseket és ingatlanhasznosítást elősegítő, a helyi lakosság érdekeit védő, de a természeti és építészeti értékekre építő tervezési folyamatnak kell végrehajtódnia. Ezek együtt a sikeres és gyarapodó településhez vezető utat jelölik ki.

A tervezéssel érintett területek hasznosításának a kulcsa a megalapozó településfejlesztési koncepció elfogadása, majd az erre épülő településrendezési eszközök elfogadása.

A településrendezési eszközök elfogadása a magasabb szintű területrendezési tervekkel összhangban történik meg. A települési önkormányzat, mint tulajdonos jelenhet meg a fejlesztések mögött, amennyiben a beruházásra váró területeket megvásárolja.

Azonban azon magán tulajdonosok esetében, ahol a lakóépület megüresedett, vagy egy kedvezőtlen folyamat során az épület eladás alatt áll a településfejlesztés feladata az állagromlás és gondozatlanság megakadályozása, mivel ezek a településképet jelentősen rontják.

A településfejlesztés célja hatályos rendezési tervek továbbfejlesztésével a belső értékek védelme, az új jogszabályi környezetnek való megfelelés és csak az indokolt és alátámasztott területi növekedéssel járó fejlesztések végrehajtása lehet. A lakóterületek határait az új igények figyelembevételével, az időközben beépült és hasznosult területekre tekintettel kell meghatározni.

Meg kell jegyezni, hogy a 2014-2020, majd ezt követő Európai Unió pénzügyi ciklusban a barnamezős területek fejlesztése, és alapvetően a gazdasági célú beruházások támogatása prioritást élvez. A jövőbeni támogatási rendszer prioritásai nem ismeretesek.

A magánkézben lévő területek fejlesztése a tulajdonosok, fejlesztők, beruházók bevonásával, a település iránti érdeklődés növekedésével együtt történhet meg.

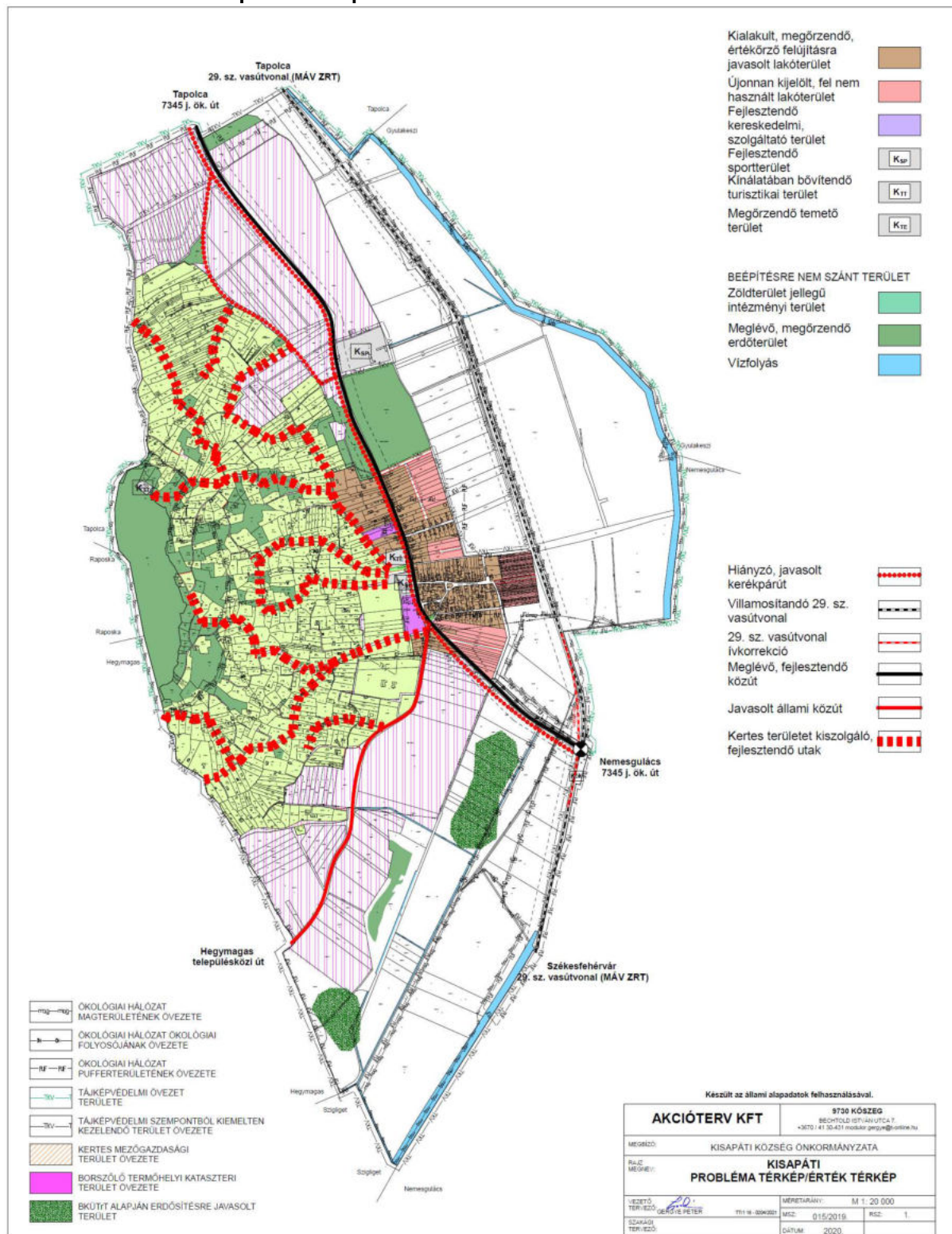
Az önkormányzat a magán fejlesztéseket kiszolgálva, azokat támogatva a közösségi területek rendezésével, az intézményi és infrastrukturális ellátás fejlesztésével aktív szereplővé válhat. A meglévő intézményi rendszer műszaki korszerűsítést igényel. Kellő forrás esetén maga az önkormányzat is vállalhat ingatlanpiaci szerepet, koordinálja a telekkínálatot, elősegíti a megüresedő házak benépesülését, vagy építési telket biztosít.

A csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése, a közlekedési és zöldterületek fejlesztése és kialakítása, légvezeték hálózat fokozatos átépítése földkábelesre a településképre jelentős pozitív hatást gyakorol, ugyanakkor az egyes telkek felértékelődését és fejlesztését is magával hozza.

A környező településekkel való szoros fejlesztési együttműködés megtartása, erősítése a turizmus, kerékpárutak fejlesztése, intézményfenntartás, ellátás, stb.. terén. Elsősorban Tapolca és a Balaton felé menő kerékpárút kialakítása a legszükségesebb, de a Kisapáti és a vasútállomás felé haladó nyugati irányú kerékpárút a hivatásforgalom és a turizmusban betöltött szerepe miatt ugyancsak fontos lenne.

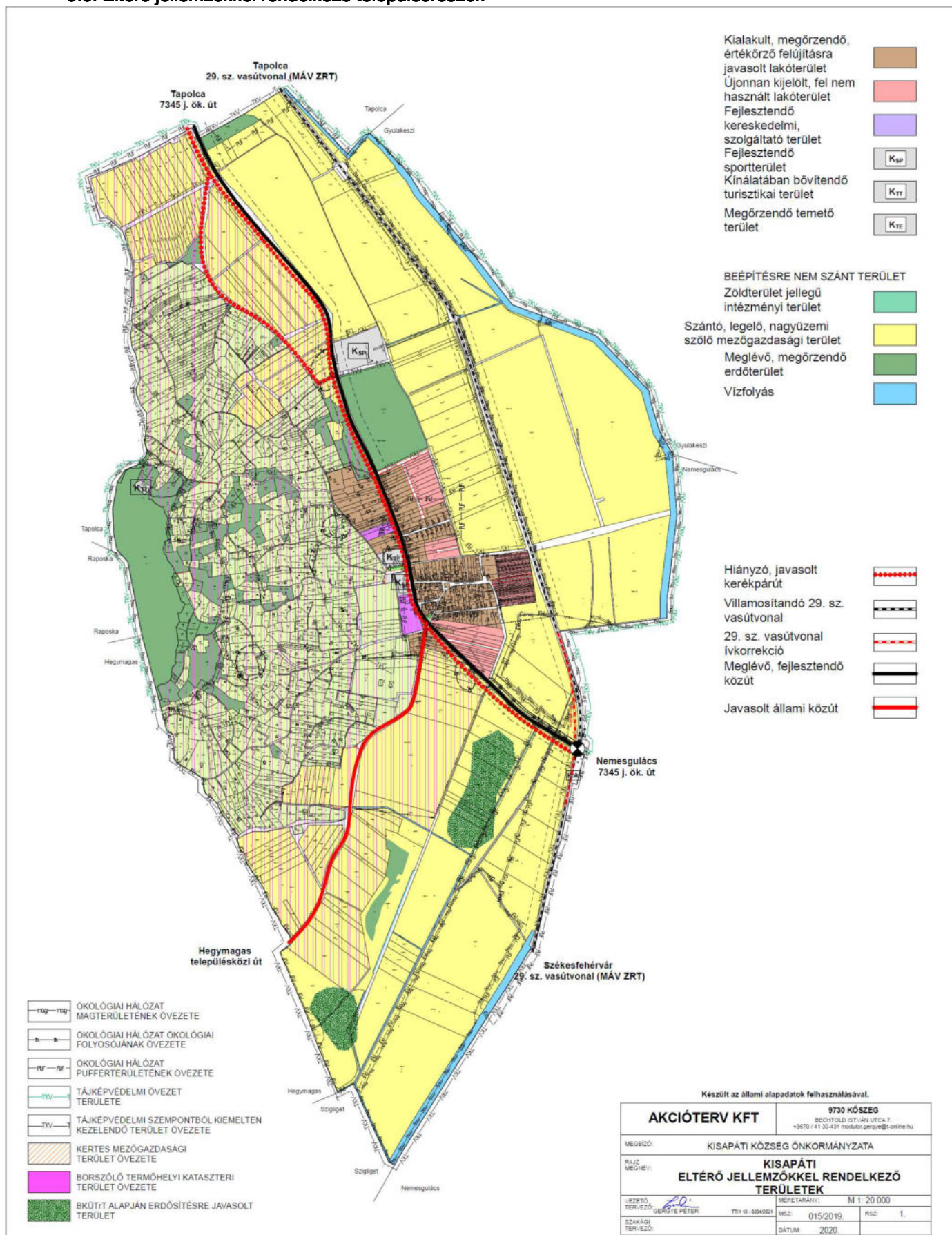
Kormányzati fejlesztés keretében kerülhet sor a 29. sz. vasútvonal korszerűsítésére. A vasútvonal fejlesztése jelentősen javítaná a térség kötöttpályás közlekedését, a villamosítás, a sebességnövelő ívkorrekciók végrehajtásával.

3.2. Problématérkép/értéktérkép

A település területfelhasználásának konfliktusai

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. településrészek kijelölése, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Lakóterületi jellegű beépítések

A község történeti lakott területei ma egységes, kompakt szerkezetet alkotnak.

Kisapáti korai Árpád-kori település. A falu a Pannonhalmi Bencés Apátság birtoka volt ebben az időben, innen származik a település neve. A település a XVII. századtól viseli a Kisapáti nevet. A faluban jobbágyok laktak, akik szőlőművelésből és mezőgazdasági munkákból éltek. A törökkor után lakossága katolikus és evangélikus hitű volt, 1773-ban már csak katolikusok lakták a falut.

A falu karakterét meghatározzák azok a gazdasági és társadalmi körülmények, melyek évszázadok óta jellemzik az itt lakók életét. Lakossága szinte kizárólag a mezőgazdasági termelésből élt, állatokat tartott, gabonát termelt, malmot üzemeltetett. Saját szőlőhegye a legfőbb megélhetési forrást jelentette. Iparosa kevés volt (kovács, lakatos, mészáros, molnár, stb.), akik csak a helyi szükségleteket elégítették ki. A lakosság viszonylag konszolidáltan élt, épületállományának alakulása is méretéhez igazodott. A XIX. század nagy filoxéra járványa a Balatonfelvidéki-borvidék szőlőültetvényeit elpusztította, mely után hatalmas hittel új fajokat telepítettek be a szőlősgazdák. A járvány a térség gazdaságára kedvezőtlenül hatott.

A XX. század első felében laktak a legtöbben a faluban, 800-an. Ekkorra szinte teljesen kialakult a mai településszerkezet, amelynek jellemzője az utcás beépítésű falu a hegylábánál, és a kiterjedt szőlőhegy a Szent György-hegy oldalán.

A történelem során a szőlőművelés volt az itt lakók fő bevételi forrása, de ma már inkább csak jövedelem kiegészítés a többség számára. A legtöbben a Balaton partján vagy Tapolcán dolgoznak. 1990-óta jelentős infrastrukturális fejlődés ment végbe a településen, új orvosi rendelő is épült. A Kultúrház felújítása 2019-ben elkészült.

A falu közvetlen szomszédságában volt egykor a Diska nevű falu, melynek emlékét mára egy itt álló majorság őrizni. Diska major területén ma az Agrosz Rendezvényközpont működik.

Az építészeti stílust ma az új beépítéseknél a minimál, a katalógus házak és a pénztárca határozza meg. A tájra jellemző építészeti arculatot jogszabályok alapján a településképvédelmi rendelet szabályozza. A lakóterületek számára kijelölt fejlesztési irány a meglévő belterületi foghíjak felhasználása.

Telekszerkezete alapján a 143/1-233 hrsz apróparcellás földrészlet igénybevétele a legvalószínűtlenebb a szétaprózódott telekstruktúra és tulajdonszerkezet alapján.

Tömbfeltárással beépítésre javasolt a Kossuth Lajos utca- Rákóczi Ferenc utca északi oldala által közrefogott 44/2-65 hrsz terület beépítése.

A Rákóczi Ferenc utca déli oldalán a 88-92/2 hrsz terület alkalmas lehet kellő tulajdonosi szándék alapján egy kiszolgáló úttal való feltárássra és beépítésre.

Ugyanígy igénybevehető az Ady Endre utcától délre a nemesgulácsi útig terjedő tömbben a 314-326/2 hrsz terület beépítése is.

Intézmények területe:

Önálló intézményi terület kialakítása nem indokolt, amennyiben azok funkciójukat a jelenlegi állapot szerint falusias lakóterületem és a különleges sport- szabadidős területen belül is ellátják.

Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület

A meglévő kereskedelmi, szolgáltató területek a kialakult telephelyek korszerűsítésével biztosíthatják a jövőben is működésüket.

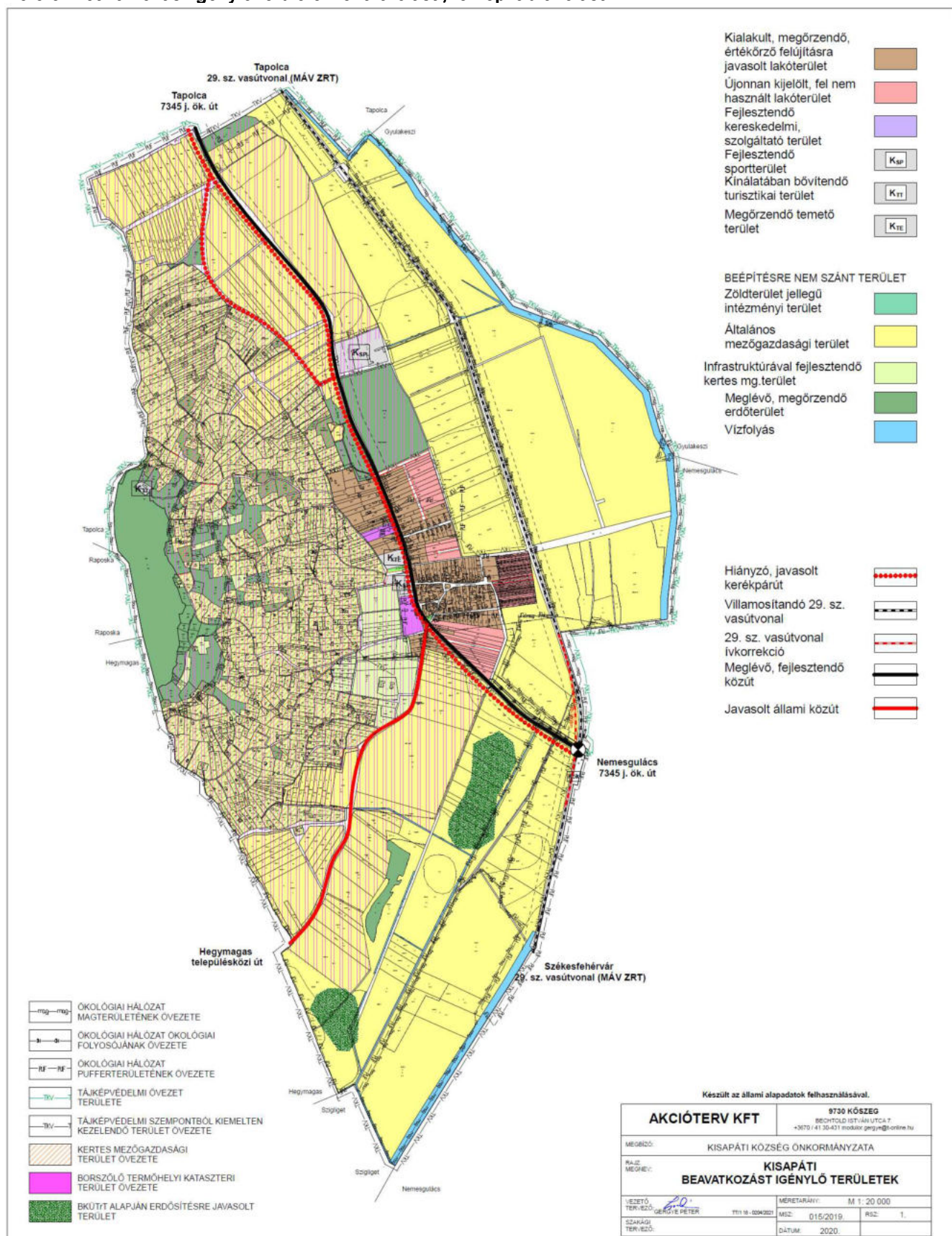
3.3.2. egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)

A beépítésre szánt területeken kívül a belterület nyugati oldalán, ahhoz szervesen csatlakozó kertes mezőgazdasági célú területek dominálnak. A kertes területeket a Szent György-hegy volt zártkerti ingatlanjaira javasoljuk kiterjeszteni. Azon ingatlanok esetében, amelyek nem zártkerti besorolásúak, de az elmúlt évek intenzív szőlőtelepítései révén ültetvényé váltak továbbra is az általános mezőgazdasági besorolást javasoljuk.

Az önkormányzat tulajdonában fejlesztésre alkalmas lakóterület nincsen. A kijelölt, potenciális lakóterületek fejlesztése csak kellő tulajdonosi szándék, rendezett tulajdonviszonyok, és az infrastruktúra kiépítése mellett valósítható meg.

Kedvező folyamat, hogy a bővítések mellett nagy igény mutatkozik a megüresedő lakóépületek és telkek felvásárlására, amelynek tendenciáját fent kell tartani annak érdekében, hogy a falu élő, organikusan fejlődő egységes maradjon.

3.3.3. Beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása

Településfejlesztési koncepció - jövőkép

**KISAPÁTI KÖZSÉG
POLGÁRMESTERÉTŐL**
8284 Kisapáti, Kossuth u. 77/1.
Tel/Fax: 87/433-377
E-mail: polgarmester@kisapati.hu

29/2020. (VI. 16.)

HATÁROZAT

**Kisapáti Község Önkormányzat polgármesterének
kihirdetett veszélyhelyzet ideje alatt polgármesteri
hatáskörben meghozott 29/2020 (VI.16.) határozata**

Magyarország Kormánya által a 40/2020. (III.11.)
Kormányrendelettel elrendelt veszélyhelyzetre való
tekintettel a katasztrófavédelemről és a hozzá
kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011.
évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdésében
biztosított jogkörömben eljárva az alábbi határozatot
hozom:

- 1) Kisapáti Község Önkormányzat Képviselő-
testülete a településfejlesztési koncepció
véleményezési eljárását lefolytatta.
- 2) Kisapáti Község Polgármestere az előterjesztés
szerint ismertette az elfogadott véleményeket.
- 3) Kisapáti Község Önkormányzat Polgármestere a
településfejlesztési koncepció tervezetét a
véleményezési eljárást követő kiegészítésekkel,
változatlan tartalommal elfogadja.
- 4) Kisapáti Község Polgármestere
 - a. az elfogadott településfejlesztési koncepciót
az egyeztetésben részt vetteknek és az állami
főépítésznek 5 napon belül megküldje.
 - b. gondoskodik a településfejlesztési
koncepció nyilvánosságáról, az
önkormányzat honlapján való közzétételéről.

Felelős: polgármester

Határidő: a) pont esetében: 2020. június 21.

b) pont esetében: döntést követően folyamatos

Kisapáti, 2020. június 16.

Kiss Imre
polgármester

Településfejlesztési koncepció - jövőkép

I. A településfejlesztési koncepció jövőképe

1.1. A település jövőképe gazdasági környezetére és idegenforgalmi területeire vonatkozóan

Kisapáti község térségi pozíciója, összetartó közössége, gyarapodó népessége, és fejlődő gazdasága, a bővülő idegenforgalma alapján kivált kép alkalmas a település felvirágoztatására.

Kisapátiban kiemelt érték a Szent György hegy keleti oldalán lévő kiterjedt kertes mezőgazdasági terület, amely a helyi mezőgazdálkodás és turizmus egyik legfontosabb alappillére.

A település profitál a Balaton és azon belül is a Balaton-felvidék idegenforgalmi és gazdasági térség, továbbá az „Európa kulturális fővárosa Veszprém 2023” program érdekében együttműködő térségek településeinek együttműködéséből. A bővülő kapcsolatrendszer, valamint a természeti értékek megőrzése révén a gazdasági, turisztikai, infrastrukturális fejlesztései egy erős, stabil vagy növekvő népességű, összetartó helyi közösség fejlődését segíti elő.

A helyi lakosság szorgalma, munkakultúrája és tenni akarása a helyi adottságok és lehetőségek alapján jó alapot jelentenek a jövőkép valóra váltásában.

A hosszú távú jövőkép megfogalmazása jelen dokumentáció feladata lesz.

Az alábbiakban, a jövőkép megalapozása érdekében, a következő elképzelhető jövőképeket fogalmazzuk meg:

Az egészséges szerkezetű, fejlett gazdaság biztosítja a helyi társadalom tagjai számára a megélhetést és a fejlett európai régióknak megfelelő színvonalú életkörülményeket.

A gazdaság dinamikus fejlődésének a húzó erejét a helyi kézműipar, a szolgáltatások sokszínű köre, a mezőgazdaság és azon belül a dinamikusan fejlődő szőlészet és borászati ágazat. A borászat mellett a pincék és borgazdaságok vendéglátó funkciókat látnak el, és a Balaton-felvidék vendéglátásának fontos részesei.

A településen a globális piacra dolgozó versenyképes az állattartás, a szőlészetek, valamint az európai, illetve a közép-európai és a keleti piacokon keresett, jó minőségű termékeket előállító élelmiszeripar működik.

Kisapáti képes a környező városok és ipari parkok kiszolgálását is biztosító kisebb telephelyek befogadására (pl: 10/4 hrsz) a meglévő telephelyek kihasználása révén. A kereskedelmi, szolgáltató területek hasznosítását, igény esetén majdani bővítését az építési szabályozáson keresztül biztosítja. A település nagyban profitál Veszprém megye gazdaságának fejlettségéből és kiváló infrastrukturális háttéréből.

Az egymással kooperáló turisztikai desztinációkat fejlett közlekedési rendszerek kapcsolják össze. A közösségi közlekedést az autóbushálózat mellett a villamosított, növelt sebességű 29. sz. vasútvonal is elősegíti, amelynek megállójában P+R parkoló működik.

A hivatásforgalmat és a turizmust is szolgálja a kerékpárút rendszer, amely révén a Balaton (Balatoni bringa kör) és Tapolca egyaránt jól elérhető.

A helyi turizmus az aktív pihenésen és a szelíd turizmus kiszolgálásán alapul. Az aktív pihenés részére a bakancsos turizmus, a lovaglás fejlesztései állnak rendelkezésre. A szelíd turizmus számára meglévő természetvédelmi értékeket bemutató tanösvény, a kiépülő kerékpáros útvonalak, a helyi természetvédelmi területek nyújtanak lehetőséget. A településen új szálláshelyek kialakítása falusi turizmus, szálláshely szolgáltatás, és ehhez kapcsolódó vendéglátás fejlesztése. A fejlesztésben érintett a meglévő Kaán Károly turistaház, amely átépítéssel korszerű, 21. századi körülményeket biztosít a látogatók számára. A község meglévő szálláshely kínálata bővül, a bővülés új bevételeket jelent az önkormányzat számára az újabb széleskörű vendégkör kiszolgálásával. Új lehetőség a régi pincék, régi lakóházak értékőrző felújítása és szálláshely kialakítása.

A térség mezőgazdasága a tájhasználatot biztosító hagyományos gazdálkodási formák mellett nagy hangsúlyt helyez a nagy hagyományú és újjáéledő, kisparcellás szőlőtermelésre alapozott korszerű élelmiszeriparra is. A termelésben meghatározó szerepet játszik a Badacsonyi borvidék, amelyhez a kertes mezőgazdasági területeken túl a szőlőkataszterbe sorolt földrészletek szőlő ültetvény célú hasznosítása és betelepítése is hozzászámítandó.

A kertes területként besorolt volt zártkert esetében cél a hegy kialakult gazdálkodási módjának fenntartása, a mezőgazdálkodás, az intenzívebb szőlő, gyümölcs termesztés megtartása, a meglévő telekstruktúrát felszámoló nagyüzemi gazdálkodás elkerülése.

A kertes területek használatához szükséges kiterjedt dűlő útrendszer korszerűen burkolt, a csapadékvíz elvezetési megoldást is magába foglaló úthálózatot alkot.

FEJLŐDŐ- ÉS ÁTALAKULÓ IDEGENFORGALMI, ERŐS IDENTITÁS

Kisapátiban a természetes szaporulat és a pozitív migrációs mérleg következtében a község népessége az elmúlt években inkább stagnált.

Kisapáti gazdag, történelmi hagyományaira, európai kulturális örökségére épülő, nyitott, a betelepülő munkavállalókat és vállalkozókat befogadó és integráló, szolidáris helyi közösséggel rendelkező község. A helyi társadalom tagjait a község értékeinek megőrzésén alapuló erős belső kohézió kapcsolja össze.

A virágzó gazdaságnak, a biztos megélhetésnek és az országos családbarát intézkedéseknek köszönhető a fiatal családok körében magas a gyermekvállalási kedv. A növekvő mértékű gyermekvállalási kedv, valamint a középkorú és fiatal bevándorló munkavállalók letelepedésének hatására a népesség korosztályi összetétele kedvező, az öregedési index alacsony.

A belső összetartás megteremtésében és fenntartásában, a betelepülők integrálásában nagy szerepük van a széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgáltatásoknak, amelyek, az oktatás, a nevelés, az egészségügy területén működnek korszerű intézményekben. Az egészségmegőrző életmód elősegítésére alkalmasan kialakított környezet, a társadalmi kohézió, valamint az egészség megőrzését elősegítő közösségi és piaci szolgáltatások színvonalas és kiterjedt rendszere lehetővé teszi az idős korosztály társadalmi aktivitásának megőrzését. Az egészséges életmód lehetősége, a családok és az egyének boldogulását elősegítő közigazgatási, társadalmi és fizikai környezet vonzóvá teszi az életmódot az idősebb és a fiatalabb korosztályok számára egyaránt.

A helyi közösséget építi bejegyzetten működő civil egyesület is. Mindehhez gyarapodó, új eszközökkel bővülő és korszerűen felszerelt intézmény hálózat nyújt támogatást és helyszínt.

A közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben működik.

A helyi társadalom a szellemi örökségét alkotó egyetemes értékeknek megfelelően gondoskodik megváltozott munkaképességű és hátrányos helyzetű tagjairól is.

Az idegenforgalom alapja a Szent György-hegy egyedülálló természeti és építészeti értékei. A település a hegy adottságaira építve rendelkezik vonzó, magas színvonalú, versenyképes szolgáltatásokat nyújtó falusi turizmussal, szálláshely szolgáltatással. A községben a falu hagyományára épülő és a jól működő szelíd turizmus sokszínű kínálata és programja áll rendelkezésre. A településre és a Szent György-hegyhez érkező látogatókat a hegy lábánál kiépített parkolók fogadják, ahonnan a település nevezetességei egységes jelöléssel ellátott túraútvonalakon, tanösvényeken érhetők el. Az útvonalak révén a környező hegyek és a Szent György hegy szomszédos településeinek érintett útvonala is egységes jelölést követve bejárható pl: Szent György hegy körséta, a Szent György hegytől a Gulácsi hegyig túraútvonal, vagy Szent György hegytől a Badacsonyig útvonal.

A szálláshelyek kínálata a falusias jellegű szolgáltatásokra és a magánszálláshelyek kínálatára épül.

A kínálatot a helyi aktív pihenéshez kapcsolódó sport és szabadidős szolgáltatások színes programja erősíti. A szelíd turizmus elsődlegesen a bakancsos, kerékpáros és természeti értékek iránt fogékony (tanösvényekre) turizmusra épül.

A helyi túraútvonalakat ki kell jelölni, amelyek feltárják a kiterjedt és helyi védelem alatt álló vagy arra majdan érdemes külterület tájrészleteit, a községtől a Szent György hegyen -és a szomszédos Gulács-hegyen át a Badacsonyig.

A vendéglátásban a cél a településen lévő vendéglátóhelyek hosszútávon való megőrzése és fejlesztése. Cél a minőségi, helyi alapanyagokra is épülő vendéglátás megteremtése.

A kerékpáros turizmus fejlesztésével még több vendég érheti el a helyi szolgáltatásokat, kihasználva a kistáj adta adottságokat.

A programturizmus területén a tradíciók, évenkénti rendezvények hagyományának ápolását javasoljuk, akár új kezdeményezések befogadásával elindításával (kapolna látogatások, nyitott pincék, bortúrák, pincelátogatások, stb...)

FEJLŐDŐ FALUSI KÖRNYEZET A SZENT GYÖRGY-HEGY LÁBÁNÁL

A fejlődő község és újjáéledő környezetének megteremtésének alapvető célja a lakóterület minőségi fejlesztése, a gazdaságfejlesztés és a társadalmi fejlődés urbanizációs előfeltételeinek biztosítása.

Kisapáti kimagaslóan jó minőségű közterületi környezete vonzza mindazokat, akik nagy múltú, ugyanakkor az urbanizáció legmodernebb vívmányait felvonultató, élhető községben szeretnének élni, munkát vállalni, vállalkozni, tanulni vagy dolgozni.

A község történelmi utcái, így a Kossuth Lajos, Rákóczi Ferenc, Ady Endre, Bem utcák helyi védelemben nem részesült, de településképet formáló portája biztosítják az egységes, élhető falukép megőrzését, az értékőrző fejlesztése révén vonzó az ideglátogatók számára.

Zöldterületei, közösségi terei, út menti zöldfelületei, intézményi zöldfelületek (sport, temető, intézményi udvarok), a közlekedési területei szép, egészséges, kényelmesen használható környezetet alkotó épített települési szövetével. Az zöldterületek az adott községrész sportolási, szabadidős kiszolgálását is biztosítja, és a helyi identitást erősítő köztéri alkotásokat befogadja. Környezetükben sport, szabadidős pihenők és játékok, szabadtéri sporteszközök elhelyezése javasolt.

A település lakóterületei felújított, esztétikus környezetben korszerű, változatos igényeket kielégítő lakásállománynak adnak helyet, egyben a település építészeti értékeinek a bemutatója.

A településképet döntően a Kossuth Lajos és Rákóczi Ferenc utcák vonzó, felújított építészeti arculata határozza meg. Az új használat a lakás, idegenforgalom, és szolgáltatások terén jelentkezik elsősorban.

A község lakásállománya korszerű, energiatakarékos, hatékony energiafelhasználású lakásokból áll, amelyek energiaellátásában jelentős szerepet játszanak a megújuló energiák. A meglévő foghíj telkek és üresen álló házak hasznosulnak, beépítésre alkalmasak a meglévő út és közműkapcsolatok maradéktalan kihasználásával.

Tömbfeltárással beépítésre javasolt a Kossuth Lajos utca- Rákóczi Ferenc utca északi oldala által közrefogott 44/2-65 hrsz terület beépítése, a Rákóczi Ferenc utca déli oldalán a 88-92/2 hrsz terület alkalmas lehet kellő tulajdonosi szándék alapján egy kiszolgáló úttal való feltárássra és beépítésre.

Ugyanígy igénybe vehető az Ady Endre utcától délre a nemesgulácsi útig terjedő tömbben a 314-326/2 hrsz terület beépítése is. A 143/1-233 hrsz lakóterület céljára csak teljes telekszerkezet átalakítása és rendezése után lesz mód.

A lakásállomány döntő hányadát kitevő saját tulajdonú áll. A magas színvonalú zöldövezeti lakókörnyezetet biztosító falusias lakóterületei jó minőségű, nagy értékű és változatos lakásállománya legkülönbözőbb nagyságú és fajtájú lakások iránti kereslet kielégítésére alkalmas a jól működő helyi lakáspiac körülményei között.

A sport és rekreációs igényeket a korszerűen felszerelt és mozgásra - egészséges életmódra ösztönző sport és zöldterületek szolgálják. A település területét korszerű, a kistérséget behálózó kerékpáros és gyalogutak hálózata szövi át és teszi vonzóvá, feltárva ezáltal Tapolcát és Balaton felé menő hivatás forgalmat és turisztikai útvonalakat. A helyi gyalogos és túraútvonalak jól táblázott vagy jelölt nyomvonalai a település bel- és külterületeinek értékeit, feltáruló egyedi látványait fűzik fel: a külterület északi részének legfőbb látnivalója a kertes mezőgazdasági területű szőlőhegy és akár a Szent György-hegy. A zártkert, egyben a Szent György-hegy csúcsa gyalogosan és kerékpárosan is jól megközelíthető. A turistákat felújított, korszerűsített turistaház fogadja.

A település lakóterületeinek védelmét is biztosítani kell, elsődlegesen a meredekebb hegylábakon jelentkező villámárvizek ellen.

A meglévő vízfolyások karbantartásával, a vízfolyásokig kiépített és kellően méretezett csapadékvíz-elvezető rendszer akadály és elöntés mentesen biztosítja a csapadékvizek elvezetését. A csapadékvizek elvezetése mellett fontos a vízzel való gazdálkodás, a maximális vízvisszatartás és felhasználás pl: tűzi víz és öntözési céllal.

DINAMIKUSAN FEJLŐDŐ GAZDASÁG

A település gazdasága a mezőgazdaságon, a meglévő kézműipari jellegű üzemeken (élelmiszer ipar, feldolgozó ipar) alapul. A régió gazdaságának erősítése érdekében cél a kis- és közepes vállalkozások számára telephely biztosítása. A megcélzott vállalkozók a feldolgozás, a szolgáltatás, a termelés, a logisztika területén működő kis- és közepes vállalkozások.

A község meglévő vállalkozásainak esetében a korszerűsítés, a telephelyek fejlesztése, technológia váltás, a megújuló energiák minél nagyobb arányú felhasználása, az esetleges zavaró hatások csökkentése a cél.

A mezőgazdasági telephelyeken, gazdaságokban a legkorszerűbb technológiák alkalmazása és elterjesztése szükséges a meglévő telephelyek esetleges átépítése, létesítése során. A legkorszerűbb technológiák alkalmazása a termék előállítás, a feldolgozás, a géppark területén.

2. Célok

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

A legfontosabb cél az Országos Településfejlesztési Konceptióban, Veszprém megye területfejlesztési koncepciójában foglalt célokkal összhangban a település egészére hatással bíró, szlömösödő, barmanezős és kijelölt lakóterületei hasznosításra kerüljenek, ezáltal a község egészének a fejlesztése, a településnépességének, gazdaságának, a környezeti és természeti értékek védelme és azok összhangja biztosításra kerüljön. Mindeközben a régió, a megye, a szomszédos Tapolca városa és Veszprém Megyei Jogú Város vonzereje, 2023-ban megtartandó Európa Kulturális Fővárosa program adta lehetőségeket a község mások érdekeinek sérelme nélkül tudja kihasználni. A fejlesztések sikeres végrehajtása esetén lehetőség nyílhat arra is, hogy a termőfölddel való takarékos gazdálkodás mellett más hasonló célra igénybe venni kívánt területek megmaradhassanak eredeti jellegükben.

Cél a természeti környezettel összhangban, a meglévő adottságok kihasználásával értékalapú fejlesztések végrehajtása.

Mezőgazdálkodásban érvényesítendő célok, javaslatok: A kevésbé jó termőhelyi adottságú területeken külterjesebb termelési célú használat kialakítása célszerű. A jobb adottságú részeken viszont versenyképes termelési célú, de erőforrástakarékos, környezetkímélő mezőgazdálkodás lehet az alapvető cél. Amennyiben a természetvédelmi célok alapján mezőgazdasági művelés fenntartása már nem indokolt javasolt a területek erdősítése őshonos, nem allergizáló fajokkal.

A kiváló termőhelyi adottságú és jó termőhelyi adottságú szántók máscélú hasznosítását csak infrastruktúra, másutt nem elhelyezhető építmény számára szabad engedélyezni. A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló törvény (MaTrT) alapján a szántók rovására az erdőterületek növelését javasolt. A jelenlegi szántókból az erdőtelepítésre javasolt terület övezetének nagysága: 12,95 ha.

A 146,5668 ha-os kertes mezőgazdasági terület a szőlő- és gyümölcs termesztés hagyományainak megtartása a cél, a nagyüzemi gazdálkodás és telekösszevonások, tömbösítések helyett. Elkerülendő a terület lakóterületté és üdülőterületté való átalakulása.

Kisapáti része a Badacsonyi borvidéknek. A szőlőkataszter szerint I. és II. osztályú határrészei alkalmassá teszik a szőlőtermesztés hagyományainak ápolására és szükség esetén egyes parcellákon az újjáélesztésére.

A vízállásos, lápos területek, a vízfolyásokhoz kapcsolódó természetközeli állapotban lévő partvonalak által nyújtott élőhelyek és a vízfolyás vízminőségének védelme érdekében a szomszédos mezőgazdasági hasznosítású területeken a tevékenységek korlátozását javasoljuk. Ezeken a területeken, valamint a vízfolyás partjainak szélétől számítva 50 m széles sávban csak szelektív permetet, növényvédelmi szereket szabad használni, amelyeknek minősítését csak növényvédelmi szakember végezheti. Gyomirtószer nem alkalmazható. Szerves műtrágyát is csak különös gondossággal lehet alkalmazni.

Erdőgazdálkodásban elérendő célok, javaslatok: Az erdők alapvető rendeltetése, a tájszerkezetben és a tájhasználatban betöltött szerepe változatlan marad.

A településen az erdőterületek növelését javasolja a MaTrT ahol az erdőtelepítésre javasolt terület övezetének nagysága: 12,95 ha.

Az esetlegesen tervezett új beépítésre szánt területeket a szomszédos mezőgazdasági területekkel együtt tájba kell illeszteni, igény szerinti fasorok, védősávok, átmeneti zónák kijelölésével.

A védett természeti területen belül a természet védelméről szóló törvények alapján lehet erdő- és mezőgazdálkodást folytatni. Így a védett erdőkben az erdőgazdálkodás általános szabályai szerint, de a természetvédelmi célkitűzésekkel összehangoltan természetkímélő módszerek alkalmazásával lehet gazdálkodni. A védelmi rendeltetés mellett továbbra is helyt kell adni a közjóléti céloknak (ökoturizmus) összehangolva a táj- és természetvédelmi célokkal.

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény. 97.§-a alapján az erdőgazdálkodó erdőgazdálkodási tevékenysége szakszerűségének biztosítása érdekében jogosult erdészeti szakszemélyzetet alkalmazni.

Cél a turizmus fejlesztése a meglévő alulhasznosított, vagy kihasználatlan területek felértékelésével, minőségi kínálat megteremtésével, a tulajdonviszonyok rendezésével.

Cél a turizmus kiszolgálása a helyi gazdaság egyik pillére, a szolgáltatások, szálláshelyek és vendéglátás felfutásával. A helyi termékek számára szolgáló mezőgazdasági termőhelyek megőrzésével és újjáélesztésével jó alapot kell teremteni a helyi termék piacra jutásával. Borturizmus fejlesztése, gyümölcsút fejlesztése, pincékhez kapcsolódó programkínálat bővítésével.

A települési háttér és közintézmények korszerű, energiatakarékos épületekben gazdaságosan fenntarthatóak. Sokszínű kínálatuk a településen élők és ideérkezők számára is egyaránt jó szolgáltatást nyújtanak.

A megújult zöld- és sportterületek a sport és rekreációs célú igényeket kiszolgálják.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

Kisapátiban nem indokolt a településfejlesztés léptékében településrész lehatárolás, az egyeztetések során sem jelent meg igényként, a településszerkezet sem indokolja.

Lakóterületi fejlesztési célok:

Az új lakóterületek esetében a cél a minőségi lakóterületek kialakítása. A meglévő infrastruktúrával kialakított utcák beépítését ösztönözni kell, kihasználva a rácsatlakozási lehetőségeket, növelve a rendszer kihasználtságát. Új lakóterület a meglévő szabad területek felhasználását követően alakíthatók ki. Célterülete az ökológiai hálózat, Balaton-felvidéki Nemzeti Park által nem érintett, NATURA 2000 védelem alatt nem álló területek lehetnek.

Az új lakóterületek esetében a településszerkezetéhez illeszkedő utcahálózat kialakítása ütemesen a cél. Az önkormányzati tulajdonban lévő kevés számú ingatlan mellett támogatandó a magán kezdeményezések megvalósítása is. Az önkormányzat aktív részvétele a fejlesztésekben, ingatlanfejlesztésekben szolgálhatja leginkább a település fejlődését.

A kialakult építészeti jelleghez igazodó beépítések támogatása, országos előírásokhoz illesztése (pl: mediterrán ház építészet kerülése). A beépítéssel nem érintett külterületi jellegű területek felé átmeneti, a környezetéhez illeszkedő tájhasználat kialakítása a cél.

Tömbfeltárással beépítésre javasolt a Kossuth Lajos utca- Rákóczi Ferenc utca északi oldala által közrefogott 44/2-65 hrsz terület. A Rákóczi Ferenc utca déli oldalán a 88-92/2 hrsz terület alkalmas lehet kellő tulajdonosi szándék alapján egy kiszolgáló úttal való feltárássra és beépítésre.

Ugyanígy igénybe vehető az Ady Endre utcától délre a nemesgulácsi útig terjedő tömbben a 314-326/2 hrsz terület beépítése is. A 143/1-233 hrsz lakóterület céljára csak teljes telekszerkezet átalakítása és rendezése után lesz mód.

Gazdasági terület fejlesztések:

- meglévő telephelyek fejlesztése, hasznosítás 10/4 hrsz (volt major)

- meglévő mezőgazdasági üzemi területek fejlesztése (18-19 hrsz üzemi telephely).

Intézményi korszerűsítés:

A település gyarapodó népességéhez mért energiatakarékos, korszerűsített közüntézményi rendszer fenntartása a cél.

A polgármesteri hivatal épülete a jövőben felújításra kerülhet, mint korszerű és energiahatékony közösségi tér igényeit is kiszolgáló épület.

Turizmus:

A korszerűsítendő, felújítendő Kaán Károly turistaház a Szent György hegy keleti oldalának fogadó pontjaként is működhet a jövőben.

A hegyre érkező látogatók kiszolgálása érdekében parkolók létesítendőek a hegy lábánál.

A vendégházak, szálláshelyek, a falusi szálláshelyek gyarapodó és sokszínű igényt kielégítő lehetőséget biztosítandó a vendégek számára. Az épületállomány megújításával a mai igényekhez igazodó minőségi szálláshely kínálat alakulhat ki. A jól felszerelt, a táji és klimatikus adottságokra épülő, széles vendégkört kiszolgáló létesítmények vonzó kínálattal fognak működni.

A szelíd turizmus számára egységes jelölésekkel kialakítandó és karbantartandó túraútvonalak jönnek létre a szomszédos településekkel kooperálva. A gyalogos túraútvonal kialakítása mellett a nagy közúti forgalmú utak mentén elválasztott, vagy dülő úthálózatra épülő kerékpáros útvonal kijelölése javasolt.

Az egyes térségi látnivalókat túra, gyalog- és kerékpáros utak hálózata köti össze és tárja fel.

Infrastruktúra fejlesztése

A település mindennapi életét kiszolgáló, a vonzó lakókörnyezethez elengedhetetlen, a minőségi turizmus alapját is képező infrastruktúra megléte. Kiemelten igaz a modernkor által kínált elérhetőségek biztosítása akár közlekedési, akár kommunikáció számára.

A közúti közlekedés terén legfontosabb elem kertes mezőgazdasági területeket kiszolgáló úthálózat korszerű pályaszerkezettel való ellátása és kiépítése, amely biztosítja a hegyen lévő parcellák megközelítését. Az idegenforgalom és hivatásforgalom számára is fontos a kerékpáros turizmus alapjainak megteremtése.

A közműellátás mellett zárt csapadékvíz elvezetés, burkolt rendezett közterületek szolgálják a használókat. A felszabaduló területet a parkolási igények kielégítésére és a minőségi zöldfelület kialakítására kell hasznosítani. A hiányzó csapadékvíz-elvezetési rendszereket a szükséges árkok és övárkok kiépítésével és az befogadóig való elvezetésekkel, a meglévő árkok karbantartásával biztosítani kell.

A településképet rontó légvezetékek helyett földkábeles elektromos és hírközlési kábelek kerülnek lefektetésre.

A zöldfelületek rendezettek, könnyen gondozhatóak, esztétikusak, jól szolgálják a helyi igényeket.

Az Eger-vízfolyás meder területét úgy kell karbantartani, hogy az képes legyen elöntés mentesen a magas vizek, villámárvizek levezetésére is.

A közösségi közlekedés számára autóbuszöblök, fedett megállók és a felszállást segítő szegélyek építését támogatni kell. A meglévő korszerű utastájékoztatót a település többi autóbuszmegállóira is célszerű lenne kiterjeszteni.

A mobilitás során a kerékpáros útvonalak kialakítása, kiépítése kiemelt fejlesztési irány az egész Balaton régió turisztikai kínálatának bővítése érdekében.

A kötöttpályás közlekedés várható fejlesztése során a sebesség növelés és környezetbarát villamos vontatás bevezetése mellett a Nemesgulács-Kisapáti vasúti megálló környezetében a P+R, B+R parkoló kialakítása is szükséges.

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A koncepció módosításának léptéke alapján az átfogó cél a részcéllal azonos. A jövőképben megfogalmazottak a részcéllal azonosak. Kisapáti alulhasznosított, korábbi építési szabályozás és használat alapján méltánytalanul vagy az új gazdasági környezetben már elavultan besorolt területeinek dinamizálására és a település szempontjából való előnyös kihasználására irányulnak. A településnek kevés mozgástere van a belterületének bővítésére, ezért a meglévő és jobban hasznosítható területek felértékelődése várható.

A rész cél, hogy aktivizáljuk és a település és környezete számára előnyösen hasznosított területekként felhasználjuk a már korábban beépített területeket. Ez lehetőséget teremt a jogszabályok által megfogalmazott elvárások és jövőkép megvalósítására, a Balaton térségi egységes fejlesztésére, több település számára is előnyös funkciók elhelyezésére, miközben megvalósul a természet és épített értékek fejlesztése és megőrzése is.

A fejlesztés eredménye a jövőképben elérni kívánt cél, és ahhoz rendelet jogi eszközök egymásra kölcsönösen épülő rendszerének sikeres összehangolásán múlik.

Hosszú távon következetes az ökológia és a helyi építési hagyományok szempontjait előtérbe helyező településfejlesztési gyakorlatra van szükség, amely eredményeként minőségi, a természeti környezettel harmóniában lévő települési miliőt alakít ki, és amely képes biztosítani a magas szintű infrastrukturális ellátást, a lakosok életminőségének emelését, az épített- és a természeti-táji környezet védelmét, valamint a kulturális-turisztikai kínálat bővítését.

Cél, a humán erőforrás és a műszaki fejlődés eredményei alapján a legkorszerűbb technológiák elérhetőek legyenek.

A következő 15-20 évben, a vázolt feltételek teljesülése esetén megvalósulhat, hogy Kisapáti a helyi természeti és humán erőforrásokra építve, a Szent György-hegy térségi településekkel együttműködő, a Balaton-felvidék építészeti hagyományaira épülő, egyedi arcú, hagyományőrző, családbarát és fenntartható településsé váljon.

3. Kiinduló adatok a továbbtervezéshez

Az adottságok és igények alapján kell a lakóterületei fejlesztéseket meghatározni.

Kisapátiban a vonzáskörzetének adottságait és a történelmi településszerkezetét figyelembe véve, csak a valós igényekhez igazodóan, ütemezetten kell új beépítésre szánt területet kijelölni. A település a jövőben elegendő fejlesztési lehetőséggel rendelkezik. Új beépítésre szánt terület csak

korlátozottan jelölhető ki a kialakult tájkép védelme, az ökológiai hálózat, a nemzeti park, a fokozottan védett területek figyelembevételével. A lakóterületek éppen az eltérő igények alapján differenciáltak lehetnek. Távlati lakóterület fejlesztés célterületet a még fel nem használt, de kijelölt lakóterület fejlesztések, a meglévő belső tartalékok jelentik.

A kertes területek feltárásához és a hegyi úthálózat fejlesztéshez szükséges közlekedési területek biztosítottak, azonban a település belterületét négyszeresen meghaladó terület infrastruktúrájának kiépítése csak további külső források bevonásával lehetséges.

Az alsóbbrendű úthálózat (7345.j.) fejlesztésével a javul a környező települések elérhetősége. A Hegymagas felé menő településközi út állami kezelésbe adandó.

A gazdasági területek számára a kereskedelmi, szolgáltató területeken kell biztosítani a meglévő telephelyek fejlesztésének és korszerűsítésének lehetőségét.

Támogatni kell a kialakult közterületek szebb, jobb kialakításának műszaki feltételeit, kerékpáros útvonal kijelölésére elegendő hely biztosításával pl: Kossuth Lajos utcában.

A csapadékvíz-elvezetés fejlesztéséhez területeket kell kijelölni vízgazdálkodási céllal, továbbá a meglévő vízfolyások, azon belül is a Eger-vízfolyás vízelvezető képességének biztosítása szükséges, a villámárvizek ellen és az esetleges belvízi elöntés ellen. A település hegyoldali lakóterületeit jól kiépített és a befogadóig jól karbantartott árkokkal és övárkokkal kell védeni. A volt zártkert úthálózatát a kiépített árkok vízelvezető képessége által a lemosódás már nem veszélyezteti. A kertes területek vízelvezető árkainak nyomvonalát építési korlátozással kell biztosítani.

A községben zöldterület kijelölésével kell a sport és szabadidős célú területeket bővíteni.

A település vendéglátását és szolgáltatását erősíteni kell hazai és nemzetközi vendégkör minél magasabb szintű kiszolgálása érdekében.

A programturizmus területén a Szent György-hegy borgazdálkodásának hagyományának ápolását, új élményturizmus kialakítását kell elősegíteni a gasztró és pince kultúra területén. A meglévő vállalkozói kör és civil támogatás jó alapot jelenthet az új kezdeményezéseknek, az új és színes rendezvényeknek, eseményeknek.

Az új beépítésre szánt területek igénybevétele során a mezőgazdasági besorolású és ténylegesen úgy is hasznosított területek helyett a településen meglévő és még fel nem használt területeket kell preferálni.

A község kedvező környezeti állapotának megőrzése érdekében csak a környezetet minimális mértékben terhelő ipari, illetve mezőgazdasági feldolgozó üzemek települését szabad támogatni.

3. Kiinduló adatok a továbbtervezéshez

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

A tényadatok alapján várhatóan a népesség csökkenés megáll, stabilizálódik, sőt kedvező esetben a lakóterületi fejlesztések realizálásával kismértékben még növekszik a községben.

Lakónépesség változása

Év	1990	2001	2019	2030
Lakos	369	375	325	380

A népesség növekedés alapjai:

- Kisapáti vonzó település az itt élőknek és az ide költözőknek
- Tapolca, mint a térség egyik gazdasági központja a szomszédban helyezkedik el
- a Balaton parti települései 5-8 km-re találhatók csak a településtől.
- a település szoros kapcsolatot ápol a szomszédos településekkel, városokkal, a 2023-ban Európa Kulturális Fővárosaként bemutatkozó megyeszékhellyel
- önkormányzati telekkínálat révén mindenki számára elérhető lakótelkek beépülnek a községben
- magánérés fejlesztések révén nő a helyben maradók és ide letelepedők száma
- a község és szűkebb-tágabb környezete minden igényt ki tud elégíteni
- társadalmi feszültségektől mentes, munkahely kínálattal rendelkező térség
- fejlődő, népességmegtartó helyi gazdaság, erősödő szolgáltatások, bővülő intézményi kínálat és funkció, korszerű és megújuló forrásokat széleskörben alkalmazó önkormányzati épületek, színes rendezvényeknek otthont adó, a helyi közösséget formáló faluház található meg.
- a település gazdasága gyarapszik, új vállalkozásra alkalmas területek kerülnek kialakításra
- közlekedési infrastruktúrája fejlődik a megújuló alsóbbrendű úthálózattal,
- vasúti közlekedés minőségi szintet lép a korszerűsítéssel, villamosítással, P+R, B+R parkolók kialakításával.

A helyi gazdaság alapja a szolgáltatás, a kézműipar, a mezőgazdálkodás, azon belül: a borászat és szőlő termesztés.

A leginkább fejlődő ágazat az idegenforgalom, amelyben a bővülő szálláshely kínálat. A sportot a szelíd turizmus és a sportpálya, felszerelést igénylő (pl: fitnes park, stb..) kombinációja és területi elkülönülése együttesen is biztosítja.

A mezőgazdaságban a nagy hozzáadott értékkel bíró, helyi termékek előállítására alapozott gazdálkodás és termesztés fejlődése a támogatott tekintettel a helyi adottságokra.

Kerékpárút műszaki lehetőségének biztosítás szükséges a település és térség már meglévő hálózati elemeinek elérése érdekében: Tapolca, Nemesgulács felé is.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

Az infrastruktúra kiépítése során vizsgálni kell a települési úthálózat megújításának lehetőségét. Vizsgálni kell a csapadékvíz elvezetés megoldását, mivel a legtöbb probléma ezen rendszer elemeinek hiányából fakad (árkok megszüntetése).

A közlekedési területeket úgy kell kialakítani és járhatóvá tenni, hogy a megközelíthetőség és közszolgáltatások biztosítva legyenek akár az újonnan bevonni kívánt, akár a már korábban kijelölt területfelhasználásokhoz is.

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

A jövőbeni cél a már védett építmények műszaki állapotának megőrzése és fejlesztése. A település értékvédelmi területei, a javasolt helyi védett építményei a jövőben megőrzésre és kiegészítésére javasoltak, ezáltal biztosítható a településszerkezet védelme is. A védett elemek listáját az évek előrehaladásával együtt folyamatosan aktualizálni kell.

Régészeti szempontból a község 5 db ismert régészeti lelőhelye a település határában elszórtan helyezkedik el.

Kisapátiban 2 db műemlék épület - a Szent Kereszt-kápolna romja és egy pince épület- található. A műemlék felújítása részben vagy egészben megkezdődött, illetve meg is történt.

A településrendezési eszközök kidolgozása során ezen szabályozás további fenntartását biztosítani kell annak érdekében, hogy az egységes településképp megmaradjon és hagyományokra épülő módon szervesen fejlődhessen.

Az egyedi védelem alatt álló építmények és utcaképek közül a Bem, a Kossuth Lajos utca, a Rákóczi Ferenc utca érintett szakaszai értékőrző módon a közterületek megújításával, az épületállomány helyreállításával járjon hozzá a településközpont és településképp minél egységesebb, rendezettebb, hagyományokat felhasználó, de korszerű kialakításához.

A védelem elemei esetében a gondozás, a fenntartás, a környezetük rendezettségének biztosítása a jövőbeni feladat, a korábbi jó gyakorlat megtartásával. A településképvédelmi rendelet alapján védett 7 objektumból 1 épület (Diska) és 6 db építmény: kereszt, emlékmű található a védett listán.

A település belterületi lakóutcáiban, de kiemelten a Kossuth Lajos utcában, és a település lakó utcáiban is általánosságban a légkábeles elektromos és hírközlési hálózat földkábeles átépítése indokolt, a közintézmények, a templom, településközpont egységes megjelenése érdekében. Az új beépítésű lakóutcák esetében már korszerű, településképphez illeszkedően alakítsák ki a közműrendszereket.

4. A megvalósítás eszközei és azok nyomon követése

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

A koncepció készítésének módszertanát és egyeztetési, elfogadási rendjét a 314/2012.(XI.8.) Kormányrendelet szabályozza.

A koncepció megvalósítását szolgálja a településfejlesztési döntésekben szereplő településrendezési eszközök módosítása a koncepció céljaival összhangban. Intézményrendszere a település polgármestere, Képviselő-testülete, közös önkormányzati hivatal és a jogszabályban meghatározott érdekelt államigazgatási szervek és partnerek köre.

4.2. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A koncepciót a települési önkormányzat a változó jogi és társadalmi folyamatokra tekintettel vizsgálja a koncepciót és szükség esetén dönt annak módosításáról.

Felhasznált források:

- Dövényi (2010): Magyarország kistájainak katasztere. pp. 450-454, 539-542
- <https://www.termeszettaro.hu/hu/point/foeldtani-ertekek/bazaltorgonak-szent-gyorgy-hegy-/25902118/> (2019. 11.)
- http://gis.teir.hu/teirgis_termeszeti_kornyezet/ (2019. 11.)
- <https://www.bfnp.hu/hu/ertekek-elohelyek> (2019. 11.)
- Máté-Sallay-Mikházi (2017): A Balaton-felvidék lehatárolásai. *Tájökológiai Lapok* 15 (2): 99-114
- <https://www.novenyeterkep.hu/node/46> (2019. 11.)
- <http://geoportal.vizugy.hu/belviz/index.html> (2019. 11.)
- <https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/pannon-pannon-enciklopedia-1/magyarorszag-foldje-1D58/az-eghajlat-a-vizek-a-talaj-es-az-elovilag-foldrajza-25FA/magyarorszag-eletfoldrajzi-kepe-santa-antal-27DA/magyarorszag-eletfoldrajzi-beosztasa-27EC/> (2019. 11.)
- <http://bfnp.hu/hu/vedett-allatok> (2019. 11.)
- <https://termeszeti-ertekek.eoldal.hu/cikkek/balaton-felvideki-nemzeti-park/> (2019. 11.)
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Kisap%C3%A1ti> (2019. 11.)
- Szépligeti (2007): A Szent György-hegy átfogó botanikai vizsgálatának kezdeti eredményei. NYME, Sopron (http://www.fagosz.hu/fataj/2008/03/040/TDK_SzepligetiMatyas.pdf)
- <https://www.turistamagazin.hu/hir/a-tanuhegyek-kiralya-a-szent-gyorgy-hegy> (2019. 11.)
- <https://likebalaton.hu/telepules/balaton/hireink/58699-58699/> (2019. 11.)
- <http://www.kisapati.hu/index.php/a-koernyekrl> (2019. 11.)